

Stichting
Bedrijfstakpensioenfonds
Foodservice & Groothandel
in Levensmiddelen

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice &
Groothandel in Levensmiddelen
Akerstraat 92
6411 HD Heerlen
Telefoon : 088 - 1162 442
website : www.bpffoodservice.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41151419

Jaarverslag
Verslag over het boekjaar
1-1-2019 t/m 31-12-2019

Inhoud

	Pagina
Voorwoord voorzitters	5
Meerjarenoverzicht	7
Bestuursverslag	
Het pensioenfonds	9
Pensioenregeling 2019	13
Financiële positie	14
Ontwikkelingen 2019	19
Vooruitblik 2020	52
Jaarrekening	
Balans per 31 december	56
Staat van baten en lasten	58
Kasstroomoverzicht	60
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	61
Verbonden partijen	66
Toelichting op de balans per 31 december	67
Gebeurtenissen na balansdatum	73
Toelichting op de staat van baten en lasten	75
Bestemming van het saldo	79
Risicoparagraaf	80
Overige gegevens	
Statutaire bepalingen resultaatbestemming	89
Actuariële verklaring	90
Controleverklaring onafhankelijke accountant	92
Bijlagen	
Verzekerdenbestand	101
Organisatie van het pensioenfonds	102

Verslag Raad van Toezicht

Verantwoording Intern Toezicht 2019	107
Reactie bestuur op verantwoording Raad van Toezicht 2019	109

Verslag Verantwoordingsorgaan

Verslag Verantwoordingsorgaan	111
Reactie bestuur op oordeel verantwoordingsorgaan over gevoerd beleid in 2019	114

Voorwoord voorzitters

Ten tijde van het vaststellen van het jaarverslag 2019 bevindt het fonds zich midden in de coronacrisis. Wat eind december 2019 leek op een geïsoleerde uitbraak van het Covid-19-virus in China is een mondiale (gezondheids)crisis geworden. Door de crisis en de genomen maatregelen is echter ook de impact op wereldeconomie groot. Door de onzekerheid op de financiële markten daalden wereldwijd de koersen van aandelen en daalde de kapitaalmarktrente verder. De grote gevolgen van de Covid-19-crisis raken hiermee ook de financiële positie van Bpf Foodservice. Op pagina 53 worden de gevolgen van de crisis voor het fonds en de maatregelen die het bestuur heeft genomen nader toegelicht.

Terugkijkend naar 2019 is de rentedaling van het afgelopen jaar waarschijnlijk de meest bepalende gebeurtenis van het jaar geweest. Hoewel de financiële situatie van het pensioenfonds geen aanleiding heeft gegeven voor het verlagen van de opgebouwde aanspraken en uitkeringen per 1 januari 2020, kon er per 1 januari 2020 niet geïndexeerd worden.

Daarnaast bleek al vroeg in het jaar dat naar verwachting de kostendeckende premie niet meer voldoende zou zijn om het opbouwpercentage van de pensioenregeling in 2020 te handhaven op 1,6%. Het bestuur heeft naar aanleiding hiervan diverse scenario's doorgerekend, zowel scenario's die uitgaan van een verlaging van het opbouwpercentage, als scenario's die uitgaan van een stijging van de premie. De uitkomst van dit proces wordt nader toegelicht op pagina 16.

Een andere belangrijke ontwikkeling is dat in juni 2019 de regering met werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers een pensioenakkoord op hoofdlijnen heeft gesloten. Doelstelling van het nieuwe pensioenstelsel is om het pensioen robuuster en persoonlijker te maken. De pensioenopbouw zou eerlijker worden; de kans op indexeren groter en indien nodig worden pensioenen ook eerder verlaagd. Op 12 juni 2020 is meer bekend geworden over de invulling die partijen aan het pensioenakkoord willen geven. Of het nieuwe stelsel inderdaad een einde gaat maken aan de discussies over financiële situatie van de pensioenfonds, moet nog worden gezien. Meer informatie hierover op pagina 26.

Verder was 2019 het jaar van implementatie van IORP II. Op 13 januari 2019 werd deze Europese verordening en aanpalende Nederlandse wetgeving van kracht. Naast de (verplichte) introductie van het "three-lines-of-defense"-model, dient het pensioenfonds tevens drie sleutelfunctiehouders aan te stellen. Met name over de sleutelfunctiehouder interne audit was veel onduidelijkheid en het bestuur heeft verschillende keren met De Nederlandsche Bank (DNB) overleg gevoerd over een door het bestuur gewenste invulling van de sleutelfunctiehouder interne audit met een externe persoon. DNB heeft begin 2020 ingestemd met de gewenste constructie. Inmiddels heeft het bestuur de posities voor sleutelfunctiehouders ingevuld en zijn de nieuwe sleutelfunctiehouders door DNB goedgekeurd. Het nieuwe organogram vindt u op pagina 11.

Op het gebied van beleggingen kan het bestuur een bijzonder goed beleggingsrendement melden van 22,9%. Naast de rentedaling, die voor goede rendementen op de vastrentende waarden en de renteaftdekking zorgden, waren het ook de aandelenmarkten die zeer goede resultaten lieten zien. Op pagina 29 is daarover meer te vinden. In 2018 is onderzoek gedaan naar mogelijkheden om de categorieën niet-beursgenoteerd vastgoed en leningen aan opkomende markten (Emerging Market Debt (EMD)) toe te voegen aan de strategische beleggingsportefeuille. In 2019 heeft de Balansmanagementcommissie (BMC) onderzocht aan welke vermogensbeheerders de gewenste invulling van beleggingscategorieën kan worden uitbesteed. Dit heeft geleid tot de selectie van twee nieuwe vermogensbeheerders. Dit wordt verder toegelicht op pagina 26.

In juli heeft het bestuur, bijna traditiegetrouw, de jaarlijkse beleidsdagen gehouden. Tijdens deze beleidsdagen wordt onder andere het gevoerde strategische beleid geëvalueerd, de resultaten besproken en de strategie voor de komende periode herijkt. Daarbij wordt gekeken naar de trends en ontwikkelingen voor de toekomst en komende gebeurtenissen zoals de introductie van het nieuwe pensioenstelsel. Het bestuur heeft besloten de focus voor wat betreft de strategische doelstellingen van het pensioenfonds enigszins te verleggen.

Het bestuur heeft het afgelopen jaar mogelijkheden onderzocht om met andere pensioenfondsen te komen tot het realiseren van schaalvoordelen. Samen met uitbestedingspartner AZL is een innovatieve wijze van samenwerking onderzocht die er veelbelovend uitziet. Het bestuur hoopt in 2020 hier een vervolg aan te kunnen geven.

Op het gebied van communicatie naar deelnemers zijn er nog steeds veel uitdagingen. Het blijft lastig om deelnemers voor pensioen te interesseren. Daarnaast worden er vanuit de wetgever doorlopend communicatierichtlijnen uitgevaardigd, zoals de Uniforme Reken Methodiek (URM) voor het verduidelijken van verwachtingen ten aanzien van de ontwikkeling van de pensioenuitkering in goede en slechte tijden. Het digitaal bereiken van deelnemers ontwikkelt zich goed.

Het bestuur maakt zich zorgen over de almaar toenemende druk op de kosten door allerlei nieuwe overheidsmaatregelen, waarbij de toegevoegde waarde van bepaalde maatregelen soms moeilijk te doorgronden is. Ook de hoogte van de kosten die worden doorbelast door de toezichthouders blijft stijgen. De uitvoeringskosten en vermogensbeheerskosten worden verder toegelicht op pagina 33.

Het bestuur heeft in het afgelopen verslagjaar diverse malen overleg gevoerd met de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan over verschillende onderwerpen. Verwezen wordt naar de verslaglegging van de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan op pagina 107 respectievelijk 111.

Het bestuur wil iedereen die bij het fonds betrokken is bedanken voor de inzet in 2019.

Meerjarenoverzicht

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantallen					
Deelnemers	17.965	17.560	16.448	15.428	11.884
Gewezen deelnemers	40.511	39.349	37.427	35.558	33.970
Pensioengerechtigden	9.502	9.223	9.113	8.734	8.317
Totaal	67.978	66.132	62.988	59.720	54.171
Aangesloten ondernemingen	1.035 ¹⁾	952 ¹⁾	907 ¹⁾	791	713
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Voorziening pensioen verplichtingen eigen rekening	1.588.358	1.270.872	1.172.515	1.140.562	952.538
Pensioenvermogen ²⁾	1.682.379	1.318.972	1.265.357	1.210.502	1.005.313
Dekkingsgraad	105,9%	103,8%	107,9%	106,1%	105,5%
Beleidsdekkingsgraad ³⁾	104,4%	107,3%	107,3%	103,9%	109,3%
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer ⁴⁾	€ 179,38	€ 171,75	€ 168,03	€ 194,27	€ 204,00
Belegd vermogen	1.679.667	1.323.072	1.271.315	1.216.383	1.003.122
Beleggingsopbrengsten	303.392	3.582	7.388	126.802	-14.064
Beleggingsrendement	22,90%	0,41%	0,70%	12,80%	-1,50%
Benchmark	22,20%	0,05%	0,28%	12,80%	-1,58%
Kosten vermogensbeheer	3.247	2.753	2.581	2.341	1.898
Transactiekosten	463	413	651	1.039	1.134
Z-score	+0,55	+0,28	+0,41	+0,12	+0,33
Performancetoets ⁵⁾	+2,03	+1,96	+1,97 ¹⁾	+1,83 ¹⁾	+1,23

1) Bij de aantallen aangesloten ondernemingen zijn vanaf 2017 eveneens de ondernemingen meegeteld waarvan geen deelnemers zijn aangemeld (2019: 97, 2018: 120; 2017: 62).

2) Het pensioenvermogen betreft het stichtingskapitaal + reserves (exclusief de premietoelagreserve) + technische voorzieningen (voor risico fonds en risico deelnemer).

3) Met het nFTK is de beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd als zijnde de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt in het nFTK gebruikt om de financiële positie van pensioenfondsen te toetsen.

4) Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening. Met ingang van 2015 wordt de btw heffing volledig toegepast.

5) De performancetoets over de jaren 2016 en 2017 was in vorige jaarverslagen exclusief de correctie van 1,28 weergegeven.

Bestuursverslag

Het pensioenfonds

Statutaire doelstelling

Verplichtstelling, aansluitingsbeleid en aangesloten ondernemingen

Bpf Foodservice is een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds. Die status ligt vast in het besluit, nr. 67305, d.d. 26 november 1964, afgegeven door de minister van Sociale Zaken. De laatste wijziging van de verplichtstelling betrof de wijziging van de pensioenrichtleeftijd van 67 naar 68 jaar. Dit besluit is op 25 januari 2018 integraal gepubliceerd in de Staatscourant en op 26 januari 2018 is de gewijzigde verplichtstelling in werking getreden.

De verplichtstelling geldt voor de werknemers van 21 tot 68 jaar, behoudens enkele uitzonderingen, in dienst van ondernemingen die zich als groothandel bezighouden met het kopen en verkopen van een assortiment food en non food producten en het aanbieden van diensten bestaande uit ten minste acht van de in de verplichtstelling genoemde groepen; en/of het kopen en verkopen aan wederverkopers van Zoetwaren, Tabak en Tabaksproducten, Bakkerijgrondstoffen en Aanverwante Producten, zijnde specerijen en/of vleeswaren en/of visconserven en/of gedroogde zuidvruchten.

Handhaving verplichtstelling

Werkgevers die onder de verplichtstelling vallen moeten zich aanmelden bij Bpf Foodservice. Daarnaast heeft Bpf Foodservice de verplichting naar de aangesloten deelnemers, werkgevers en andere belanghebbenden om de verplichtstelling te handhaven. Bpf Foodservice voert daarom een actief handhavingsbeleid.

Ultimo het verslagjaar zijn er 1.035 (2018: 952) ondernemingen aangesloten bij Bpf Foodservice.

Onderstaande tabel laat een onderverdeling zien naar soort aansluiting.

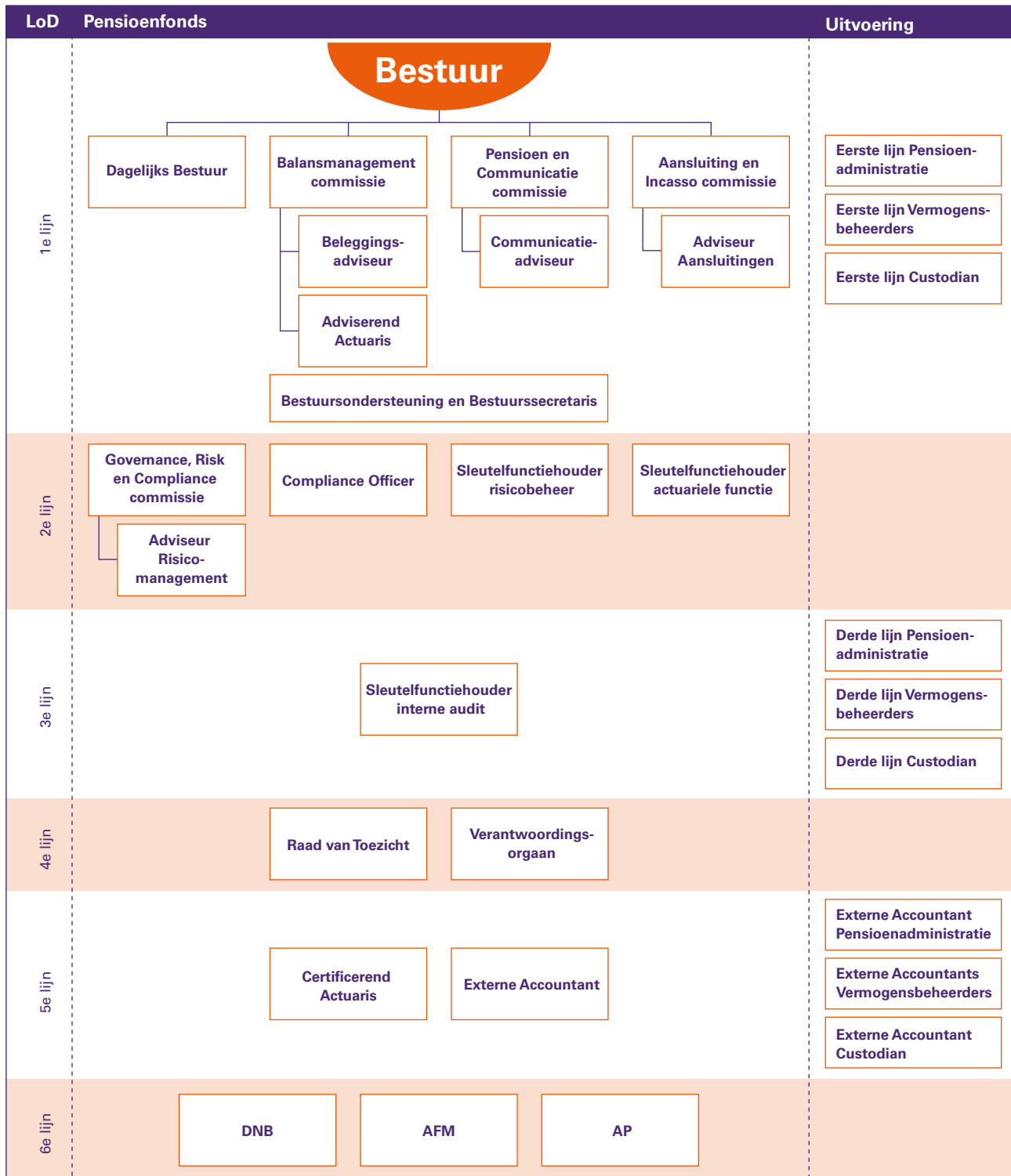
Ultimo	2019	2018
Aangesloten ondernemingen	1.035	952
– waarvan zonder personeel	248	260
– waarvan vrijwillig aangesloten	52	41
– waarvan vrijgesteld	44	38
– waarvan nog geen deelnemers aangemeld	97	120
Ondernemingen die in de voorziening zijn opgenomen	938	832
Ondernemingen met personeel	690	572

Op dit moment lopen er nog enkele procedures over de verplichte aansluiting en de vrijstelling van verplichte deelname. Rechtszaken zijn voor verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfondsen helaas soms onvermijdelijk. Bedrijven die volgens het pensioenfonds onder de verplichtstelling vallen, maar niet zijn aangesloten vormen een risico. Werknemers (en oud-werknemers) van die bedrijven kunnen aankloppen bij het pensioenfonds voor een pensioenuitkering. Er is dan nooit premie betaald, maar er zijn wellicht wel rechten, omdat hun werkgever onder de verplichtstelling viel. Dat risico wil Bpf Foodservice uitsluiten, omdat het de deelnemers schaadt die wél premie betalen. Met een rechterlijke uitspraak wordt in voorkomende gevallen duidelijkheid verkregen over de verplichtstelling per bedrijf.

Om het risico op claims van werknemers (en oud-werknemers) waarvoor geen premie is betaald verder terug te brengen onderzoekt Bpf Foodservice doorlopend ondernemingen die mogelijk onder de werkingssfeer van Bpf Foodservice vallen. In 2019 zijn 105 nieuwe ondernemingen verplicht aangesloten. Tevens zijn 7 nieuwe ondernemingen op vrijwillige basis aangesloten bij Bpf Foodservice. 29 ondernemingen zijn om uiteenlopende redenen niet langer verplicht aangesloten.

Het aantal actieve deelnemers is gestegen van 17.560 in 2018 naar 17.965 in 2019.

Organogram

Missie en visie

Missie

Bpf Foodservice zorgt voor de meest passende pensioenregeling ten behoeve van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden die aansluit op de behoefte van werknemers en werkgevers uit de aangesloten sector(en) die het bedient, gebaseerd op transparantie, integriteit en kwaliteit en met aandacht voor een persoonlijke benadering.

Gezien de lage risicobereidheid en risicodraagvlak van de deelnemers van Bpf Foodservice beschouwt het pensioenfondsbestuur het als haar primaire taak om de nominale pensioenaanspraken te waarborgen. Alleen nadat de nominale pensioenaanspraken in voldoende mate gewaarborgd zijn, is het streven van het bestuur om vanuit het beleggingsrendement een indexatie toe te kennen.

Visie

Om aan de missie van Bpf Foodservice invulling te geven heeft het bestuur in 2017 een visie geformuleerd. De herijking van de strategie in 2019 heeft geleid tot een licht gewijzigde visie. Het bestuur heeft besloten om minder focus te leggen op het aansluiten van grote vrijgestelde werkgevers en prioriteit te geven aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel als zelfstandig fonds. Als gevolg daarvan is de visie is aangepast in:

Bpf Foodservice is een zelfstandig bedrijfstakpensioenfonds gericht op de foodservice en aanverwante sectoren. Het bindt werknemers en werkgevers door het aanbieden van een passend pensioenproduct ook in het nieuwe pensioenstelsel, dat onderscheidend is in eenvoud en kostenefficiëntie, toekomstbestendigheid, transparantie en focus op de klant.

Pensioenregeling 2019

De pensioenregeling van Bpf Foodservice zag er op 31 december 2019 op hoofdlijnen als volgt uit:

Regeling voor werknemers geboren op of na 1 januari 1950 en nieuwe toetreders vanaf 2006

Pensioensysteem	Geïndexeerd middelloon
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Opbouw% ouderdompensioen	1,60%
Opbouw% partnerpensioen	1,12%
Partnerpensioen	Opbouwbasis
Maximum salaris	€ 52.042
Franchise	€ 13.785
Maximum pensioengrondslag	€ 38.257
Pensioenpremie	25,7% van pensioengrondslag

Zie het Pensioenreglement voor de wijzigingen per 1 januari 2020.

Naast vorengenoemde regeling voert Bpf Foodservice een regeling uit voor deelnemers geboren voor 1 januari 1950 en de regeling 1982. In deze regelingen komen geen actieve deelnemers meer voor.

Voor het actuele pensioenreglement wordt verwezen naar de website van Bpf Foodservice: www.bpffoodservice.nl

Verder kent het pensioenfonds nog een vrijwillige bijspaarregeling ("Flexioen-regeling"). Deze regeling is sinds 2006 gesloten voor nieuwe deelnemers. Ook vinden er sinds 2006 geen premiestortingen meer plaats.

Financiële positie

(Beleids)dekkingsgraad

Sinds de invoering van de Wet Financieel Toetsingskader (FTK) is de beleidsdekkingsgraad leidend voor bepaalde beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de feitelijke dekkingsgraden van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen. De beleidsdekkingsgraad van Bpf Foodservice bedroeg ultimo 2019 104,4% (ultimo 2018 was dit 107,3%).

In onderstaande tabel worden de standen en de bronnen voor de actuele feitelijke dekkingsgraad weergegeven:

Resultatenbron	Pensioen- vermogen voor risico fondsen	TV risico- fondsen	2019 Totaal	Feitelijke dekkings- graad
Primo	1.318.972	1.270.872	-44.742	103,8%
Beleggingen / marktrente	303.392	262.339	41.053	6,1%
Premies	69.170	71.878	-2.708	0,1%
Waardeoverdrachten	-1.053	-1.165	112	0,0%
Kosten	1.188	1.052	136	0,0%
Uitkeringen	-17.633	-17.742	109	0,1%
Kanssystemen	0	-1.614	1.614	0,0%
Incidentele mutaties	0	0	0	0,0%
Wijzigingen grondslagen	0	0	0	0,0%
Andere oorzaken*	2.441	2.751	-310	4,2%
Ultimo	1.676.477	1.588.371	40.006	105,9%

* Het saldo van -310 betreft het saldo van mutaties met terugwerkende kracht (-1.503), overige correcties (340), overige baten (853) en mutaties voor risico deelnemers (0).

Reële dekkingsgraad

Naast de beleidsdekkingsgraad is de reële dekkingsgraad een graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds. De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de dekkingsgraad waarbij volledige prijsindexatie is toegestaan. Ultimo 2019 bedroeg de reële dekkingsgraad 83,3% (ultimo 2018 was dit 86,7%). De grens voor volledige toeslagverlening lag ultimo 2019 op een dekkingsgraad van 125,4% (ultimo 2018 was dit 123,8%)

Om de juistheid van de berekeningen van de dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad te waarborgen heeft Bpf Foodservice als interne beheersmaatregel zijn adviserende actuaris de opdracht gegeven om de juistheid van de dekkingsgraad elke maand te controleren.

	31-12-2019	31-12-2018
Dekkingsgraad	105,9%	103,8%
Beleidsdekkingsgraad	104,4%	107,3%
Reële dekkingsgraad	83,3%	86,7%

Vereist eigen vermogen en herstelplan

Het vereist eigen vermogen van Bpf Foodservice bedroeg per 31 december 2019 114,0%. Hiermee ligt de beleidsdekkingsgraad van 104,4% onder de vereiste dekkingsgraad waardoor Bpf Foodservice ultimo 2019 in een reservetekort verkeert. De verwachting is dat het vereist eigen vermogen van Bpf Foodservice binnen de hersteltermijn wordt behaald.

De beleidsdekkingsgraad ligt per 31 december 2019 onder de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,6%.

Bpf Foodservice heeft een herstelplan waarin is vastgelegd welke maatregelen worden ingezet om binnen de gestelde termijn het vereist eigen vermogen te behalen. In het herstelplan is geen maatregel tot verlagen van pensioenaanspraken en -rechten opgenomen. Informatie over het herstelplan kunt u vinden op de website van Bpf Foodservice www.bpffoodservice.nl.

In het eerste kwartaal van 2020 heeft de jaarlijkse update van het herstelplan plaatsgevonden.

Premiebeleid

Binnen het premiebeleid van het pensioenfonds wordt onderscheid gemaakt naar verschillende premies:

- Feitelijke premie
Cao-partijen hebben besloten dat het premiebudget voor pensioenopbouw maximaal 25,7% van de pensioengrondslagsom bedraagt;
- Zuivere kostendekkende premie, met name voor verslagleggingsdoeleinden
Deze premie wordt berekend op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS) per 31 december voorafgaande aan het kalenderjaar. Solvabiliteitsopslag op basis van het vereist eigen vermogen;
- Gedempte kostendekkende premie
De minimale feitelijke premie om aan de wet te voldoen op basis van de 120-maands gemiddelde RTS per 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar. Solvabiliteitsopslag op basis van het vereist eigen vermogen;
- Interne kostendekkende premie
De door het bestuur gedefinieerde 'kostprijs' op basis van de 36-maands gemiddelde RTS per 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar. Solvabiliteitsopslag op basis van de beleidsdekkingsgraad per 30 september voorafgaande aan het kalenderjaar (maar minimaal gelijk aan het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (MVEV) en maximaal gelijk aan het Vereist Eigen Vermogen (VEV);
- Toetspremie
Gelijk aan het maximum van de gedempte kostendekkende premie en de interne kostendekkende premie. Het ijkmoment voor de vaststelling van de toetspremie is 30 september voorafgaand aan het nieuwe kalenderjaar.

Premiedekkingsgraad

Naast de eerder genoemde dekkingsgraden kent het pensioenfonds nog een stuurmiddel, namelijk de premiedekkingsgraad: de premiedekkingsgraad is de verhouding tussen de feitelijke premie die aan het fondsvermogen wordt toegevoegd voor de pensioenopbouw en de actuariel benodigde premie (op basis van de ongedempte rentetermijnstructuur). De ex-ante premiedekkingsgraad bedroeg in 2019 104,6% en bedroeg ex-post 105,9%.

Kostendekkende, gedempte en ontvangen premie

Artikel 129 van de Pensioenwet schrijft voor dat de pensioenpremie die het pensioenfonds ontvangt minstens gelijk moet zijn aan de kostendekkende premie zoals berekend conform de actuariële en bedrijfstechische nota (ABTN), tenzij aan de voorwaarden ten aanzien van de hoogte van beleidsdekkingsgraad, indexatie en het ongedaan maken van verlaging pensioen is voldaan.

In onderstaande tabel is de hoogte van de verschillende premies weergegeven (de feitelijke premie, de gedempte kostendekkende premie en de zuivere kostendekkende premie). Ook is de interne kostendekkende premie weergegeven.

	2019	2018
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
- -diverse pensioenregelingen werkgever	50.190	46.518
- -diverse pensioenregelingen werknemer	25.095	23.259
Totaal feitelijke premie	75.285	69.777
De kostendekkende premie o.b.v. (n)FTK is als volgt samengesteld:		
- - actuarieel benodigd	73.320	64.325
- - in premie begrepen bedrag voor kosten	4.537	4.220
- - benodigde solvabiliteitsopslag o.b.v. VEV	10.558	7.976
Totaal kostendekkende premie	88.415	76.521
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
- - actuarieel benodigd	53.371	44.932
- - in premie begrepen bedrag voor kosten	4.537	4.220
- - benodigde solvabiliteitsopslag o.b.v. VEV	7.685	5.571
Totaal gedempte kostendekkende premie	65.593	54.723
De interne kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
actuarieel benodigd	70.899	63.003
in premie begrepen bedrag voor kosten	4.537	4.220
benodigde solvabiliteitsopslag o.b.v. beleidsdekkingsgraad 30 september 2019	5.671	4.032
Totaal interne kostendekkende premie	81.107	71.255

Om te bepalen of de feitelijke premie kostendekkend is, wordt deze getoetst aan het maximum van de gedempte kostendekkende premie en de interne kostendekkende premie (2019: 81.107).

Haalbaarheidstoets

Bpf Foodservice dient sinds 2015 elk jaar een haalbaarheidstoets uit te voeren conform artikel 143 van de Pensioenwet. Hierin worden de vooraf door het bestuur vastgestelde grenzen omtrent het verwachte pensioenresultaat en de grootte van de afwijking daarvan getoetst. In 2019 heeft deze toets weer plaatsgevonden en bleven de resultaten weer binnen de vooraf bepaalde grenzen. Onder 'Integraal risicomanagement' op pagina 40 wordt op de uitkomsten en de grenzen verder ingegaan.

Z-score 2019 en performancetoets

De z-score laat het verschil zien tussen het werkelijke rendement van de portefeuille en het rendement van de benchmark. Een positief getal betekent dat de beleggingen van Bpf Foodservice het beter deden dan de markt. Een negatief getal betekent dat de beleggingen het juist slechter deden. Ook de kosten tellen mee in de berekening. Pensioenfondsen berekenen elk jaar een z-score. Ook doen ze elk jaar een performancetoets. Deze toets geeft de z-score over een periode van 5 jaar. Als de performancetoets negatief is, is vrijstelling van de verplichte deelname aan een bedrijfstakpensioenfonds mogelijk. De performancetoets is negatief als de uitkomst lager is dan 0. De z-score in 2019 komt uit op 0,55. De performancetoets is 2,03. Er is daarmee geen grond voor vrijstelling.

Toeslagbeleid en toeslagverlening

Het bestuur beslist elk jaar of en in hoeverre de pensioenen en de aanspraken kunnen worden verhoogd. De voorwaardelijke verhoging (toeslagverlening) wordt betaald uit extra rendement op beleggingen. De pensioenpremie bevat geen opslag voor toeslagverlening.

Bpf Foodservice heeft de ambitie om de pensioenaanspraken en rechten van actieve en inactieve deelnemers en pensioengerechtigden elk jaar te verhogen met de stijging van de consumentenprijzen zoals het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) die meet.

Het bestuur heeft, conform het toeslagbeleid zoals vastgelegd in de ABTN en de regels van toekomstbestendig indexeren, besloten om de pensioenen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2020 niet te verhogen.

De maximaal toe te kennen toeslag is gebonden aan de regels van toekomstbestendig indexeren. Hiervoor is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds bepalend. De beleidsdekkingsgraad per 31 oktober 2019 bedroeg 104,4%. Dit is te laag om indexering toe te kennen (minimale grens voor indexatie is 110%).

De ontwikkeling van de prijzen (afgeleide consumentenprijsindexcijfer voor alle bestedingen) was volgens het CBS in de periode september 2018 tot september 2019 1,64%.

Aan een verhoging in enig jaar kunnen geen rechten worden ontleend in toekomstige jaren.

Gemiste toeslagen uit het verleden kunnen worden ingehaald wanneer Bpf Foodservice beschikt over voldoende vermogen om in de toekomst de volledige toeslag te kunnen blijven verlenen. Het in het betreffende jaar voor inhaaltoeslagen beschikbare vermogen wordt in dat jaar voor hoogstens 20% aangewend voor het verlenen van een inhaaltoeslag. Bij de inhaalindexatie wordt alleen rekening gehouden met de indexatieachterstanden, die zijn opgelopen na 1 januari 2015. Het bestuur van Bpf Foodservice heeft besloten om herstel van kortingen prioriteit te geven boven het inhalen van indexaties omdat dit het meest aansluit op de doelstelling om de nominale pensioenen te waarborgen.

In onderstaand overzicht is de gemiste toeslag vanaf 1 januari 2015 opgenomen.

Actieve deelnemers, premievrije deelnemers en gepensioneerden	Gemiste toeslag in %	Cumulatief in %
Per 1 januari 2015	0,20	0,20
Per 1 januari 2016	0,39	0,59
Per 1 januari 2017	0,00	0,59
Per 1 januari 2018	1,47	2,06
Per 1 januari 2019	1,47	3,53
Per 1 januari 2020	1,64	5,17

Premie/toeslagreserve

Om het risico te beperken dat de pensioenopbouw verlaagd moet worden en/of de feitelijke premie verhoogd moet worden, is een premie/toeslag-reserve gevormd die kan worden ingezet om eventuele premietekorten te financieren. De premie/toeslag-reserve wordt gevormd uit een (positief) verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie.

Als de feitelijke premie lager is dan de toetspremie wordt vanaf 2016 het verschil, voor zover mogelijk, onttrokken aan de premie/toeslag-reserve waardoor een verlaging van de pensioenopbouw en/of stijging van de feitelijke premie voorkomen dan wel beperkt wordt. De premie/toeslag-reserve is een bestemde reserve en wordt bij de bepaling van de dekkingsgraad buiten het eigen vermogen gehouden. In de jaren dat de reserve naar verwachting niet nodig is om toekomstige premietekorten uit te financieren, kan het bestuur de middelen uit de premie/toeslag-reserve aanwenden voor een additionele toeslagverlening aan de actieve deelnemers.

Als het pensioenfonds in de situatie komt dat een verlaging van het op te bouwen pensioen moet worden doorgevoerd, zal eerst de premie/toeslag-reserve worden aangesproken om verlaging te beperken of te voorkomen. Indien het tekort niet kan worden gefinancierd vanuit de premie/toeslag-reserve, zal het pensioenfonds aan sociale partners voorleggen of partijen de pensioenregeling (tijdelijk) willen versoberen en/of de pensioenpremie willen verhogen. Wanneer sociale partners hier niet (tijdig) tot overeenstemming over komen dient het pensioenfonds de opbouw te verlagen.

In 2019 is de premie/toeslagreserve nagenoeg volledig aangewend voor financiering van het verschil tussen de feitelijke en de toetspremie. In 2020 ontstaat de situatie dat de premie/toeslagreserve het verschil niet meer kan financieren. Zie hiervoor het Hoofdstuk Vooruitblik 2020 op pagina 52.

Ontwikkelingen 2019

Governance

Bestuur

Er hebben in 2019 elf bestuursvergaderingen plaatsgevonden en het bestuur heeft deelgenomen aan drie studiedagen. Daarnaast heeft het bestuur frequent vergaderd met de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan over verschillende onderwerpen, waaronder de gevolgen van de lage rente en de uitkomsten van de Commissie Parameters voor de premie. In 2019 hebben ook diverse overleggen met sociale partners plaatsgevonden om besluitvorming over de premie 2020 op basis van adequate fondsinformatie te bevorderen. Het bestuur heeft twee beleidsdagen gehouden over strategische risico's, de herijking van de strategie en de strategische doelstellingen van het pensioenfonds en een beleidsdag ter voorbereiding op het premiebesluit 2020.

In het najaar heeft het bestuur in het kader van het reguliere toezichtbeleid een relatiegesprek met DNB gevoerd. Dit overleg was onder meer een voortzetting van de dialoog over de visie en strategie van het pensioenfonds en de implementatie van IORP II. Over IORP II is in het tweede kwartaal van 2019 informeel overleg geweest met DNB.

Daarnaast is er ook door de commissies regelmatig vergaderd. Tot de taken van de commissies behoren onder meer het adviseren van het bestuur ten aanzien van de aan de commissie toegewezen beleidsterreinen en (het toezicht houden op) de uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid.

Sinds 2019 is het bestuur weer volledig na een korte periode dat één van de functies van de bestuursleden namens werknemers vacant was. Het kandidaat-lidmaatschap van Jessica Matelski is per 1 november, na goedkeuring van DNB, omgezet in een volwaardig bestuurslidmaatschap.

Om uitvoering te geven aan de strategische agenda en om de werkdruk te verminderen voor het dagelijks bestuur is in 2018 een bestuurssecretaris aangesteld. De resultaten hiervan waren in het verslagjaar al goed merkbaar. Het bestuur is van mening dat het met de aanstelling van deze functie een goede en verantwoorde keuze heeft gemaakt. De evaluatie van deze functie zal in 2020 plaatsvinden.

Voor de actuele samenstelling van het bestuur en de overige fondsorganen wordt verwezen naar de bijlage 'Organisatie van het pensioenfonds' op pagina 102.

De onderwerpen die in 2019 in de bestuursvergaderingen aan de orde kwamen, zijn:

- strategie en uitvoering strategische agenda;
- marktontwikkelingen en financiële positie van Bpf Foodservice;
- actuele ontwikkelingen in de pensioensector (Wet temporisering verhoging AOW-leeftijd, Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens, Waardeoverdracht kleine ouderdomspensioenen, implementatie van IORP II, het Nieuw Pensioen Stelsel, Verzamelwet Pensioenen 2019, Verzamelwet SZW 2020, Brexit);
- actuariel beleid (waaronder premie- en toeslagbeleid);
- beleggingsbeleid en maatschappelijk verantwoord beleggen;
- verdieping en de werking van integraal risicomanagement;
- governancebeleid (waaronder integriteits- en beloningsbeleid);
- aansluiting ondernemingen - en handhaving verplichtstelling;
- communicatiebeleid;
- uitbestedingsbeleid;
- IT-beleid

- contractverlenging en kostenbeheersing met AZL;
- beëindiging Flexioen-regeling;
- wijziging van fondsdocumenten.

Bij belangrijke besluiten worden de belangen van de verschillende deelnemersgroepen door het bestuur zorgvuldig afgewogen, bijvoorbeeld bij het premiebesluit.

Fondsdocumenten

In het verslagjaar zijn de volgende fondsdocumenten gewijzigd:

Statuten

De statuten zijn – naast enkele redactionele aanpassingen- gewijzigd in verband met de aanstelling van de sleutelfunctiehouders in het kader van IORP II en de bestuurssecretaris van het pensioenfonds. Tevens is de bevoegdheid van het Verantwoordingsorgaan tot bindende voordracht van leden van de Raad van Toezicht en bindend advies bij ontslag vastgelegd.

ABTN - crisisplan

De ABTN wordt jaarlijks door het bestuur geactualiseerd. In de bestuursvergadering van 28 maart 2019 is de ABTN vastgesteld waarin, naast een actualisatie van de ABTN met name aanpassingen in de bijlagen naar aanleiding van het beleggingsplan 2019 en de wijzigingen van de actuariële grondslagen zijn doorgevoerd.

Het algemeen crisisplan, eveneens onderdeel van de ABTN, is in 2019 geactualiseerd. Een crisisplan heeft tot doel een fonds voor te bereiden op crisissituaties. Met het crisisplan weet het pensioenfonds welke maatregelen het kan gaan nemen en op welke wijze deze maatregelen helpen om het pensioenfonds uit de crisis te loodsen. De wijziging betrof een actualisatie als gevolg van de impact van de rentedalingen vanaf het tweede half jaar van 2019 op de dekkingsgraad en de verwachte wijzigingen in de UFR (de Ultimate Forward Rate) per 2021.

Pensioenreglement

Eind 2019 is het pensioenreglement geactualiseerd met de basisgegevens 2020 van het pensioenfonds. De belangrijkste wijziging voor 2020 is het opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen vanaf 1 januari 2020 naar 1,41%. Door de lage rente is het mogelijk dat deze verlaging voor langere tijd noodzakelijk is. In verband met de Wet Temporisering verhoging AOW zijn in 2019 de flexibiliseringsfactoren aangepast. Het meest actuele pensioenreglement is beschikbaar op de website van Bpf Foodservice: www.bpffoodservice.nl.

Reglement Sleutelfuncties

In het kader van IORP II dient het pensioenfonds te beschikken over drie sleutelfuncties, te weten de actuariële functie, risicobeheer en interne audit. In 2019 is het reglement Sleutelfuncties vastgesteld. Dit reglement bevat het beleid met betrekking tot de sleutelfuncties. Het pensioenfonds stelt de houders van sleutelfuncties in staat deze functies op een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier te vervullen en borgt dat met dit reglement.

Uitvoeringsreglement

Het uitvoeringsreglement is in 2019 gewijzigd. De wijzigingen betreffen een aanpassing aan de voorwaarden die aan de vrijstelling kunnen worden verbonden.

Commissiereglementen

Het bestuur heeft eind 2019 in het verlengde van IORP II een nieuw Reglement taken en bevoegdheden commissies vastgesteld. Hierin zijn de taken en bevoegdheden van de commissies en het dagelijks bestuur opgenomen. Zoals in het jaarverslag 2018 is vermeld was IORP II aanleiding voor het bestuur om de commissies in de meeste gevallen een andere rol (en naam) te geven.

Integriteitsbeleid

Het doel van het integriteitsbeleid is het handhaven van algemene of professionele sociale en ethische normen en waarden waardoor het pensioenfonds zodanig is georganiseerd dat het integriteitsrisico zoveel mogelijk wordt beperkt en het pensioenfonds adequaat kan optreden tegen eventuele incidenten. Het is van belang dat het pensioenfonds continu het integriteitsrisico zoveel mogelijk bewaakt. Daartoe maakt het pensioenfonds periodiek en op systematische wijze een analyse van de diverse integriteitsrisico's die het loopt, hoe groot de kans is dat de risico's zich voordoen en welke impact deze risico's hebben. Na deze evaluatie wordt het beleid zo nodig bijgesteld.

Het integriteitsbeleid van 2017 is in 2019 geactualiseerd als gevolg van de huidige integrale aanpak van het risicomanagement.

IT-beleid

In 2019 is door het bestuur het IT-beleid geformuleerd. In het IT-beleid wordt zowel aandacht besteed aan de strategische rol die IT heeft bij het realiseren van de doelen van het pensioenfonds, als aan het beheersen van de risico's die het gebruik van IT met zich meebrengt. In 2020 wordt gestart met de uitvoering van het IT-beleid.

Incidentenbeleid

Het incidentenbeleid valt onder het takenpakket van dagelijks bestuur volgens de governance van het pensioenfonds. Het dagelijks bestuur kan voorstellen aan het bestuur doen ter aanpassing van het incidentenbeleid (en als onderdeel van het beleid: de procedure) en het bestuur adviseren hiermee in te stemmen.

Naar aanleiding van IORP II en de implementatie van het integraal risicomanagement is het incidentenbeleid in 2019 aangepast. Het incidentenbeleid was onderdeel van de gedragscode van het pensioenfonds. Aan het incidentenbeleid zijn de operationele incidenten toegevoegd. Vervolgens is het incidentenbeleid uit de gedragscode gehaald en heeft hiermee een zelfstandige status gekregen.

Gedragscode / Compliance Officer

Het bestuur hanteert een gedragscode. Jaarlijks, per vergadering en bij toe- en uittreding, bevestigen de leden van het bestuur dat zij de gedragscode hebben nageleefd. De gedragscode is in het verslagjaar geactualiseerd. Over 2019 heeft de compliance officer geen bijzonderheden geconstateerd.

Kleine pensioenen

Waardeoverdracht kleine pensioenen (minder dan € 484,09 bruto per jaar (2019))

In 2019 is gestart met de automatische overdracht van kleine pensioenen van deelnemers die vanaf 1 januari 2018 uit dienst zijn gegaan.

Vervallen zeer kleine pensioenen (€2,00 bruto per jaar of minder)

Vanaf 1 januari 2019 zijn de pensioenaanspraken van rechtswege bij het einde van de deelneming vervallen als het ouderdomspensioen niet meer bedraagt dan € 2,00 bruto per jaar.

De totale waarde van de in het boekjaar 2019 vervallen zeer kleine pensioenaanspraken bedraagt € 360,27. De vrijval in de voorziening die het gevolg is van het vervallen van de zeer kleine pensioenaanspraken wordt toegevoegd aan de algemene middelen van het pensioenfonds en komt daarmee ten goede aan het gehele pensioenfonds.

Geschiktheid en evaluatie

Het bestuur werkt continu aan eigen deskundigheid met themabijeenkomsten en het uitwisselen van ervaringen met andere bestuursleden. Het Bestuur heeft in 2019 diverse studiedagen gevolgd op het gebied van vermogensbeheer, boardroom dynamics en premiebeleid. Daarnaast worden individuele bestuursleden in de gelegenheid gesteld tot het volgen van opleidingen.

Het bestuur evalueert in elk geval jaarlijks het eigen functioneren. Hierbij betreft het bestuur één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij. Bij de evaluatie komt ook aan de orde of het bestuur voldoende geschikt en divers is en er wordt bovendien gekeken naar gedrag en cultuur. Ook de commissies evalueren elk jaar hun eigen functioneren. Naar aanleiding van de evaluaties in 2018 heeft het bestuur besloten meer inzicht te willen hebben in de groepsdynamiek binnen het bestuur. Begin 2019 heeft het bestuur daarom een van de collectieve studiedagen gewijd aan boardroom dynamics. In 2019 heeft het bestuur het eigen collectieve functioneren geëvalueerd. De aandachtspunten die hieruit naar voren zijn gekomen worden in de bespreking van de strategische agenda meegenomen.

Diversiteit

Het Bestuur streeft in de samenstelling van de organen diversiteit na, naast de vereisten van geschiktheid. Diversiteit binnen de fondsorganen kan de horizon verbreden en bevordert een goed functioneren van deze fondsorganen. Het bestuur onderschrijft hiermee de richtlijn van de Code Pensioenfondsen. Het bestuur houdt bij de samenstelling van het bestuur zoveel mogelijk rekening met diversiteit. In het functieprofiel van het bestuur is opgenomen dat bij gelijke geschiktheid (op dit moment) de voorkeur uitgaat naar een (vrouwelijke) kandidaat, bij voorkeur jonger dan 40 jaar. Ook bij de samenstelling van het Verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht wordt met het diversiteitsbeleid rekening gehouden. Het bestuur dringt er bij de voordragende en benoemende organisaties op aan om bij het vervullen van een vacature met deze richtlijnen rekening te houden.

In 2019 is Jessica Matelski als bestuurslid benoemd ter vervulling van een vacature in het bestuur. Per 1 januari 2020 is Evelien van Hilten benoemd als lid van de Raad van Toezicht. Hiermee is in het bestuur en de Raad van Toezicht concreet invulling gegeven aan bovengenoemde diversiteitsdoelen.

Wet- en regelgeving

In 2019 zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door de toezichthouders DNB en/of de Stichting Autoriteit Financiële Markten geen aanwijzingen aan Bpf Foodservice gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van Bpf Foodservice gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Code Pensioenfondsen 2018

De in 2018 herziene Code Pensioenfondsen is wettelijk verankerd. De normen in de Code zijn een aanvulling op wet- en regelgeving. De normen in de Code zijn weliswaar leidend, maar de Code laat ruimte voor eigen verantwoordelijkheid van het pensioenfondsbestuur. Pensioenfondsen mogen de Code daarom naleven volgens het 'pas-toe-of-leg-uit'-beginsel. Afwijken van de norm is dus mogelijk, als daar een goede reden voor is en hierover verantwoording wordt afgelegd in het jaarverslag.

In het navolgende overzicht zijn de normen van de Code opgenomen waaraan het pensioenfonds in het verslagjaar niet (volledig) heeft voldaan en de motivatie daarvan.

Normen uit de Code pensioenfondsen waarvan door Bpf Foodservice is afgeweken in 2019

Bpf Foodservice heeft een inventarisatie van de naleving van de normen vastgesteld die jaarlijks waar nodig wordt geactualiseerd. Hierna worden de normen toegelicht die (nog) niet volledig worden nageleefd:

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Toelichting op afwijking
Norm 33 In zowel het bestuur als in het Verantwoordingsorgaan is er ten minste één vrouw en één man en kennen leden van zowel boven als van onder de 40 jaar. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Bpf Foodservice voldoet gedeeltelijk aan deze norm.	Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit twee vrouwen en twee mannen, maar ouder dan 40 jaar. Het Verantwoordingsorgaan streeft naar naleving van het diversiteitsbeleid van het pensioenfonds.

De Code Pensioenfondsen verplicht tot het opnemen van een rapportage in het jaarverslag over de naleving van acht omschreven normen (rapportagenormen). Hierna wordt een overzicht gegeven van deze rapportagenormen met de bijbehorende toelichting.

Naleving rapportagenormen uit de Code Pensioenfondsen

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau. In het Verantwoordingsorgaan is er ten minste 1 vrouw en 1 man en kennen leden van zowel boven als van onder de 40 jaar. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Ja	Jaarverslag: Zie hiervoor hfdst. Ontwikkelingen 2019 op pagina 19 en hfdst. Integraal risicomanagement op pagina 40.
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, een afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Zie hiervoor de paragraaf Diversiteit in hfdst. Ontwikkeling 2019 op pagina 22.

Norm nr.	Voldoet het pensioenfonds aan de norm?	Vindplaats toelichting jaarverslag of website
Norm 33 In zowel het bestuur als in het Verantwoordingsorgaan of het Belanghebbendenorgaan is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Gedeeltelijk: Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit twee vrouwen en twee mannen, maar ouder dan 40 jaar. Het Verantwoordingsorgaan streeft naar naleving van het diversiteitsbeleid van het pensioenfonds.	
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	Regelmatig overlegt het bestuur met de Raad van Toezicht; zie ook het verslag van de Raad van Toezicht op pagina 107.
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	In het jaarverslag staan Missie, Visie en Strategie opgenomen op pagina 12.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	In het beleggingsbeleid en de beleggingsbeginselen. Op de website www.bpffoodservice.nl is de ABTn te raadplegen.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	In het hoofdstuk Governance op pagina 19 van het jaarverslag.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	Op de website www.bpffoodservice.nl staat de Klachten en geschillenregeling beschreven.

Klachten en geschillen

Een deelnemer of een werkgever kan een klacht indienen als deze van mening is dat bij de uitvoering van de pensioenreglementen zijn rechten zijn geschaad. In 2019 zijn 20 klachten ingediend bij het pensioenfonds: 12 door deelnemers en 8 door werkgevers. Deelnemers worden altijd gewezen op de klachten- en geschillenregeling van het pensioenfonds en de mogelijkheid om, na het doorlopen van de klachten- en geschillenprocedure, de klacht voor te leggen aan de Ombudsman Pensioenen. De ontvangen klachten zijn, rekening houdend met een evenwichtige belangenafweging voor Bpf Foodservice en deelnemer, door het bestuur afgehandeld. De klachten van werkgevers betroffen vooral bezwaar tegen de hoogte van premienota's. Veelal was geen of onjuiste deelnemersinformatie van de werkgever ontvangen. De klachten waren ongegrond. In vrijwel alle gevallen is, in overleg met de werkgever, tot een oplossing gekomen.

De klachten van deelnemers waren divers. Een aantal gewezen deelnemers was het oneens met het niet voortzetten van premievrije deelname wegens arbeidsongeschiktheid of de hoogte van hun premievrije deelname. In alle gevallen was het reglement juist toegepast en waren de klachten ongegrond.

Sommige deelnemers dienden een klacht in over het ontvangen van verkeerde informatie of het nog niet ontvangen van informatie betreffende hun pensioen. Een aantal van deze klachten was gegrond.

Incidenten

In 2019 hebben zich bij uitbestedingspartners 14 incidenten voorgedaan. Deze incidenten hebben voor Bpf Foodservice geen nadelige gevolgen voor de bedrijfsvoering gehad. Dit is besproken met de betrokken uitbestedingspartners en hebben tot gevolg gehad dat aanvullende beheersmaatregelen zijn getroffen om dergelijke incidenten in de toekomst te voorkomen. Twee van de veertien incidenten betroffen datalekken. De impact was echter zo gering dat er geen melding hoefde plaats te vinden bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Twaalf incidenten betroffen de kwaliteit van dienstverlening, waarvan één incident betrekking had op een deelnemer.

Vrijwillige spaarregeling (Flexioen)

Vanaf 1 januari 2001 tot 31 december 2005 bestond voor de deelnemers bij Bpf Foodservice de mogelijkheid om deel te nemen aan de vrijwillige spaarregeling (Flexioenregeling). De deelnemers aan deze spaarregeling hadden de mogelijkheid om voor eigen rekening kapitaal te storten. Dit kapitaal is ondergebracht bij beleggingsfondsen van Robeco. De administratie is in 2019 uitgevoerd door Robeco en wordt vanaf 1 januari 2020 uitgevoerd door ABNAMRO Pension Services (AAPS).

In 2019 is besloten de Flexioenregeling in de loop van 2020 te beëindigen en het pensioenkapitaal dan om te zetten in pensioenaanspraken in de basisregeling van het pensioenfonds. De interne collectieve waardeoverdracht is gemeld aan DNB. DNB heeft in maart 2020 laten weten geen bezwaar te maken tegen de omzetting van het pensioenkapitaal in pensioenaanspraken. De definitieve datum voor de omzetting wordt nog door het bestuur bepaald.

Strategie

Aanpassing strategie en beleidsdagen

Kern van de strategie is om Bpf Foodservice te versterken door beheerste groei om als zelfstandig pensioenfonds met voldoende schaalgrootte voort te bestaan. Bpf Foodservice verkent daarnaast de mogelijkheden voor samenwerkingsverbanden. Het bestuur heeft in juli 2017 een strategische roadmap opgesteld met concrete acties om deze in de daaropvolgende 3 jaar te realiseren. Deze acties worden doorlopend getoetst, geëvalueerd en bijgesteld als ontwikkelingen daar toe aanleiding geven, gebaseerd op een lange termijnvisie met een horizon van ca. 6 jaar.

In juli 2019 heeft het bestuur de inmiddels traditionele beleidsdagen gehouden. Het bestuur heeft zich over diverse onderwerpen en inzichten laten bijpraten.

Het bestuur vindt het belangrijk het nieuwe pensioenstelsel in zelfstandigheid te implementeren. Dit gaat de komende jaren veel tijd en aandacht vragen van het bestuur. Groei van het pensioenfonds door het aansluiten van enkele grote vrijgestelde werkgevers is vooralsnog niet mogelijk gebleken. Door het handhaven van de verplichtstelling zorgt het pensioenfonds dat het risico van “geen premie, wel recht” wordt beperkt in het belang van de deelnemers. Dit levert ieder jaar nog een behoorlijke groei van deelnemers op.

Naar aanleiding van de beleidsdagen heeft herijking van de strategische doelstellingen plaatsgevonden en zijn de doelstellingen en prioritering aangepast. Het bestuur heeft de volgende doelstellingen benoemd met het oog op de komende drie jaren (in willekeurige volgorde):

- In overleg met sociale partners invulling geven aan het pensioenakkoord, voorkomen van overgangsregelingen en passend binnen een “generieke” basisregeling met onderscheidende elementen.
- Goede binding met werknemers en werkgevers zodat zij bewust/vrijwillig kiezen voor Bpf Foodservice.
- Groei pensioenfonds: beheerste groei door aansluiting (grotere) werkgevers uit de (foodservice) sector.
- Onderzoeken ‘interfondselijke’ samenwerking gericht op schaalvoordelen.
- Monitoren benoemde kenmerken binnen peergroup.
- Kritisch blijven monitoren ‘Governance’ met oog op toekomstscenario’s.
- Monitoren IT-ontwikkelingen vanuit meerdere dimensies: vanuit perspectief risicomanagement , maar ook vanuit kansen- en kostenperspectief.

Beleggingen

Gebeurtenissen en wijzigingen beleid 2019

Naar aanleiding van de ALM-studie uit 2017 en het onderzoek in 2018 om de categorieën niet-beursgenoteerd vastgoed en staatsobligaties uit opkomende landen (ofwel EMD) toe te voegen aan de strategische beleggingsportefeuille, zijn in 2019 twee selectietrajecten uitgevoerd voor deze categorieën. Op basis van deze selectietrajecten zijn Altera voor niet-beursgenoteerd vastgoed en Legal & General Investment Management (LGIM) voor EMD geselecteerd.

Daarnaast is onderzoek gedaan naar het Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) beleid van de verschillende vermogensbeheerders en de mate waarin dit wordt toegepast in de beleggingsfondsen waarin Bpf Foodservice belegt. Op basis hiervan is besloten om voor de bedrijfsobligaties en aandelen opkomende markten over te stappen naar ESG -varianten bij de betreffende vermogensbeheerders. Hiermee beoogt het pensioenfonds de beleggingsportefeuille meer in lijn te brengen met het MVB-beleid dat in 2018 is vastgelegd.

Aanvullend is voor de beleggingen in aandelen ontwikkelde markten onderzocht of er, in combinatie met de nieuwe allocatie naar niet-beursgenoteerd vastgoed en EMD, mogelijkheden zijn voor een efficiëntere invulling. Op basis van dit onderzoek is vastgesteld dat het niet afdekken van het valutarisico voor de zakelijke waarden leidt tot een verbetering van de risico-rendementsverhouding en dat de impact op het vereist eigen vermogen op totaal niveau neutraal is. Daarnaast zal er overgestapt worden naar een andere fondsstructuur waarbij per saldo er minder dividendbelasting hoeft te worden betaald.

Noemenswaardig zijn nog het vastleggen van investment cases voor verschillende beleggingscategorieën en de evaluaties van de uitvoerders.

Ontwikkeling portefeuille

De waarde van de portefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën aan het einde van het jaar ten opzichte van de situatie aan het begin van het jaar wordt weergegeven in de toelichting op de balans. Het belegd vermogen is (inclusief liquide middelen) met € 354 miljoen gestegen, van € 1.321 miljoen ultimo 2018 tot € 1.675 miljoen ultimo 2019. Het grootste gedeelte van de waardeinstijging komt door het rendement van € 305 mln. Daarnaast is er een positieve bijdrage door het feit dat de binnenkomende premie hoger is dan de uitkeringen. Dit verklaart € 49 mln. van de stijging van het vermogen.

Portefeuillebeheer

Robeco beheert het grootste gedeelte van de vastrentende waarden portefeuille van Bpf Foodservice. De vastrentende waarden portefeuille heeft bij Bpf Foodservice vooral het doel om de verplichtingen af te dekken. Hiermee vermindert Bpf Foodservice het renterisico. Daarnaast is het secundaire doel om een hoger rendement te behalen dan de waarde-toename van de pensioenverplichtingen. Dit hogere rendement wordt deels bewerkstelligd door te beleggen in het particuliere hypothekenfonds dat beheerd wordt door Syntrus Achmea Real Estate & Finance (SAREF). Daarnaast wordt belegd in hoogwaardige bedrijfsobligaties die naar verwachting meer rendement opbrengen dan de risicovrije swaprente.

In de vastrentende waarden portefeuille wordt actief beleggen toegepast bij de fondsen die beleggen in bedrijfsobligaties. Bij beide fondsen is de doelstelling om een beter rendement te behalen dan de benchmark. Dit wordt onder andere gedaan door in minder stukken te beleggen dan de benchmark, waardoor transactiekosten verlaagd worden. Daarnaast wordt ook in stukken belegd buiten de benchmark om extra rendement te behalen. In 2020 zal worden overgestapt naar fondsen met een zelfde beleggingsstijl, maar waarbij ESG-factoren zwaarder zullen meewegen in de selectie van individuele obligaties.

Het hypothekenfonds en het LDI (Liability Driven Investments, gebruikt voor de rente-afdekking) maatwerk fonds zijn in principe ook actieve fondsen, omdat er geen publieke benchmark beschikbaar is die de fondsen (kunnen) volgen.

SSGA belegt voor Bpf Foodservice de aandelenportefeuille. Van de aandelenportefeuille wordt ongeveer 85% belegd in ontwikkelde markten en 15% in opkomende markten. SSGA belegde in 2019 in vier fondsen voor Bpf Foodservice:

Aandelen opkomende markten:

- MSCI Emerging Markets Index NL CTF

Aandelen ontwikkelde markten:

- MSCI Europe Screened Index NL CTF
- MSCI North America Screened Index NL CTF
- MSCI Pacific Screened Index NL CTF

De aandelenportefeuille wordt passief belegd via fondsen. Op de fondsen voor aandelen ontwikkelde markten is een maatschappelijk verantwoord beleggen filter van toepassing, gebaseerd op de tien principes van de VN Global Compact principes. Op basis van deze principes wordt uitsluiting van onder andere kinderarbeid en controversiële wapens gewaarborgd.

Strategisch beleggingsbeleid

De strategische vermogensverdeling op hoofdlijnen betreft 30% aandelen en 70% vastrentend.

De beleggingscommissie beoordeelt aan de hand van de rapportages of wijzigingen van de portefeuille noodzakelijk zijn (bij posities buiten de bandbreedte) om de portefeuille in lijn te brengen met de normportefeuille. De portefeuille heeft zich in 2019 op hoofdlijnen binnen de bandbreedtes bewogen. Binnen de vastrentende waarden is er echter wel sprake geweest van een overschrijding van de

bandbreedte van het LDI maatwerk fonds. Deze allocatie is binnen de vastgestelde termijn teruggestuurd naar binnen de bandbreedte. Op 1 april 2019 heeft de jaarlijkse herbalancering terug naar de norm plaatsgevonden.

Normportefeuille

De portefeuille op 31 december 2019 is als volgt:

Asset (ultimo 2019)						Rendementen		
Mandaat	Norm	sub%	Min	Feitelijk	Max	Benchmark	Fonds	Benchmark
Aandelen	30%		25%	32%	35%		26,9%	26,4%
– World		85%	80%	85%	90%	MSCI World ex Israël index	28,0%	27,4%
– Emerging Markets		15%	10%	15%	20%	MSCI Emerging Markets Index	20,5%	20,6%
Vastrentende waarden	70%		65%	68%	75%		20,9%	20,6%
– LDI maatwerk fonds		40%	30%	43%	50%	Fonds is benchmark	38,8%	38,8%
– Euro Credits		18%	8%	17%	28%	Barclays Euro-Aggregate: Corporates ex financials (EUR)	6,7%	6,2%
– Global Credits		25%	8%	25%	35%	Barclays Global Aggregate Corporates (hedged into EUR)	-10,1%	9,2%
– Particuliere hypotheke		17%	7%	15%	22%	Fonds is benchmark	6,5%	6,5%
Totaal	100%						22,9%	22,2%

Risicoafdekking

De afdekking van de verschillende risico's is in 2019 alleen gewijzigd voor het renterisico. Vanaf 2019 hanteert het pensioenfonds namelijk een staffel voor het vaststellen van de dynamische renteaafdekking. De normafdekking wordt aangepast zodra de dynamische afdekking op basis van de staffel meer dan 5% afwijkt van de normafdekking. De dynamische afdekking wordt maandelijks vastgesteld.

Het renterisico werd tot eind juni 2019 strategisch voor 60% afgedekt (op basis van marktrente). Op basis van de dynamische renteaafdekking is de normafdekking per eind juni 2019 aangepast naar 55%. Vervolgens is de normafdekking per eind augustus aangepast naar 50%. Beide aanpassingen hadden te maken met de sterk gedaalde rente.

Bij het meten van de renteaafdekking wordt de rentegevoeligheid van credits slechts voor 50% meegeteld, omdat dit type beleggingen meer risico kent, waardoor het een minder goed instrument is voor de renteaafdekking.

In de praktijk is het renterisico over 2019 voor circa 58% afgedekt geweest. Dit betreft de ex-post renteaafdekking en is gelijk aan de verhouding tussen de waardeverandering van de beleggingen en de waardeverandering van de verplichtingen als gevolg van de renteverandering gedurende 2019.

De gerealiseerde rente-afdekking is nooit precies gelijk aan de beoogde rente-afdekking. De gerealiseerde renteaafdekking van 58% ligt echter wel in lijn met de gemiddelde beoogde rente-afdekking van circa 57% gedurende 2019.

Het totale valutarisico werd gemiddeld voor 60% afgedekt, door 100% van het valutarisico binnen de vastrentende waarden portefeuille af te dekken en 50% van het valutarisico binnen de aandelen ontwikkelde markten.

Het vereist eigen vermogen (VEV) is gedaald gedurende 2019 van 114,4% naar 114,0%. Deze daling is grotendeels het gevolg van de gedaalde rente. Bij een lagere rente hoeft er, conform het standaardmodel, minder buffer worden aangehouden voor het renterisico.

De hoogte van het vereist eigen vermogen en de verschillende risico's wordt verder uitgewerkt in de risicoparagraaf.

Resultaat

Alle performance cijfers zijn gebaseerd op de rapportages van Caceis (voorheen KAS BANK) en betreffen netto percentages.

Het rendement van de totale portefeuille komt neer op +22,9%, een outperformance van 0,7% ten opzichte van het benchmarkrendement van +22,2%.

De aandelenportefeuille behaalde in 2019 een rendement van 26,9% (na valuta-afdekking), dit rendement is hoger dan het rendement op de benchmark van 26,4%.

De rentedaling in 2019 heeft gezorgd voor een positief rendement in de vastrentende waarden portefeuille. De portefeuille behaalde een rendement van +20,9% over 2019 versus +20,6% voor de benchmark. Dit rendement wordt met name veroorzaakt door het positieve rendement op het LDI maatwerk fonds van circa +38,9%.

Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB)

Visie

Bpf Foodservice heeft het maatschappelijk verantwoord beleggen vastgelegd in een beleidsdocument. De visie van Bpf Foodservice is dat maatschappelijk verantwoord beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling, omdat het bestuur verwacht dat maatschappelijk verantwoord beleggen op lange termijn zal leiden tot betere resultaten tegen een lager risico. Het bestuur is ervan overtuigd dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-maatstaven op de lange termijn betere resultaten kunnen behalen dan bedrijven die dat niet doen. Daarnaast is de verwachting dat bedrijven die geen rekening houden met ESG-maatstaven op lange termijn een hoger risico kennen. Bpf Foodservice is echter terughoudend in het implementeren van (verregaande) wijzigingen in de beleggingsportefeuille ten behoeve van maatschappelijk verantwoord beleggen.

In het MVB-beleid van Bpf Foodservice wordt verder ingegaan op het beleid, de uitvoering, de monitoring en de evaluatie van maatschappelijk verantwoord beleggen binnen de portefeuille van Bpf Foodservice. Hieronder zal alleen worden ingegaan op de uitvoering, gegeven bovenstaande visie.

Uitvoering

In 2018 is het MVB-beleid opgesteld, in 2019 is de inrichting vormgegeven en in 2020 zal de monitoring verder worden vormgegeven. In de rapportages van de vermogensbeheerder wordt periodiek verslag gedaan van het toepassen van maatschappelijk verantwoord beleggen. De Balansmanagementcommissie ziet hier op toe.

Bpf Foodservice eist van haar (buitenlandse) vermogensbeheerders dat zij zich houden aan wet- en regelgeving.

Het pensioenfonds wil niet betrokken zijn bij:

- schendingen van mensenrechten
- kinderarbeid
- fraude of corruptie
- excessieve milieuvuiling
- omstreden wapens

Bpf Foodservice heeft met haar vermogensbeheerders afspraken gemaakt over organisaties waarin het pensioenfonds niet wil beleggen. Zo zijn organisaties uitgesloten die betrokken zijn bij de productie, ontwikkeling en/of onderhoud van clustermuniteit,

landmijnen en nucleaire wapens. Dit geldt ook voor ondernemingen die de zogenaamde 'Global Compact' van de Verenigde Naties (VN) niet naleven. Dit betreft tien principes die de VN heeft opgesteld op het gebied van mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anti-corruptie.

Het toepassen van positieve selectie is echter minder in lijn met de huidige visie en doelstelling van Bpf Foodservice. Deze vorm van maatschappelijk verantwoord beleggen vereist namelijk dat Bpf Foodservice specifieke bedrijven en sectoren definieert waarvan het pensioenfonds overtuigd is dat deze beter zullen presteren dan de benchmark, omdat deze bedrijven en sectoren bijvoorbeeld een hogere ESG-score hebben. Bovendien brengt dit naar verwachting hogere uitvoeringskosten met zich mee.

Deze vorm van maatschappelijk verantwoord beleggen wordt wel tot op zekere hoogte toegepast bij de actieve credit fondsen, aangezien de ESG-score meeweegt in de selectie van specifieke obligaties. Hierbij volgt Bpf Foodservice het beleid van de vermogensbeheerder.

Bpf Foodservice is van mening dat stemmen en engagement ook een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan maatschappelijk verantwoord beleggen. Bpf Foodservice doet dit echter niet zelf, maar zoekt de samenwerking met de vermogensbeheerder(s), omdat het praktischer is om dit uit te besteden – gezien het bescheiden vermogen - en omdat het pensioenfonds gelooft dat de impact dan groter is.

In 2020 zal het MVB-beleid van Bpf Foodservice verder worden doorgevoerd in de portefeuille door de overstap naar bedrijfsobligaties die in de actieve selectie nadrukkelijker rekening houden met de ESG-factoren van de uitgever. Daarnaast zullen de beleggingen in aandelen opkomende markten worden overgezet naar een nieuw beleggingsfonds waarin bedrijven met een lage ESG-score worden uitgesloten.

Betrokkenheidsbeleid ("engagement")

Bpf Foodservice belegt in aandelen via beleggingsfondsen van SSGA. Hierdoor is het niet mogelijk om een eigen stembeleid te volgen, maar is het pensioenfonds afhankelijk van het beleid van de vermogensbeheerder. Het betrokkenheidsbeleid en het stembeleid van SSGA is terug te vinden op de website van het pensioenfonds, inclusief de bijbehorende rapportages.

Communicatie

Communicatiebeleid

Bpf Foodservice heeft een Pensioen & Communicatie Commissie. Deze commissie adviseert het bestuur over het communicatiebeleid en zorgt voor de uitvoering ervan. Eind 2018 is een nieuw communicatiebeleidsplan opgesteld voor 2019 - 2021. Voor de uitvoering stelt Bpf Foodservice jaarlijks een jaarplan op.

Kernwaarden

Centraal in het handelen en de communicatie van Bpf Foodservice staan de normen, waarden en overtuigingen van het pensioenfonds. Deze zijn vertaald naar de volgende kernwaarden.

Betrouwbaar

Bpf Foodservice wil gezien worden als een deskundig en integer pensioenfonds waar het pensioen in goede handen is. Dit proberen wij te bewerkstelligen door de uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie goed te regelen en te monitoren.

Efficiënt

Bpf Foodservice wil zorgen voor een zo goed mogelijke uitvoering van de regeling. Het pensioenfonds stuurt op kostenbeheersing door een efficiënte organisatie en uitvoering van de pensioenregeling en de communicatie. Want het gaat uiteindelijk om een goed pensioen voor de belanghebbenden.

Transparant

Bpf Foodservice kiest voor helderheid. Wij streven naar zoveel mogelijk transparantie in de communicatie. Zo zijn bijvoorbeeld kosten en risico's voortdurend zichtbaar via de website en geeft het pensioenfonds inzage in haar governancestructuur. Daarnaast willen wij transparant zijn door alle belanghebbenden tijdig te informeren en ze op de hoogte te houden van de (persoonlijke) stand van zaken.

Persoonlijk

Bpf Foodservice beoogt toegankelijk en laagdrempelig te zijn, door goed bereikbaar te zijn en te zorgen dat belanghebbenden weten waar ze terecht kunnen voor meer informatie. Het pensioenfonds biedt informatie op maat aan. Want des te persoonlijker de informatie, des te meer kans op het bereiken en goed informeren van de belanghebbenden. Ook willen wij de deelnemers onder andere via communicatiemiddelen van de werkgever bereiken en de communicatie via de werkvloer organiseren.

Communicatie deelnemers, pensioengerechtigden en slapers

In 2019 kreeg de financiële situatie van Bpf Foodservice veel aandacht in de communicatie. Het onderwerp stond structureel centraal op de website, de pensioenkrant, nieuwsbrief en andere communicatiemiddelen. Eind 2019 was de boodschap dat Bpf Foodservice in 2020 de pensioenen niet kan verhogen, maar gelukkig ook niet hoeft te verlagen.

Andere belangrijke onderwerpen in de communicatie waren bijvoorbeeld deeltijdpensioen en andere life events, waardeoverdracht kleine pensioenen, niet opgevraagde pensioenen, de AOW en pensioenleeftijd. Natuurlijk houdt Bpf Foodservice de vinger aan de pols bij actuele ontwikkelingen. Zo heeft het pensioenfonds in 2019 regelmatig aandacht besteed aan de communicatie over het pensioenakkoord.

Bpf Foodservice stuurt op digitalisering. Doel is een zo groot mogelijke digitale bereikbaarheid bij de belanghebbenden te realiseren. Daarom verzamelt het pensioenfonds actief e-mailadressen. Bpf Foodservice heeft 56% e-mailadressen van actieve deelnemers, 16,5% van slapers en 37% van gepensioneerden. In 2019 zijn het pensioenoverzicht, de in dienst en uit dienst brief alsook de jaaropgave gepensioneerden digitaal aangeboden. Bpf Foodservice gaat stapsgewijs de wettelijk verplichte communicatie via het digitale kanaal verstrekken. Belanghebbenden die de informatie niet digitaal maar op papier willen blijven ontvangen, kunnen dit doorgeven aan het pensioenfonds.

Het pensioenfonds stimuleert het gebruik van de website en van 'Mijn Pensioencijfers', de beveiligde omgeving van de website. Daar kunnen deelnemers, pensioengerechtigden en slapers terecht voor informatie en voor het zelf regelen van hun pensioenzaken. Via 'Mijn Pensioencijfers' zijn ook de Pensioenplanner en de Pensioenschets te raadplegen.

Van het jaarverslag is weer een digitale verkorte versie gemaakt. Naast feitelijke gegevens uit het jaarverslag is een interview met een bestuurslid opgenomen. Het verkort jaarverslag heeft een toegankelijke opbouw met korte tekstjes en veel visualisaties. Doelstelling van het verkorte jaarverslag is om, door het vergroten van de bereikbaarheid en leesbaarheid, een grotere doelgroep te bereiken.

Werkgeverscommunicatie

De werkgever is voor Bpf Foodservice een belangrijke doelgroep. Zoals vastgelegd in het communicatiebeleidsplan speelt de werkgever ook als intermediair een belangrijke rol in de communicatie naar deelnemers. Om de werkgever daarbij te faciliteren zijn diverse tools beschikbaar zoals de werkgeverschecklist, de werkgevershandleiding en de informatiekaart met tips en handreikingen rond de belangrijke pensioenmomenten.

Ons pensioenfonds organiseert al een aantal jaren een basiscursus pensioen voor werkgevers, die goed wordt gewaardeerd door onze werkgevers. Bpf Foodservice heeft digitale nieuwsbrieven en mailalerts verzonden naar werkgevers met informatie over de pensioenadministratie en over actuele ontwikkelingen bij het pensioenfonds. Het digitale bereik van werkgevers is hoog. Via de werkgeversportal is een brochure beschikbaar, met daarin op hoofdlijnen de relevante pensioeninformatie voor werkgevers.

Actuariële analyse resultaat

In het boekjaar is een positief resultaat behaald van € 40.006 zoals blijkt uit de staat van baten en lasten. Dit resultaat is gebaseerd op het verloop van het vermogen in vergelijking met de ontwikkeling van de technische voorzieningen. Om de verschillende verlies- en winstbronnen die tot dit resultaat hebben geleid, inzichtelijk te maken, alsmede ter controle op de uitgevoerde berekeningen, is een actuariële analyse uitgevoerd. Dit leidt tot het volgende overzicht:

Resultatenbron

	2019	2018	2017
Beleggingen/marktrente	41.053	-61.405	26.509
Premies	-2.708	1.232	-4.586
Waardeoverdrachten	112	45	-131
Uitkeringen	109	37	218
Kanssystemen	1.614	565	501
Kosten	136	0	0
Incidentele mutaties	0	2.063	-3.370
Wijziging grondslagen	0	11.356	1.921
Andere oorzaken	310*	-809	1.013
Resultaat	40.006	-46.916	22.075

* Het saldo van -310 (2018: -809) betreft het saldo van mutaties met terugwerkende kracht -1.503 (2018: -525), overige correcties 340 (2018: -15), overige baten 853 (2018: 340), overige lasten 0 (2018: -5), mutaties voor risico deelnemers 0 (2018: 0) en mutaties andere voorzieningen 0 (2018: -604).

De certificerend actuaris heeft de technische analyse beoordeeld en heeft geen onjuistheden geconstateerd. Zie hiervoor ook de Actuariële verklaring op pagina 90.

Uitvoeringskosten

Kosten pensioenbeheer

Kosten van het pensioenbeheer (inclusief btw) bestaan uit:

	2019	2018	2017
Uitbestedingskosten	3.250	2.962	2.324
Bezoldiging bestuursleden	418	369	376
Overige bestuurskosten (waaronder bestuursadvies en opleidingskosten)	185	151	325
Advies kosten	868	913	1.061
Toezichtskosten	206	205	209
Totaal	4.927	4.600	4.295
Aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden	27.467	26.783	25.561
Kosten per deelnemer ¹⁾	179,38	171,75	168,03

Toelichting ontwikkeling kosten pensioenbeheer

In 2019 zijn de kosten van pensioenbeheer gestegen ten opzichte van 2018. Dit komt voornamelijk omdat de administratiekosten zijn gestegen als gevolg van de toename van het aantal deelnemers. Het aantal deelnemers groeit nog steeds gestaag als gevolg van handhaving van de verplichtstelling. Ook sluiten werkgevers zich op vrijwillige basis bij Bpf Foodservice aan vanuit de (aanverwante) sector. Verder stegen de kosten door nieuwe structurele ontwikkelingen, zoals de verplichte berekening van pensioenaanspraken op basis van de Uniforme Rekenmethodiek (URM) en het uitvoeren van waardeoverdrachten in verband met de Wet Waardeoverdrachten Kleine Pensioenen (WOK). De plicht om één keer per 5 jaar de slapende deelnemers een Uniform Pensioenoverzicht te sturen droeg eveneens bij aan de kostenstijging. Daarnaast zijn de bestuurskosten gestegen als gevolg van de toegenomen regeldruk vanuit de overheid en toezichthouders zoals De Nederlandsche Bank (DNB).

Zonder de toename van het aantal deelnemers zouden de kosten per deelnemer ca. € 2,00 hoger zijn.

Het bestuur vergelijkt onder meer de ontwikkeling van de kosten pensioenbeheer met een aantal (geselecteerde) bedrijfstakpensioenfondsden die qua omvang van de pensioenvoorziening ongeveer vergelijkbaar zijn (benchmarking). In vergelijking met deze fondsen zijn de kosten pensioenbeheer van het fonds gemiddeld. De ambitie van het bestuur is niet om de laagste kosten per deelnemer te hebben, maar om aanvaardbare en uitlegbare kosten te hebben. Daarbij speelt een rol dat een deel van de kosten pensioenbeheer worden veroorzaakt door wettelijke maatregelen en toegenomen druk vanuit de toezichthouders.

1) *kosten per deelnemer (pensioenbeheer).*

De vermelde bedragen sluiten aan op de bedragen die zijn vermeld in de jaarrekening. Om de kosten per deelnemer te berekenen is conform de aanbeveling van de Pensioenfederatie het aantal deelnemers gedefinieerd als de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gewezen deelnemers tellen dus niet mee in deze berekening.

Het bestuur heeft in het kader van de strategische doelstellingen een groep van vergelijkbare pensioenfondsden ("peer group") vastgesteld waarmee de ontwikkeling van de uitvoeringskosten per deelnemer bij het pensioenfonds vergeleken kunnen worden met andere pensioenfondsden.

Kosten vermogensbeheer

Het beheersen van de kosten is een belangrijke taak van de BMC. De kostenbeheersing wordt enerzijds uitgevoerd door kritisch te blijven op de kosten van individuele beleggingsfondsen en anderzijds door te blijven monitoren in de markt wat de kosten zijn voor bepaalde categorieën bij andere partijen.

Kosten van het vermogensbeheer kunnen in twee categorieën worden onderscheiden:

- De eerste categorie betreft de kosten zoals die in de jaarrekening zijn verwerkt, waaronder de beheervergoeding van de vermogensbeheerder(s), het bewaarloon, kosten van advisering bij het vermogensbeheer, kosten accountant betreffende het vermogensbeheer en kosten met betrekking tot de beleggingsadministratie.
- De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening. Daarnaast worden er nog transactiekosten en aan- en verkoopkosten gemaakt.

In onderstaande tabel worden alleen de kosten weergegeven die in de jaarrekening zijn opgenomen (eerste categorie). Dit betreffen kosten die direct door het pensioenfonds betaald zijn. Dit betreft een bedrag van € 1.959.000 (2018: € 1.575.000).

In de jaarrekening worden deze kosten als volgt verantwoord:

	2019	2018
Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	1.585	1.305
Kosten advisering	186	108
Bankkosten	22	0
Beleggingsadministratie	145	146
Kosten huisaccountant	21	16
Totaal kosten vermogensbeheer	1.959	1.575

De kosten voor beheerloon zijn gestegen, omdat het belegd vermogen is gestegen. Het beheerloon wordt namelijk berekend op basis van een percentage van het belegd vermogen. Daarnaast zijn de kosten voor advisering gestegen in verband met de twee selectietrajecten die het pensioenfonds heeft uitgevoerd.

De tweede categorie betreft kosten die rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Dit zijn bijvoorbeeld administratiekosten en kosten voor de custodian van de vermogensbeheerder zelf. Deze kosten zijn dus niet inbegrepen in de kosten van de vermogensbeheerder(s) zoals opgenomen in de jaarrekening en zijn in de jaarrekening verrekend in de beleggingsopbrengsten. In 2019 betreft dit een bedrag van € 1.015 (2018: € 1.178).

Daarnaast worden er nog transactiekosten en aan- en verkoopkosten gemaakt. Deze bedroegen in 2019 € 328 (2018: € 413). De totale kosten voor vermogensbeheer bedroegen in 2019 € 3.302. (2018: € 3.166).

De kosten worden in onderstaande tabel weergegeven als percentage van het totale vermogen.

		2019	2018
Gemiddeld belegd vermogen over 2019 (in € 1.000)	€ 1.557.803		
Kosten vermogensbeheer (in € 1.000 en als % van gem. vermogen)	2.974	0,19%	0,21%
Transactiekosten (in € 1.000 en als % van gem. vermogen)	€ 328	0,02%	0,03%
Totale kosten vermogensbeheer	€ 3.302	0,21%	0,24%

In vergelijking met 2018 zijn de kosten als percentage van het totale vermogen gedaald. Deze daling komt voort uit een wijziging van de rapportagemethodiek voor vastrentende waarden. In voorgaande jaren werden bij de overige kosten ook de negatieve rentes meegenomen die werden betaald over het saldo op de bankrekening van het LDI fonds. Deze kosten worden niet langer meegenomen, aangezien deze kosten in principe onderdeel zijn van het rendement. Als de rente positief zou zijn op de bankrekening, dan zouden de renteopbrengsten ook niet in mindering worden gebracht op de totale kosten.

Daarnaast worden, in tegenstelling tot voorgaande jaren, de opbrengsten voor Bpf Foodservice als gevolg van in- en uitstapkosten, die in rekening worden gebracht bij in- en uittrekders van de beleggingsfondsen waarin Bpf Foodservice belegt, in mindering gebracht op de totale kosten. Bij het in- en uitstappen van beleggers in de bedrijfsobligatiefondsen worden transactiekosten gemaakt die ten laste komen van alle beleggers in de fondsen. De in- en uitstapkosten worden in rekening gebracht bij de in- en uittrekders ter compensatie van de andere beleggers. Bpf Foodservice is van mening dat het verlagen van de transactiekosten met deze opbrengsten een beter beeld geeft van de werkelijke kosten. Als er immers geen in- en uittrekders zouden zijn, dan zouden de transactiekosten lager zijn en zouden er geen opbrengsten zijn vanuit in- en uittrekders. Als het aantal in- en uittrekkingen juist veel hoger ligt, dan zijn de transactiekosten veel hoger, maar de opbrengsten ook. Het saldo geeft daarmee een nauwkeuriger beeld van de werkelijke transactiekosten. Zonder deze nieuwe correcties zouden de kosten als percentage in lijn liggen met vorig jaar.

Er zijn in het verslagjaar geen performance gerelateerde kosten gemaakt.

In onderstaande tabel wordt een verdere opsplitsing weergegeven van alle kosten die Bpf Foodservice maakt in verband met vermogensbeheer. Met deze tabel tracht het pensioenfonds invulling te geven aan de aanbevelingen van de Pensioenfederatie: het relateren van de kosten aan de gekozen beleggingsmix en aan het rendement over een langere termijn.

In de tabel worden de volgende kosten weergegeven: per beleggingscategorie de kosten opgesplitst naar beheerkosten, transactiekosten en overige kosten. Deze kosten zijn ook voor de valuta-afdekking weergegeven. Ten slotte zijn ook de kosten voor de custodian, de accountant, de beleggingscommissie en de externe adviseur opgenomen in de tabel.

Naast de absolute eurobedragen zijn ook de kosten weergegeven als percentage van het belegd vermogen (AuM) om daarmee de relatieve kosten van de verschillende componenten met elkaar te kunnen vergelijken.

In de tabel worden tevens rendementen weergegeven.

Overzicht kosten vermogensbeheer inclusief advies en ondersteuning													
		Beheerkosten		Transactie- en overige kosten				Totaal		Rendement (5-jrs)			
Assets		%		Trans-	%	Ove-	%	%		netto			
under		van		actie	van	rige	van	van		Netto	Bench-	out	
Manag.		€	AuM	kosten	AuM	kosten	AuM	Totaal	AuM	Return	mark	perf.	
1	Beheerkosten per categorie	1.557.803	1938,2	0,12%	327,6	0,02%	277,3	0,02%	2.543,10	0,16%			
1a	Robeco-LDI	498.815	515,2	0,10%	74,2	0,01%	37,2	0,01%	626,6	0,13%	8,48%	8,48%	0,00%
	Robeco-euro credits	187.117	174,5	0,09%	70,7	0,04%	27,7	0,01%	272,9	0,15%	2,52%	2,21%	0,31%
	Robeco-global credits	255.668	239,3	0,09%	96,9	0,04%	54,1	0,02%	390,2	0,15%	3,24%	2,77%	0,47%
1b	SAREF-hypotheken	163.104	521,9	0,32%	0	0,00%	0	0,00%	521,9	0,32%	3,31%	3,31%	0,00%
1c	SSGA-Europa	82.292	74,2	0,09%	39,6	0,05%	45,8	0,06%	159,6	0,19%	6,37%	6,65%	-0,28%
	SSGA-Noord Amerika	257.165	232,5	0,09%	9,9	0,00%	42,6	0,02%	285	0,11%	12,59%	12,15%	0,44%
	SSGA-Pacific	47.981	42,9	0,09%	7,2	0,02%	30,8	0,06%	80,9	0,17%	8,44%	8,62%	-0,18%
	SSGA-Emerging Markets	65.662	137,6	0,21%	29,3	0,04%	39,2	0,06%	206,1	0,31%	6,85%	7,21%	-0,36%
2	Valuta afdekking	1.557.803	282,1	0,02%	0	0,00%	0	0,00%	282,1	0,02%			
3	Kosten bewaarloon	1.557.803	173,8	0,01%	0	0,00%	0	0,00%	173,8	0,01%			
4	Kosten accountant	1.557.803	21,2	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	21,2	0,00%			
5	Kosten beleggingscommissie	1.557.803	95,8	0,01%	0	0,00%	0	0,00%	95,8	0,01%			
6	Advieskosten	1.557.803	185,9	0,01%	0	0,00%	0	0,00%	185,9	0,01%			
7	Totaal	1.557.803	2.697,0	0,17%	327,6	0,02%	277,3	0,02%	3.301,9	0,21%	6,86%	6,71%	0,15%

Toelichting bij de tabel:

- De kosten uit de jaarrekening zijn niet direct te herleiden uit bovenstaande tabel. Dit komt omdat een deel van de kosten voor valuta-afdekking in rekening worden gebracht binnen de beleggingsfondsen en een deel via facturen. De € 1.959.000 uit de jaarrekening is dan als volgt na te rekenen:
 - De totale beheerkosten in bovenstaande tabel (€ 2.697.000)
 - minus de beheerkosten voor SAREF (€ 522.000)
 - minus de kosten voor valuta afdekking binnen de beleggingsfondsen (circa € 120.000)
 - minus de kosten voor de beleggingscommissie (€ 96.000)
- Op basis van de tabel kan geconcludeerd worden dat de transactiekosten met name veroorzaakt worden door de fondsen van Robeco. Bij het LDI fonds zijn transactie noodzakelijk in verband met het in stand houden van de rente-afdekking. Het Euro Credit fonds en het Global Credit fonds zijn beide beleggingsfondsen met een actieve beleggingstijl, waarbij doorgaans de transactiekosten hoger liggen dan bij passieve fondsen.
- De overige kosten betreffen kosten van de tweede categorie, zoals administratiekosten en custodian kosten, die binnen de beleggingsfondsen worden afgerekend. Deze kosten zijn met name afhankelijk van het type beleggingen en in mindere mate van de omvang van het beleggingsfonds. Als het totale vermogen van een beleggingsfonds stijgt, zullen de overige kosten als percentage daarvan daarom doorgaans dalen.
- De fondsen voor Aandelen Europa en Aandelen Pacific zijn kleiner dan het fonds voor Aandelen Amerika. Om die reden zijn de overige kosten voor deze fondsen als percentage hoger. Bij Aandelen Opkomend (emerging markets) komt dit doordat dit een duurdere beleggingscategorie is.

- Ten opzichte van 2018 zijn de vermogensbeheerkosten gedaald met 3,3 basispunten (bps):
 - Het grootste gedeelte heeft te maken met de aangepaste rapportagestijl voor vastrentende waarden (2,7 bps);
 - De overige 0,6 bps komt deels door de stijging van de allocatie naar vastrentende waarden. De beheerfee bij Robeco wordt gebaseerd op een staffel, waarbij er voor elke extra euro belegd vermogen 6 bps beheerfee wordt betaald. Naarmate het belegd vermogen stijgt, dalen de relatieve kosten;
 - Daarnaast waren de kosten voor hypotheke in 2019 lager dan in 2018;
 - Tot slot waren de transactiekosten bij aandelen lager in 2019 ten opzichte van 2018.
- In de laatste kolommen worden de rendementen weergegeven per categorie over de afgelopen 5 jaar. Hieruit blijkt dat de kosten ruimschoots goed worden gemaakt door rendement. Daarnaast blijkt ook dat de actieve credit fondsen van Robeco een hoger rendement halen dan de benchmark. Deze zogeheten outperformance is ook hoger dan de totale kosten voor deze fondsen.
- Bij de Aandelenfondsen is het rendement lager dan de benchmark, met uitzondering van het Amerika fonds. Dit betreffen passieve fondsen, waardoor de underperformance ten opzichte van de benchmark ongeveer gelijk is aan de totale kosten. Voor het Amerika fonds geldt dat niet, omdat er geen belasting wordt betaald over dividenden die worden uitgekeerd door bedrijven uit de Verenigde Staten. In de benchmark wordt echter wel rekening gehouden met het betalen van belasting over dividenden.

Ook voor de kosten vermogensbeheer vergelijkt het bestuur deze met de eerder genoemde groep geselecteerde bedrijfstakpensioenfonds (benchmarking). Het bestuur constateert dat de kosten van vermogensbeheer van het fonds tot de laagste uit deze groep behoren.

Rapportage DNB

In onderstaande tabel worden de kosten weergegeven zoals die ook aan DNB gerapporteerd dienen te worden. Dit geeft inzicht in de splitsing tussen vermogensbeheerkosten en transactiekosten. De overige kosten van de vermogensbeheerders die binnen de beleggingsfondsen in rekening worden gebracht, zijn opgenomen onder beheerkosten, conform eisen van DNB. Deze verdeling wijkt daarmee af van de verdeling die in de rest van deze paragraaf wordt gehanteerd.

Kosten vermogensbeheer (x 1.000)	Beheer- kosten	Transactie kosten	Totale kosten VB 2019	Totale kosten VB 2018
Kosten per beleggingscategorie				
Aandelen	646	86	732	563
Vastrentende waarden	1.570	242	1.812	1.987
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën excl. overlay	2.216	328	2.544	2.550
Kosten overlay beleggingen	282	0	282	260
Totaal kosten toe te wijzen aan categorieën incl. overlay	2.497	328	2.825	2.810
Overige vermogensbeheerkosten				
Kosten beleggingscommissie (+ondersteuning)	96		96	69
Kosten Custodian	174		174	163
Advieskosten vermogensbeheer	186		186	108
Accountant	21		21	16
Totaal overige vermogensbeheerkosten	477		477	356
Totaal kosten vermogensbeheer	2.974	328	3.302	3.166

Uitbesteding en risicomanagement

Vanuit de missie en visie van het pensioenfonds, namelijk het streven naar de meest passende pensioenregeling ten behoeve van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden heeft het bestuur besloten tot uitbesteding van (veel van) de (kern)activiteiten van het pensioenfonds.

Aan uitbesteding is voor het pensioenfonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur heeft daarom beleid vastgesteld voor de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van de) bedrijfsprocessen. Doelstelling van het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van continuïteit en constante kwaliteit van de dienstverlening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring van het uitbestedingsbeleid en

- adviseert het bestuur in de selecties en evaluaties van uitbestedingsrelaties en overige dienstverleners;
- heeft een coördinerende rol in de totstandkoming van het jaarverslag.

In 2019 heeft het bestuur het uitbestedingsbeleid van 2015 aangepast. De scheiding tussen het wel of niet kwalificeren als "uitbesteding" op basis van een financiële materialiteitsgrens is vervangen door een onderscheid op basis van criteria, die zijn afgeleid van de criteria welke DNB momenteel hanteert. Op grond hiervan wordt voortaan een onderscheid gemaakt tussen "uitbestedingspartners", namelijk de partijen die op grond van de criteria belangrijke of kritieke werkzaamheden voor het pensioenfonds verrichten en de partijen die dat niet doen, de "dienstverleners".

Uitbesteding en evaluatie uitvoering

ISAE-rapportages

Bpf Foodservice heeft het vermogensbeheer en de pensioenuitvoering uitbesteed aan diverse partijen (zie bijlage organisatie pensioenfonds). Van deze uitbestedingspartners ontvangt Bpf Foodservice jaarlijks een ISAE 3402 of een vergelijkbare rapportage. In deze rapportages verantwoorden de dienstverleners zich over consistente en correcte uitvoering van de aan hen uitbestede processen. Ook over de beheersmaatregelen, waaronder begrepen de beheersmaatregelen die ten grondslag liggen aan hun jaarrekening.

Ook in 2019 heeft Bpf Foodservice de ISAE-rapportages van de uitbestedingspartners beoordeeld. Bpf Foodservice is hierbij bijgestaan door een risicomanagementadviseur. De bevindingen over 2018 hebben niet geleid tot materiële opmerkingen bij de uitbestedingsrelaties van Bpf Foodservice. De beoordeling van de ISAE-rapportages over 2019 is nog niet afgerond.

Evaluaties

In het uitbestedingsbeleid van Bpf Foodservice is een uitgebreide evaluatieprocedure opgenomen. Bpf Foodservice heeft haar pensioenuitvoering sinds 2001 ondergebracht bij uitvoeringsorganisatie AZL. Met AZL worden regelmatig evaluatiegesprekken gevoerd. Eenmaal per jaar wordt een uitgebreidere evaluatie gehouden.

Eens in de twee jaar worden de vermogensbeheerders en de custodian uitgebreid geëvalueerd op alle onderdelen die relevant zijn voor elk van de partijen. In tussenliggende jaren wordt een beperkte evaluatie uitgevoerd.

AZL-contract

Bpf Foodservice en AZL hebben medio 2019 de Samenwerkingsovereenkomst inzake pensioenuitvoering met een nieuwe Service Level Agreement getekend.

Risicomanagementstructuur

De strategische cyclus van risicohouding, risicobereidheid, risicotolerantie, strategische risico's en de strategische beheersing vormen het risiconormenkader van het bestuur. De operationele risicomanagementcyclus beschrijft de beheersing van operationele risico's in lijn met het strategisch risicomanagement normenkader. Het gaat dan om de FIRM (Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode)-risico's (zie verder op pagina 40 het hoofdstuk Integraal risicomanagement).

Door het bestuur is besloten dat de eerstelijns verantwoordelijkheid voor het beheersen van de FIRM-risicocategorieën wordt verdeeld over de commissies van Bpf Foodservice waarvoor zij het meest relevant zijn gezien de gebruikelijke activiteiten per commissie. Dit bevordert de integraliteit van het risicomanagement en de toepassing van risicomanagement door alle commissies van het pensioenfonds.

Implementatie IORP II

Op 13 januari 2019 zijn de wijzigingen in de pensioenwetgeving uit hoofde van de Europese Richtlijn IORP II in werking getreden. Het doel van IORP II is het bevorderen van de verdere ontwikkeling van tweede pijler pensioenen in de Europese Unie. De Richtlijn bevat nadere regels rondom grensoverschrijdende collectieve waardeoverdrachten, governance, risicobeheer, beloningsbeleid en informatieverstrekking aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Ook bevat de Richtlijn regels ten aanzien van het toezicht op pensioenuitvoeringsorganisaties. Een nieuwe verplichting is dat er elke drie jaar een eigen-risicobeoordeling (ERB) dient te worden uitgevoerd en ingediend bij DNB.

Het implementeren van een 'three lines of defense' systeem en in het verlengde daarvan het inrichten van de sleutelfuncties vroeg om een aantal aanpassingen in de governancestructuur om in lijn met de eisen van DNB te blijven. Zo moeten sleutelfunctiehouders hun functie voldoende onafhankelijk kunnen uitvoeren en daarvoor ook voldoende kennis en ervaring hebben. De inrichting moet bijdragen aan een effectief systeem van checks en balances. Het bestuur heeft uiteindelijk besloten voor een inrichting waarbij de voorzitter van de Governance, Risk en Compliance Commissie (GRCC, voorheen Commissie Uitbesteding en Risicomanagement) wordt aangesteld als sleutelfunctiehouder risicobeheer, de certificerend actuaire als sleutelfunctiehouder actuariële functie en voor de functie van sleutelfunctiehouder interne audit een deskundige van buiten de organisatie wordt aangetrokken. Het bestuur heeft hierbij gekeken naar beschikbare kennis en ervaring in de eigen organisatie en de mogelijkheden en de beperkingen van de wetgeving. Het bestuur heeft met DNB overlegd over de opzet en DNB is begin 2020 formeel akkoord gegaan met de gewenste opzet.

Als sleutelfunctiehouder actuariële functie is in 2019 de heer J. Tol van Triple A benoemd. De benoeming van sleutelfunctiehouders risicobeheer en interne audit worden begin 2020 verwacht. De sleutelfunctiehouders rapporteren periodiek aan het bestuur.

Het bovenstaande was voor het bestuur ook aanleiding om in 2019 de commissiestructuur te wijzigen. Dat betekent dat de commissies in de meeste gevallen in 2019 een andere rol (en naam) hebben gekregen. De nieuwe governance-structuur is ingericht op basis van de 3 defensielijnen ('three lines of defense'), die in risicomanagement gebruikelijk zijn.

Besloten is om het bestuur en de commissies, uitgezonderd GRCC werkzaamheden in de eerste lijn te laten verrichten. Dit heeft de volgende gevolgen:

- Het dagelijks bestuur heeft een aantal beleidstaken overgenomen van de GRCC.
- De Balansmanagementcommissie (BMC), voorheen de Beleggingscommissie, heeft een aantal eerstelijnstaken toegewezen gekregen, met name op het gebied van uitbesteding van het vermogensbeheer. Daarnaast heeft de BMC ook actuariële taken met betrekking tot de Technische Voorziening toegewezen gekregen.
- De Pensioen- en Communicatiecommissie (P&CC), voorheen de Communicatiecommissie, heeft eerstelijnstaken op het gebied van pensioenuitvoering (pensioenadministratie, communicatie) toegewezen gekregen. Deze commissie gaat ook over de pensioenregeling.

- De Aansluitings- en Incassocommissie (AIC) blijft vrijwel ongewijzigd. De eerstelijnsactiviteiten van deze commissie zien toe op uitvoering van aansluitingen, handhaving en incasso.
- De Governance, Risk en Compliance Commissie (GRCC), voorheen de Commissie Uitbesteding en Risk heeft een tweedelijnsfunctie. Dit betekent dat deze commissie meer beoordelend en toetsend fungeert ten opzichte van de werkzaamheden die in de eerste lijn vervuld worden. Daarnaast heeft de GRCC een beleidsvoorbereidende rol voor de werking van het risicomanagement.
- In verband met eisen rondom de onafhankelijkheid van met name de leden van de GRCC (deze leden mogen geen lid zijn van een andere commissie, wel toehoorder) zijn er ook wijzigingen in de bezetting van de commissies doorgevoerd.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

In juli 2019 heeft de Pensioenfederatie de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen gepubliceerd. De Gedragslijn beoogt een sectorbreed kader te bieden voor de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De Gedragslijn treedt op 1 januari 2020 in werking. Over de naleving van de Gedragslijn zal vanaf verslagjaar 2020 worden gerapporteerd.

Btw-plicht

Per 1 januari 2015 is de btw-vrijstelling van Bpf Foodservice komen te vervallen. Dit heeft een flinke kostenstijging tot gevolg gehad. Het pensioenfonds heeft eind november 2017 van de belastingdienst een afwijzing op het bezwaar uit 2016 gekregen waarbij Bpf Foodservice zich, naar het oordeel van de belastingdienst, niet kwalificeert als beleggingsfonds voor haar deelnemers. Begin 2018 heeft het bestuur alsnog een aanvullend bezwaar ingediend. Er is tot op heden nog geen reactie van de belastingdienst ontvangen.

Integraal risicomanagement (IRM)

Integraal Risicomanagement langs vier kwadranten

Het bestuur van Bpf Foodservice wil waarborgen dat risicomanagement is geïntegreerd in de processen van besturing en uitvoering en zo waarde toevoegt aan de integriteit en beheersbaarheid van de bedrijfsvoering. Daarom werkt het bestuur met het model waarbij de implementatie van het risicomanagement wordt ingevuld vanuit 4 invalshoeken: Risico Governance, Risico Strategie, Risico Processen, Risico Bewustzijn om integraal risicomanagement op gestructureerde wijze te implementeren.

Het model voor Integraal Risicomanagement van Bpf Foodservice behelst de volgende elementen, die zijn onderverdeeld naar vier kwadranten:

1 Governance: inrichtingsvraagstuk

- Lines of defence (eigenaarschap, onafhankelijkheid en samenhang)
- Sleutelfuncties

2 Strategie: methodologisch vraagstuk

- Strategische risicomanagementcyclus (missie, visie, strategie, risicohouding, risicobereidheid, risicotolerantie, strategische risico's en beheersing)
- Operationele risicomanagementcyclus
- Thematische risicomanagementcyclus
- Eigen Risicobeoordeling (ERB)
- Compliance

3 Processen: implementatievraagstuk

- Bestuur in control (werking, procesgericht operationeel risicomanagement)
- Planning & controlcyclus (rapportage, monitoring, evaluatie en verantwoording)

4 Bewustzijn: bewustzijnsvraagstuk

- Lerende organisatie
- Tone at the top, commitment bestuur en fonds
- Cultuur
- Consistentie in denken en doen

Het eerste kwadrant: Risico Governance

In 2019 is gewerkt vanuit een herijkt IRM-beleid en met een nieuwe inrichting van de governance, op basis van het 'lines of defense' gedachtegoed:

- De commissies, met uitzondering van de GRCC, vormen met het bestuur als risico-eigenaar de eerste lijn die verantwoordelijk is voor het sturen op resultaat en risico. Dit komt onder andere tot uitdrukking in de risicoparagrafen die door de commissies worden geschreven bij adviezen aan het bestuur.
- De sleutelfunctie risicobeheer is belegd bij een bestuurslid (tevens voorzitter van de GRCC) en de vervullingsrol bij de GRCC, die als tweede lijn een onafhankelijk oordeel geeft over de (risico)beheersing in de eerste lijn. Dit komt onder andere tot uitdrukking in de risico-opinies die bij belangrijke bestuursbesluiten worden ingebracht.
- In diverse commissies zijn leden van het bestuur in de rol van toehoorder betrokken om de samenhang tussen de werkzaamheden van de verschillende commissies te bevorderen.
- De actuariële sleutelfunctie is belegd bij de certificerende actuaire van het pensioenfonds. De sleutelfunctie interne audit is belegd bij een extern expert.

IT

Het bestuur heeft in 2019 een eigen IT-beleid vastgesteld en het eigenaarschap belegd bij het Dagelijks Bestuur. Ook is een portefeuillehouder IT aangesteld binnen het bestuur. Deze IT-governance is bedoeld om IT vanuit een strategisch- en risicomangement perspectief goed te beheersen.

ERB

Als gevolg van IORP II geldt ook de verplichting om periodiek een eigenrisicobeoordeling (ERB) te verrichten. De ERB houdt een analyse en beoordeling in van:

1. De risico's die het pensioenfonds loopt (financieel en niet-financieel)
2. De effectiviteit en doelmatigheid van het beheer van deze risico's.

Het pensioenfonds dient de ERB in aanmerking te nemen bij strategische beslissingen. De ERB dient ten minste driejaarlijks te worden uitgevoerd, uiterlijk per 13 januari 2022.

Het tweede kwadrant: Risico Strategie

Dit kwadrant wordt hieronder uitgewerkt in de strategische risicomangementcyclus, de operationele risicomangementcyclus en de thematische risicomangementcyclus. In 2019 heeft het bestuur geen aanleiding gezien om een ERB uit te voeren. Het bestuur werkt voortdurend aan het realiseren van de strategische doelstellingen, conform het gewenste risicoprofiel en rekening houdend met wet- en regelgeving.

Risico Strategie: Strategische risicomangementcyclus

In de strategische risicomangementcyclus heeft het bestuur gedurende 2018 de risicohouding, risicobereidheid en strategische risico's vastgesteld. De risicohouding expliciteert de grondhouding ten aanzien van risico en rendement, volgens de classificatie Nul – Kritisch – Gebalanceerd – Opportuun – Maximaal. Deze schaal gaat geleidelijk van risicomijdend naar risico zoekend. De risicobereidheid geeft met de uitdrukking van principes aan wat het bestuur van waarde en belang acht. Het zijn de zogenaamde stoepranden waaraan beleid en uitvoering moeten voldoen. Risicobereidheid is daarmee van tevoren vastgelegd voor toepassing in besluitvorming- en besturingsprocessen en wordt gebruikt om voorgenomen belangrijke besluiten te toetsen. In 2019 is aansluitend de risicotolerantie (indicatoren met streefwaarde en bandbreedtes bij de risicobereidheidsprincipes) uitgewerkt.

Besturingsfilosofie

Risicohouding: kritisch

Risicobereidheidsprincipes:

1. Binding van werkgevers en werknemers en de sectorcultuur in de gremia van het pensioenfonds
2. Regie houden in de keuze voor ons besturingsmodel
3. Ons gedrag en onze cultuur zijn integer
4. Wij werken collegiaal aan goed afgewogen besluitvorming
5. Wij hebben de belangen van deelnemers, gepensioneerden en werkgevers altijd voor ogen
6. Voldoende continuïteit in het bestuur
7. Voldoende kennis en leiderschap in het bestuur
8. Voldoende zicht en grip op de uitvoering

Kapitaalmanagement

Risicohouding: gebalanceerd

Risicobereidheidsprincipes (inclusief de beleggingsovertuigingen):

1. Wij streven naar een optimale dekkingsgraad voor het pensioenresultaat van onze deelnemer
2. Het uitbestede vermogensbeheer is beheerst en draagt bij aan financiële stabiliteit
3. Door juiste mandaten en inrichting van de (IT-)bedrijfsvoering zijn tijdigheid, juistheid en betrouwbaarheid gewaarborgd
4. Bpf Foodservice is een lange termijn belegger, waarbij de korte termijn in de gaten wordt gehouden
5. Een efficiënte organisatie draagt bij aan het rendement
6. 'Hou het eenvoudig', indien mogelijk
7. Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) dient meegenomen te worden bij de bepaling van het beleggingsbeleid
8. Asset allocatie is de belangrijkste keuze voor het rendement
9. Risico vereist een extra rendement
10. Het concentratierisico dient beheerst te worden, binnen bepaalde grenzen

Binnen het domein kapitaalmanagement is ook de risicohouding als voorgeschreven in FTK relevant. In de ABTN is omschreven hoe deze tot stand is gekomen en welke bandbreedtes zijn gesteld aan het vereist eigen vermogen (risicohouding korte termijn) en het pensioenresultaat (risicohouding lange termijn).

Reputatiemanagement

Risicohouding: kritisch

Risicobereidheidsprincipes:

1. Wij hebben een herkenbare eigen identiteit
2. Wij hebben het vertrouwen van onze deelnemers, omdat we in onze besturing en uitvoering integer, correct en competent handelen
3. Onze regeling sluit aan bij de behoeften van werkgevers en deelnemers
4. Wij zijn kostenbewust

Producten & Regeling

Risicohouding: kritisch

Risicobereidheidsprincipes:

1. Wij zijn klaar voor een omgeving waarin de verplichtstelling is vervallen
2. Wij hebben grip op (veranderprocessen in) onze (interne en uitbestede) bedrijfsvoering door voldoende checks & balances
3. De verwerking van data door personen en systemen verloopt tijdig en juist
4. Enkel bevoegden hebben toegang tot onze vertrouwelijke data

Naast de risicohouding, risicobereidheid en risicotolerantie, heeft Bpf Foodservice strategische doelstellingen en risico's vastgesteld.

Tabel: Strategische risico's

Risico	Netto risico (kans*impact=score) op schaal: • kans van 1 (zeer gering) tot 5 (vrijwel zeker) • impact van 1 (zeer gering) tot 5 (catastrofaal)	Belangrijke beheersmaatregelen, niet limitatief
1) De invulling van diverse functies in het bestuur en de bestuurscommissies komt onder druk te staan door eisen aan deskundigheid, geschiktheid en diversiteit.	3*2= 6	<ul style="list-style-type: none"> - Schema van aftreden - Selectiebeleid - Opleidingsplan
2) De politieke discussie over vernieuwing van het pensioenstelsel verloopt traag en onduidelijk, waardoor bestuur niet tijdig kan anticiperen op ontwikkelingen in de toekomst.	3*2= 6	<ul style="list-style-type: none"> - Actuele ontwikkelingen blijven volgen
3) Door toenemende complexiteit in wet- en regelgeving (en invulling daarvan door toezichthouder DNB) wordt het voor Bpf Foodservice steeds moeilijker daar tegen redelijke kosten aan te voldoen.	2*2= 4	<ul style="list-style-type: none"> - Sturen op schaalvergroting van het pensioenfonds - Samenwerking met andere pensioenfondsen
4) De beoogde groei is niet realiseerbaar (bijv. te geringe beschikbaarheid/ bereidwilligheid van geschikte pensioenfondsen in de voedingshandel of -industrie, van kleinere of vergelijkbare omvang om te groeien), daardoor wordt het in de toekomst moeilijker zelfstandig te blijven voortbestaan.	2*2= 4	<ul style="list-style-type: none"> - Strategie en strategische agenda evalueren - Strategische roadmap van het Dagelijks Bestuur - Samenwerking met andere pensioenfondsen
5) Afwezigheid van sommige sociale partners in het bestuur, negatief effect op beoogde samenwerking.	3*2= 6	<ul style="list-style-type: none"> - Open houding vanuit bestuur, in overleg blijven - Samenwerken met alle relevante vakbonden

Risico	Netto risico (kans*impact= score) op schaal: • kans van 1 (zeer gering) tot 5 (vrijwel zeker) • impact van 1 (zeer gering) tot 5 (catastrofaal)	Belangrijke beheersmaatregelen, niet limitatief
6) Beperkte actieve participatie en betrokkenheid van deelnemers, waardoor de binding verloren kan gaan en het pensioenfonds niet meer weet wat de behoefte van de deelnemers is. Hierdoor kan draagvlak van deelnemers voor het pensioenfonds onder druk komen te staan.	3*2= 6	<ul style="list-style-type: none"> - Communicatiebeleid - Communicatieadviseur - Deelnemerspanel
7) Bestaansrecht of voortbestaan komen in geding doordat de representatie tegenvalt en hiermee komt (behoud van) aansluiting van bepaalde werkgevers in gevaar.	3*3= 9	<ul style="list-style-type: none"> - Aantrekkelijke regeling - Sturen op klanttevredenheid
8) Blijvend lage rente, waardoor de regeling te duur wordt.	2*4= 8	<ul style="list-style-type: none"> - ALM - Beleggingsadviseur
9) De Foodservice markt verandert en kent minder kenmerken van de 'klassieke groothandel'. Draagvlak vanuit de sector voor het pensioenfonds komt onder druk te staan.	3*2= 6	<ul style="list-style-type: none"> - Sturen op basis van strategische roadmap - Aansluitingsbeleid - Effectieve communicatie met doelgroepen
10) Ons verandervermogen en –bereidheid als bestuur schieten tekort om toekomstbestendigheid in ons aanbod van pensioenproduct(en) te realiseren waardoor groei onder druk komt te staan.	2*2= 4	<ul style="list-style-type: none"> - Sturen op basis van strategische roadmap - Pensioen- en communicatiecommissie - Strategie en strategische agenda evalueren - Evaluatie functioneren bestuur
11) Het (IT-)verandervermogen van uitvoerder(s) schiet tekort.	2*2= 4	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt bij (her)selectie en evaluatie - Dialoog met uitvoerders - IT beleid
12) Een (strategische) koerswijziging van uitvoerder(s) zorgt dat de dienstverlening aan Bpf Foodservice ongeschikt is.	2*3= 6	<ul style="list-style-type: none"> - Aandachtspunt bij evaluatie uitvoerders - Dialoog met uitvoerders - Contract en SLA

Risico	Netto risico (kans*impact= score) op schaal: • kans van 1 (zeer gering) tot 5 (vrijwel zeker) • impact van 1 (zeer gering) tot 5 (catastrofaal)	Belangrijke beheersmaatregelen, niet limitatief
13) Cyberrisico is niet voldoende beheerst en leidt tot financiële- en reputatieschade.	2*3= 6	<ul style="list-style-type: none"> - Verwerkersovereenkomsten - Incidentenprocedure - IT beleid (inclusief informatiebeveiliging), Privacybeleid - Ethical hacking inzetten
14) Door (be)sturend optreden van DNB wordt het voor het bestuur van Bpf Foodservice moeilijk om zelf het beleid te bepalen.	2*1= 2	<ul style="list-style-type: none"> - Deskundig en pro-actief besturen - Evaluatie functioneren bestuur

Legenda tabel:

Groen: risico met lage netto score (kans x impact)

Oranje: risico met middel netto score (kans x impact)

Rood: risico met hoge netto score (kans x impact) – er zijn geen risico's met een hoge netto score

Risico Strategie: Operationele en thematische risicomanagementcyclus

De operationele risicomanagementcyclus gaat in op risico's in de (uitbestede) uitvoeringsprocessen. Bpf Foodservice heeft risico's in de operationele risicomanagementcyclus geïdentificeerd. Het bruto risico is ingeschat; de risicobeheersing is opgezet en het netto risico is ingeschat. Voor de beheersing van deze risico's is het eigenaarschap belegd bij de verschillende commissies van het bestuur.

In het kader van de thematische risicomanagementcyclus is in 2019 aandacht gegeven aan onder andere IT (zie Risico Governance), ESG in relatie tot het vermogensbeheer en het verwerkersregister. De Compliance Officer heeft toegezien op integriteit.

In het beleggingsplan van het pensioenfonds wordt het risicomanagement als cruciaal onderdeel in het beleggingsproces beschreven. Hierin zijn ook belangrijkste risico's opgesomd die zich kunnen manifesteren in het beleggingsproces, en de wijze waarop Bpf Foodservice de risico's tot op zekere hoogte mitigeert.

De volgende tabel geeft een globaal overzicht van de financiële en niet financiële risico's die het fonds loopt. Hierin zijn de hoofdcategorieën weergegeven. Deze hoofdcategorieën zijn in het risicoraamwerk van het pensioenfonds verder uitgewerkt in sub-risico's, en deze sub-risico's zijn door het bestuur voorzien van een risicoweging. De risicoweging wordt op het niveau van hoofdcategorie niet weergegeven.

Financiële risico's	Tevens
<p>Matching/-renterisico (S1)</p>	<p>Pensioenfondsen kennen doorgaans een langere looptijd voor hun verplichtingen dan voor hun bezittingen. Daardoor ontstaat een renterisico. Bij een rentedaling nemen de verplichtingen meer toe in waarde dan de bezittingen.</p> <p>Het pensioenfonds is gevoelig voor wijzigingen in de rente omdat de rentegevoeligheid van de beleggingen en de rentegevoeligheid van de verplichtingen niet gelijk zijn (de zogenaamde duration mismatch). Voor langere looptijden wordt voor bezittingen en verplichtingen een andere rente gehanteerd.</p> <p>Status: Het renterisico wordt door het pensioenfonds dynamisch afgedekt. Begin 2019 was de dynamische afdekking 60%. Deze is gedurende het jaar verlaagd naar 50% in verband met de sterke rentedaling in het derde kwartaal. Bij het meten van de renteafdekking wordt de rentegevoeligheid van credits slechts voor 50% meegeteld, omdat dit type beleggingen meer risico kent, waardoor het een minder goed instrument is voor de renteafdekking.</p>
<p>Marktrisico, zakelijke waarden (S2)</p>	<p>De waarde van aandelen fluctueert. Een pensioenfonds dat in zakelijke waarden belegt, loopt hierdoor risico.</p> <p>Het pensioenfonds loopt het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) wijzigingen in waarde plaatsvinden.</p> <p>Onderdeel van de investment beliefs van het pensioenfonds is het spreiden van risico's. Door deze diversificatie wordt het marktrisico verminderd</p> <p>Status: De allocatie naar aandelen is gelijk gebleven aan 30%. Het beleid is in overeenstemming met de risicobereidheid van de deelnemers.</p>
<p>Valutarisico (S3)</p>	<p>Valutarisico bestaat bij beleggingen in vreemde valuta. De kans dat de wisselkoers van vreemde valuta verslechtert ten opzichte van de euro betekent een risico voor een pensioenfonds omdat de verplichtingen in euro zijn. Dit risico ontstaat zowel bij directe beleggingen in vreemde valuta, als bij beleggingen in beleggingsfondsen die gewaardeerd zijn in vreemde valuta.</p> <p>Het pensioenfonds belegt in buitenlandse waardepapieren, waardoor het pensioenfonds gevoelig is voor koersschommelingen van de betreffende valuta ten opzichte van de euro.</p> <p>Status: Bpf Foodservice dekt in 2019 het valutarisico in de beleggingsportefeuille voor circa 60% af door 100% van het valutarisico binnen de vastrentende waarden portefeuille af te dekken en 50% van het valutarisico binnen de aandelen ontwikkelde markten.</p>

Financiële risico's	Tevens
<p>Marktrisico, grondstoffen (S4)</p>	<p>Pensioenfondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt.</p> <p>Het pensioenfonds loopt het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waarde-wijzigingen plaatsvinden.</p> <p>Status: Bpf Foodservice belegt niet in grondstoffen.</p>
<p>Kredietrisico (S5)</p>	<p>Het kredietrisico toont het effect van de kredietwaardigheid van een partij waar het pensioenfonds zaken mee doet. Hoe groot het kredietrisico is, blijkt uit de zogeheten creditspread. Deze spread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid, risicovrij, door het pensioenfonds wordt ontvangen. Een andere indicator van kredietrisico is de 'credit rating' die kredietbeoordelaars aan landen en bedrijven toekennen.</p> <p>Het pensioenfonds loopt het risico van financiële verliezen als gevolg van faillissementen, betalingsonmacht of kredietverslechtering van tegenpartijen.</p> <p>Status: Alvorens investeringen gedaan worden in kredietgevoelige beleggingen wordt de belegging gecontroleerd op haar rating.</p> <p>Bpf Foodservice heeft voor het matching gedeelte van de vastrentende portefeuille gekozen voor een combinatie van swaps aangevuld met staatsobligaties van hoge kwaliteit. Daarnaast belegt Foodservice strategisch in credits met grotendeels een 'investment grade' credit rating (BBB of hoger).</p>

Financiële risico's	Tevens
Verzekeringstechnisch risico (S6)	<p>Het risico dat het pensioenfonds loopt met haar deelnemers op het gebied van sterfte en arbeidsongeschiktheid.</p> <p>Het pensioenfonds staat bloot aan verzekeringstechnische risico's. Voornamelijk is dit het financiële risico door sterfte. De feitelijke sterfte van deelnemers is hoger of lager dan verwacht en de gemiddelde levensduur van deelnemers is lager dan of overtreft de verwachtingen. De sterftetrend wordt meegenomen bij de bepaling van de voorziening voor risico van het pensioenfonds. Het verzekeringstechnisch risico omvat ook het risico van negatief resultaat op de</p> <p>actuariële grondslagen waarmee de pensioenpremie en de technische voorziening worden bepaald. De belangrijkste actuariële risico's zijn het langlevensrisico, het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico.</p> <p>Status: Bpf Foodservice heeft de verzekeringstechnische risico's niet herverzekerd. Het bestuur beoordeelt periodiek, op basis van de resultaten op overlijden en arbeidsongeschiktheid, in hoeverre er een noodzaak is tot herverzekering van de deze risico's. Op basis hiervan zijn deze risico's op dit moment niet herverzekerd.</p> <p>Bpf Foodservice houdt rekening met de actuele sterftekansen en levensverwachting van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden door het gebruik van de overlevingstafels van het Actuariel Genootschap. Aan de sterftekansen die ten grondslag liggen aan de overlevingstafels worden fondsspecifieke correctiefactoren toegepast.</p> <p>Het bestuur zal van jaar tot jaar het gebruik van de overlevingstafels monitoren. De overlevingstafels als ook de fonds-specifieke correctiefactoren zijn voor het laatst eind 2018 aangepast. De eerstvolgende aanpassing zal in 2020 plaatsvinden.</p>
Liquiditeitsrisico (S7)	<p>Een liquiditeitstekort kan er toe leiden dat het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende liquiditeiten aan te houden.</p> <p>Het risico voor het pensioenfonds dat er onvoldoende liquide middelen beschikbaar zijn om op korte termijn aan de verplichtingen te kunnen voldoen en/ of het verlies dat kan ontstaan doordat beleggingen niet snel verkocht kunnen worden.</p> <p>Status: Bpf Foodservice belegt voor een klein deel in minder liquide beleggingen, namelijk het hypotheekfonds. Het grootste gedeelte (>90%) van de beleggingsportefeuille is echter zeer liquide. Dit geldt voor zowel de beleggingen in aandelen als vastrentende waarden. Het liquiditeitsrisico is hierdoor verwaarloosbaar.</p>

Financiële risico's	Tevens
Concentratierisico (S8)	<p>Blootstelling (of exposure) van grote posities naar dezelfde risicobronnen vormen een concentratierisico. vormen een concentratierisico.</p> <p>Concentratierisico bij het pensioenfonds kan optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een sterke sector gebonden portefeuille van leningen kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen.</p> <p>Als aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico. Om te bepalen welke posities onder concentratierisico naar tegenpartijen vallen worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur bij elkaar opgeteld.</p> <p>Status: Het pensioenfonds wil het concentratierisico zo veel mogelijk beperken, maar realiseert zich dat hier grenzen aan zijn. Het voornaamste doel van de Balansmanagementcommissie is om te voorkomen dat er een te grote exposure is naar één tegenpartij. Daarnaast wordt ook gestreefd naar spreiding over beleggingscategorieën, regio's en sectoren. Het pensioenfonds gaat met concentratierisico om door de beleggingsportefeuille te spreiden over diverse beleggingscategorieën met elk een verschillend risicorendementsverhouding.</p> <p>Over spreiding in geografische gebieden en sectoren wordt door de vermogensbeheerders gerapporteerd. Daarnaast wordt door de vermogensbeheerders de correlatie in de actief beheerde portefeuille gecontroleerd. Ook wordt bij de introductie van nieuwe beleggingstitels de invloed hiervan op de bestaande correlatie in ogenschouw genomen. Tot slot rapporteren de vermogensbeheerders over de grootste belangen in de portefeuille. De Balansmanagementcommissie monitort de rapportages en grijpt indien nodig in.</p>
Beheerrisico beleggingen (S10)	<p>Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Volgens het standaardmodel dient in beginsel alleen een buffer voor actief beheer risico becijferd te worden voor aandelen indien de tracking error van de aandelenbeleggingen groter dan 1% is. De tracking error meet in hoeverre de aandelenmanager zich actief positioneert ten opzichte van de gekozen benchmark. Bij de berekening van het actief beheer risico dient eveneens rekening gehouden te worden met de ongoing cost figure (OCF) van de aandelenbeleggingen.</p> <p>De risico's die het pensioenfonds loopt binnen haar aandelenportefeuille in verband met beleggingen die afwijkend van de benchmark gemanaged worden.</p> <p>Status: Het in aandelen belegd vermogen van Bpf Foodservice wordt belegd in passief beheerde aandelenfondsen waarvan de tracking error ten opzichte van de index nagenoeg 0 bedraagt.</p>

Niet-financiële risico's	Belangrijke beheersmaatregelen, niet limitatief
<p>Operationele risico Het risico dat optreedt voor het pensioenfonds bij de uitvoering van de pensioen- en beleggingsactiviteiten, als gevolg van niet-afdoende of falende interne processen, menselijk gedrag en systemen of als gevolg van externe gebeurtenissen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Voor de uitbestede processen geldt het uitbestedingsbeleid en zijn afspraken vastgelegd in Dienstverleningsovereenkomst en SLA – De interne governance is ingericht om de integere en beheerste bedrijfsvoering ook in besluitvorming door het bestuur te waarborgen
<p>Uitbestedingsrisico Het uitbestedingsrisico is het risico voor het pensioenfonds dat de continuïteit/kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden, dan wel de voor deze derden beschikbaar gestelde apparatuur en het ter beschikking gesteld personeel, wordt geschaad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Bpf Foodservice beschikt steeds over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan artikel 34 van de Pensioenwet. – Bpf Foodservice legt afspraken over procedures, processen, informatieverschaffing en te leveren diensten vast in een SLA. De SLA bevat ten minste afspraken over de administratieve organisatie, de autorisatie en procuratiesystemen en de interne controle van de uitvoerende organisatie. – Uitbestedingspartijen rapporteren elk kwartaal over de naleving van de SLA. – Indien een uitbestedingspartij een langdurig samenwerkingsverband met andere organisaties aangaat dan wel haar werkzaamheden geheel of gedeeltelijk overdraagt, wordt het bestuur daarover geïnformeerd. – De ISAE 3402/ ISAE 3000/ SOC1 rapportages van uitbestedingspartijen worden door Bpf Foodservice beoordeeld. – De uitbestedingspartijen worden periodiek door Bpf Foodservice geëvalueerd.
<p>Omgevingsrisico Hieronder worden risico's verstaan als gevolg van externe veranderingen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Stakeholdermanagement vanuit het bestuur, dat door diverse adviseurs wordt ondersteund
<p>IT-risico Het pensioenfonds maakt in veel (uitbestede) processen gebruik van IT dus is blootgesteld aan IT-risico's.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Bpf Foodservice heeft een eigen IT- beleid dat toeziet op beheersing van IT-risico's in de interne en uitbestede bedrijfsvoering. – Bpf Foodservice heeft een IT- governance waarin DB eigenaar is van het IT- beleid. – Bpf Foodservice heeft een portefeuillehouder IT aangesteld die ervoor zorgt dat de IT-kennis binnen het bestuur is geborgd. – Bpf Foodservice heeft een incidentenprocedure. – Bpf Foodservice monitort het IT-risico bij uitbestedingspartijen. Het IT-risico bij de uitbestedingspartijen wordt in de eerste lijn beoordeeld aan de hand van opgevraagde informatie en rapportages.
<p>Reputatierisico Hieronder wordt verstaan het risico voor het pensioenfonds door niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, van medewerkers en partijen aan wie de werkzaamheden zijn uitbesteed.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Integriteitsbeleid, inclusief Gedragscode, klokkenluidersregeling – Periodiek uitvoeren van Systematische Integriteitsrisicoanalyse (SIRA) – Periodieke toets naleving Gedragscode door Compliance Officer – Monitoren van integriteit bij uitbestedingspartijen

Niet-financiële risico's	Belangrijke beheersmaatregelen, niet limitatief
Juridische risico's Het risico op niet voldoen aan wet- en regelgeving en de kans daar op te worden aangesproken.	<ul style="list-style-type: none"> – Deskundigheid bestuur – Inzet externe specialisten – Verzekering bestuurdersaansprakelijkheid – Klachten en Geschillenregeling

Het derde kwadrant: Risico Processen

In 2019 heeft de GRCC een eigen IRM-dashboard opgezet en uitgewerkt om de eigen tweedelijns rol in de governance van het pensioenfonds te kunnen invullen en ook om aan het bestuur te rapporteren over het risicoprofiel. Het IRM-dashboard is onder andere gebaseerd op de rapportages van uitbestedingspartijen, het incidentenregister en de monitoring van de beheersmaatregelen. Ook zijn de contouren van de rapportage van de sleutelfunctiehouder risicobeheer in de GRCC en de opzet van procesgericht operationeel risicomanagement besproken.

De GRCC beoordeelt structureel het incidentenregister en heeft geadviseerd dit ook standaard te agenderen bij alle eerstelijns commissies en het bestuur. De beoordeling van ISAE (of vergelijkbare) rapportages over de bedrijfsvoering van uitbestedingspartijen is belegd bij de eerstelijns commissies. De eerstelijns commissies en de GRCC zijn vanuit hun eigen verantwoordelijkheid betrokken bij de evaluatie van uitbestedingspartijen.

Het vierde kwadrant: Risico Bewustzijn

Het bestuur bespreekt structureel opzet, bestaan en werking van IRM. De GRCC heeft een werkprogramma IRM opgesteld om met een praktische vertaling van het IRM-beleid de eerstelijns commissies bewuster te maken van hun rol in de risico governance

Vooruitblik 2020

Het bestuur verwacht voor 2020 wederom met sociale partners in overleg te moeten over de hoogte van de premie, dan wel het opbouwpercentage. Daarnaast zullen de ontwikkelingen rondom het nieuwe pensioenstelsel veel aandacht vragen.

Aan het eind van 2020 zullen twee bestuurders afscheid nemen van het pensioenfonds. De tijdige invulling van deze vacatures heeft een hoge prioriteit. Het bestuur is dan ook in 2019 al met de voorbereidingen voor invulling van de vacatures begonnen, hetgeen inmiddels heeft geleid tot het benoemen van twee commissies om kandidaten voor beide functies te selecteren.

Het bestuur verwacht in 2020 meer concrete stappen te kunnen zetten in het aangaan van samenwerkingsvormen met andere pensioenfondsen en uitvoerder AZL om zo vanaf 2021 gezamenlijk te kunnen profiteren van schaalvoordelen.

Het bestuur van Bpf Foodservice richt zich in 2020 vooral op de volgende aandachtspunten:

Afronding implementatie IORP II

In 2020 heeft het bestuur alle sleutelfuncties ingericht en ook de Sleutelfunctiehouders Interne Audit en Risicobeheer benoemd. De implementatie van deze functies wordt in 2020 verder vormgegeven.

Premie, premiedekkingsgraad en opbouw

Het bestuur heeft in het verslagjaar samen met cao-partners onderzoek gedaan naar de premie en het opbouwpercentage voor de 2020. De lage rentestand leidde ertoe dat bij het huidige premiemaximum van 25,7% het opbouwpercentage van 1,60% voor 2020 niet gehandhaafd kon blijven. Hierover is diverse malen met sociale partners overlegd.

Het bestuur heeft zich divers malen over de te hanteren premiedekkingsgraad gebogen en besloten de minimale premiedekkingsgraad voor 2020 vast te stellen op 80%. Eind 2019 hebben cao-partners besloten, mede gelet op het nieuwe pensioenstelsel en het advies van de Commissie Parameters voor 2020 gekozen het premiemaximum van 25,7% te handhaven. Dit leidt tot een opbouwpercentage van 1,41% voor 2020.

De keuze voor een premiedekkingsgraad van 80% (ex-ante) in 2020 is naar de mening van het bestuur evenwichtig doordat er de afgelopen jaren zowel ex-ante als ex-post er een premiedekkingsgraad van meer dan 100% is geweest. Het surplus aan premie is door werkgevers en actieve deelnemers opgebracht en is ten goede gekomen aan alle deelnemers. Nu in 2020 de opbouw voor actieve deelnemers verlaagd moet worden acht het bestuur uitlegbaar dat alle belanghebbenden in het pensioenfonds er aan bijdragen dat de opbouw zo hoog mogelijk blijft binnen de geformuleerde grenzen. De keuze voor een minimum premiedekkingsgraad van 80% geldt nadrukkelijk alleen voor 2020. In 2020 zullen de mogelijkheden voor premie en pensioenopbouw gezamenlijk met sociale partners opnieuw worden onderzocht.

Beloningsbeleid

In 2019 heeft een werkgroep het beloningsbeleid onderzocht. In 2020 is er advies over het beloningsbeleid uitgebracht aan het bestuur. De financiële impact van de voorgenomen beleidswijziging is uiterst beperkt, het uitgangspunt was budgettaire neutraliteit. Het gaat met name om een verschuiving tussen de vaste en variabele beloning. Een positief advies voor 2020, met de afspraak met het bestuur van een evaluatie eind 2020, is van het Verantwoordingsorgaan ontvangen. Ook de Raad van Toezicht heeft ingestemd met het nieuwe beloningsbeleid. Per 1 april 2020 zal het nieuwe beloningsbeleid worden geïmplementeerd.

Communicatiebeleid

Voor de komende jaren legt Bpf Foodservice, in lijn met de strategische heroriëntatie, qua communicatie de focus op het werken aan vertrouwen en het versterken van de verbinding met deelnemers én werkgevers. Daarbij kiest het pensioenfonds onverminderd voor een digitale strategie.

Inmiddels heeft de evaluatie van de Wet Pensioencommunicatie plaatsgevonden en heeft minister Koolmees versoepeling van sommige wettelijke voorschriften aangekondigd. Het bestuur ziet hierin kansen om de communicatie beter op belanghebbenden af te stemmen.

ALM

In 2020 wordt het driejaarlijkse ALM-onderzoek uitgevoerd. Het pensioenfonds is met de eerste verkenningen gestart. Een ALM-studie heeft de focus op het beleggingsbeleid en risico's. Daarmee kan het de analyse voor die specifieke aspecten in een ERB ondersteunen.

Uitvoeringskosten

Ook in 2020 wenst het bestuur te werken aan de beheersing van de uitvoeringskosten. Tegelijkertijd constateert het bestuur een doorlopende toename van de hoeveelheid werkzaamheden die Bpf Foodservice dient uit te voeren, veelal verplicht vanuit toezichthouder en/of wetgever. Het bestuur spreekt haar zorgen hierover uit. Het bestuur blijft daarom naar mogelijkheden zoeken om op andere manieren de uitvoeringskosten te beperken. Zo zoekt het bestuur ook in 2020 naar vormen van samenwerking met andere pensioenfonds en om besparingen in de uitvoeringskosten te realiseren.

Strategische agenda

De strategische roadmap wordt minimaal één keer per kwartaal door het bestuur besproken. Op de beleidsdag 2020 worden de huidige strategische doelstellingen getoetst, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Nieuw pensioenstelsel

Ook 2020 zal, op pensioengebied, in hoge mate gedomineerd worden door de discussie over het nieuwe pensioenstelsel. Om zich op het nieuwe pensioenstelsel en de nog onzekere uitkomsten voor te bereiden heeft het bestuur besloten een stuurgroep in te stellen. Deze stuurgroep volgt de ontwikkelingen op de voet om tijdig sturing te geven aan de implementatie van het nieuwe pensioenstelsel binnen het pensioenfonds en bij de uitbestedingspartners. Dit kan alleen in goed overleg met de sociale partners.

Het kabinet komt nog met een wetsvoorstel om de pensioenwet aan te passen voor het uiteindelijke nieuwe pensioenstelsel. Als de Tweede Kamer en de Eerste Kamer hiermee instemmen, gaat de nieuwe pensioenwet in. Dan moeten pensioenfonds en verzekeraars hun (administratie)systemen aanpassen. Op 12 juni 2020 is meer bekend geworden over de invulling die partijen aan het pensioenakkoord willen geven. Pensioenfonds kunnen in principe per 1 januari 2022 en uiterlijk per 1 januari 2026 over naar het nieuwe pensioenstelsel. Uitkeringsregelingen gaan verdwijnen en daarvoor in de plaats komen twee soorten premieregelingen. Het bestuur zal in overleg met alle betrokkenen gaan werken aan de implementatie van het nieuwe pensioenstelsel.

Covid-19

Zoals in het voorwoord is gemeld raakt de Covid-19-crisis ook de financiële positie van Bpf Foodservice

Op grond van adviezen en richtlijnen van de overheid worden sinds maart 2020 nagenoeg alle werkzaamheden niet langer vanuit de kantoorlocaties verricht, maar vanuit thuiswerkplekken. Tot nu toe zijn er geen verstoringen in de operationele bedrijfsvoering (inclusief automatisering) waargenomen. De uitbetaling van de pensioenuitkeringen heeft plaatsgevonden op de vooraf bekende uitbetalingsdata. Ook de bestuurlijke besluitvorming vindt plaats via communicatie op afstand. Alhoewel dit niet de voorkeursituatie is, verloopt dit naar wens. De continuïteitsplannen van Bpf Foodservice en onze uitbestedingspartners werken daarmee naar behoren.

Naar aanleiding van de actuele situatie op de kapitaalmarkten en de maatregelen met betrekking tot de "intelligente lockdown" is het crisisplan in maart 2020 in werking getreden en is het crisisteam bijeengekomen.

Het crisisteam heeft de mogelijke korte termijn gevolgen van de crisis onderzocht en de mogelijke risico's geanalyseerd. Het belangrijkste korte termijnrisico werd gezien in de premiebetaling aan Bpf Foodservice en daarmee samenhangend de liquiditeit voor het pensioenfonds. Het bestuur heeft daarop besloten het mogelijk te maken om werkgevers de kwartaalpremie van het tweede kwartaal gespreid te laten betalen. Ook zijn nieuwe rapportages gemaakt waarmee frequenter de liquiditeitspositie en de ontvangst van premies in de gaten kan worden gehouden. De BMC heeft onderzocht welke beleggingen, indien de liquiditeit te kort schiet, snel verkocht kunnen worden tegen de laagste kosten om zo de liquiditeitspositie aan te vullen.

Normaliter herbalanceert het fonds haar beleggingen terug naar de strategische portefeuille per 1 april. Vanwege toegenomen aan- en verkoopkosten en geringe liquiditeit in sommige markten is in overleg met de BMC een alternatief herbalanceringsplan opgesteld. De herbalancering wordt nu gefaseerd uitgevoerd.

Daarnaast heeft de BMC verhoogde aandacht voor het risico van afnemende liquiditeit van de beleggingen, mede in combinatie met mogelijke onderpandverplichtingen uit hoofde van de derivatencontracten.

Inzake het operationele risico is continu aandacht voor de beveiliging van de IT-verbindingen, de gezondheid van medewerkers thuis en voor mogelijke frauderisicofactoren. Tot op heden hebben zich geen incidenten door deze nieuwe omstandigheden voorgedaan. Het bestuur heeft vastgesteld dat er tot nu toe geen aanleiding is om het vereist eigen vermogen uit hoofde van beide risico's te verhogen.

Aanvankelijk daalde de dekkingsgraad fors. Op het moment van het vaststellen van dit verslag zijn de financiële markten enigszins hersteld. Op 31 mei 2020 bedraagt de actuele dekkingsgraad 97,8% en de beleidsdekkingsgraad 101,3%.

De situatie rondom het thuiswerken, in relatie tot het uitvoeren van de belangrijkste werkzaamheden en bestuurlijke besluitvorming, lijkt gestabiliseerd en houdbaar. Er is echter nog veel onzekerheid en ongerustheid in de samenleving over de omvang en duur van de coronacrisis. Daarom kunnen we de impact op de dekkingsgraad per peildatum 31 december 2020 niet inschatten. De door de minister eerder geboden tijdelijke verlichting van de toetsing van de financiële positie komt per 30 december 2020 te vervallen. De situatie op de eerdergenoemde peildatum is volgens de thans geldende wet- en regelgeving bepalend voor een eventuele korting van de pensioenen.

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Utrecht, 18 juni 2020.

Het bestuur

Jelle Griffioen
(werkgeversvoorzitter)

Nico Passchier
(werknemersvoorzitter)

Boudewijn Heineman

Bert Kok

Gerard Wegh

Maurice Krah

René van den Broek

Jessica Matelski

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na bestemming van het saldo; in duizenden euro)

Activa	2019	2018
Beleggingen voor risico pensioenfondsen [1]		
Zakelijke waarden	538.259	362.095
Vastrentende waarden	1.131.943	954.409
Derivaten	871	1.905
	1.671.073	1.318.409
Beleggingen voor risico deelnemers [2]	171	158
Vorderingen en overlopende activa [3]	4.317	3.514
Liquide middelen [4]	8.753	5.372
Totaal activa	1.684.314	1.327.453

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2019	2018
Reserves [5]		
Vrije reserve	-129.202	-135.695
Premietoelagreserve	422	6.324
Reserve solvabiliteitsrisico's	223.052	183.637
	94.272	54.266
Technische voorzieningen [6]		
Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	1.588.358	1.270.872
Voorziening voor risico deelnemers [7]	171	158
Kortlopende schulden en overlopende passiva [8]	1.513	2.157
Totaal passiva	1.684.314	1.327.453

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2019	2018
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds [9]		
Directe beleggingsopbrengsten	7.258	6.512
Indirecte beleggingsopbrengsten	298.093	-1.355
Kosten van vermogensbeheer	-1.959	-1.575
	303.392	3.582
Bijdragen van werkgevers en werknemers [10]	77.001	70.846
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten [11]	-1.053	-549
Pensioenuitkeringen [12]	-17.633	-17.229
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening [13]		
Inkoop backservice- en comingservice aanspraken	-71.878	-63.043
Toevoeging in verband met kosten	-1.442	-1.282
Overgenomen pensioenverplichtingen	-3.180	-1.501
Benodigde inresttoevoeging (1 jaars-rente)	3.101	3.162
Uitkeringen	17.743	17.266
Overgedragen pensioenverplichtingen	4.345	2.095
Vrijgevallen voor kosten	390	380
Resultaat op kanssystemen	1.613	565
Wijziging rentetermijnstructuur	-265.440	-68.149
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	0	11.356
Overige mutaties	-2.738	794
	-317.486	-98.357
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [14]	-4.927	-4.600
Overige baten en lasten [15]	712	-609
Saldo van baten en lasten	40.006	-46.916

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

	2019	2018
Bestemming van het saldo		
Vrije reserve	6.493	-83.056
Reserve solvabiliteitsrisico's	39.415	38.320
Premietoelagreserve	-5.902	-2.180
	40.006	-46.916

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2019	2018
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	76.058	71.687
Overgenomen pensioenverplichtingen	2.848	1.330
Overige	74	0
	78.980	73.017
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-17.639	-17.193
Overgedragen pensioenverplichtingen	-3.937	-2.179
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-4.897	-4.597
	-26.473	-23.969
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Directe beleggingsopbrengsten	7.258	5.837
Verkopen en aflossingen beleggingen	63.832	107.517
Overige	769	0
	71.859	113.354
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-118.953	-159.759
Kosten van vermogensbeheer	-2.032	-1.773
	-120.985	-161.532
Mutatie geldmiddelen	3.381	870
Saldo geldmiddelen 1 januari	5.372	4.502
Saldo geldmiddelen 31 december	8.753	5.372

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Het fonds heeft ten doel, overeenkomstig de bepalingen in de statuten en de reglementen, werknemers en gewezen werknemers in de foodservice en groothandel in levensmiddelen, alsmede de na te laten betrekkingen van de werknemers en de overige belanghebbenden, te beschermen tegen geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden.

Statutair is Bpf Foodservice gevestigd in Heerlen. Voor de feitelijke vestigingsplaats en de contactgegevens wordt verwezen naar pagina 1 van dit jaarverslag.

Toepassing richtlijnen voor de jaarverslaggeving

De jaarrekening 2019 is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW, met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar, tenzij anders vermeld.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Waardering

Algemene grondslagen

Overige activa en passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden overige activa en passiva gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten). Voor vorderingen wordt rekening gehouden met een aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Stelselwijzigingen

In 2019 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijzigingen

In 2018 heeft de Commissie Overlevingstafels van het AG een nieuwe prognosetafel gepubliceerd, zijnde de Prognosetafel AG2018, en heeft het fonds besloten over te gaan op deze nieuwe overlevingstafel. Deze tafels zijn toegepast in combinatie met de fondsspecifieke ervaringssterfte 2018, vastgesteld op basis van het Willis Towers Watson ervaringssterftemodel 2018.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld en indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Schattingen en oordelen

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het fonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen actuele waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de actuele waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen.

Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de actuele waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de actuele waarde.

Voor de meerderheid van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen. Echter, bepaalde financiële instrumenten, zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingsmodellen en -technieken, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen derhalve niet met precisie worden vastgesteld.

Buitenlandse valuta

Activa en passiva in buitenlandse valuta zijn omgerekend naar Euro tegen de ultimo jaar geldende koersen. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in buitenlandse valuta worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

Aandelen, aandelen vastgoedmaatschappijen en overige beleggingen

De ter beurze genoteerde aandelen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde. De niet ter beurze genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, waarbij de onderliggende waarden weer marktwaarden zijn.

Obligaties en obligatiefondsen

De obligaties zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de beurswaarde. De niet ter beurze genoteerde vastrentende fondsen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijn de intrinsieke waarde, waarbij de onderliggende waarden weer marktwaarden zijn.

Leningen op schuldbekentenis

De leningen op schuldbekentenis zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde. Onder actuele waarde (marktwaarde) wordt in dit verband verstaan de contante waarde van de toekomstige kasstromen op basis van het effectieve rendement ultimo het verslagjaar van overeenkomstige leningen, rekening houdend met de mogelijkheid van vervroegde aflossing.

Derivaten

De derivaten zijn gewaardeerd tegen de reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van waarderingmodellen. Er wordt gebruik gemaakt van algemeen gangbare waarderingmodellen.

Overige beleggingen

Beursgenoteerde beleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers (marktwaarde). Niet-beursgenoteerde (indirecte) beleggingen zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde, zijnde de intrinsieke waarde, waarbij de onderliggende waarden weer marktwaarden zijn.

Vorderingen en schulden inzake beleggingen

Er is voor gekozen om de vorderingen en schulden inzake beleggingen in de balans op te nemen onder de vorderingen en schulden en niet onder de beleggingen.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het fonds worden aangehouden.

Vrije reserve

Alle middelen worden, voor zover niet benodigd voor de volstorting van de reserve solvabiliteitsrisico's, de premietoelagreserve en de reserve premie-egaliseringspremie, toegevoegd c.q. onttrokken aan de vrije reserve.

Premietoelagreserve

De premietoelagreserve is per 31 december 2015 gevormd. Per 31 december 2015 is de toelagreserve (die onderdeel uitmaakt van de Vrije reserve) overgedragen aan de premietoelagreserve. De premietoelagreserve kan aangewend worden om de feitelijke premie aan te vullen indien en voor zover de feitelijke premie in enig jaar lager is dan de gedempte kostendekkende premie. Daarnaast kan uit deze reserve een aanvullende toelag verleend worden aan de actieve deelnemers. Dit is echter alleen mogelijk als de reserve naar verwachting niet nodig is om in toekomstige jaren een premietekort op te vangen.

Bovendien is bij aanvullende toelagverlening vanuit de premietoelagreserve de wet- en regelgeving ten aanzien van toekomstbestendig indexeren van toepassing. De premietoelagreserve wordt vanaf 2016 gevoed door het positieve verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte kostendekkende premie. Tevens wordt intrest aan deze reserve toegevoegd op basis van het

behaalde beleggingsrendement. Als het fonds vanwege de financiële positie een korting moet doorvoeren, dan wordt deze reserve gebruikt om de korting te voorkomen (voor zover mogelijk). De premietoelagreserve wordt buiten beschouwing gelaten bij de bepaling van de dekkingsgraad.

Reserve solvabiliteitsrisico's

De reserve solvabiliteitsrisico's dient als buffer om een terugval in de waarde van de beleggingen te kunnen opvangen. Deze reserve is gelijk aan het vereist eigen vermogen zoals jaarlijks bepaald in de solvabiliteitstoets.

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (toezeggingen tot) toeslagen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente. Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

De voorziening is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen:

Intrest: Rentetermijnstructuur ultimo 2019 zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.

Rentetoevoeging: Onder het FTK is de rentetoevoeging gelijk aan de 1-jaars rente. Op basis van de DNB rentetermijnstructuur primo 2019 is deze rente gelijk aan -0,235% (2018: -0,260%).

Sterfte: Prognosetafel AG2018 (startjaar 2020) met fondsspecifieke ervaringssterfte voor zowel mannen als vrouwen.

Gehuwdheid: Bij de vaststelling van de voorziening voor het latente partnerpensioen van de niet-gepensioneerden wordt uitgegaan van het onbepaalde partnersysteem met leeftijdsafhankelijke partnerfrequenties tot de pensioendatum. Bij het partnerpensioen dat is uitgeruild of opgebouwd wordt daarbij tevens rekening gehouden met de uitruilmogelijkheid op pensioenleeftijd (met uitzondering van het partnerpensioen ten behoeve van ex-partners). Bij de vaststelling van de voorziening voor het latente partnerpensioen van de gepensioneerden wordt uitgegaan van het bepaalde partnersysteem.

Uitkeringen: De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld.

Leeftijden: Leeftijden worden in jaren en maanden nauwkeurig vastgesteld.

Leeftijdsverschil: Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar gesteld (man ouder dan vrouw).

Kosten: In de voorziening pensioenverplichtingen is een kostenvoorziening begrepen van 2,2% van de netto voorziening (2018: 2,2%).

Schadereserve: Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt in de waardering van de schadereserve rekening gehouden met een onvoorwaardelijke toekomstige stijging van de pensioengrondslag van 2,5% per jaar.

Resultaatbepaling

Algemeen

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten wordt bij vastrentende waarden verstaan de rente-opbrengst verminderd met de kosten; bij de aandelen wordt hieronder verstaan het bruto-dividend verminderd met de kosten. De interesten van overige activa en passiva worden opgenomen op basis van nominale bedragen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden de volgende resultaten opgenomen:

- gerealiseerde en niet-gerealiseerde koersverschillen van aandelen vastgoedmaatschappijen, aandelen, obligaties, leningen op schuldbekentenissen en hypotheek;
- boetes bij vervroegde aflossingen van leningen op schuldbekentenis;
- valutaverschillen inzake deposito's en bankrekeningen in buitenlandse valuta en valutatermijntransacties.

Kosten van vermogensbeheer

Onder de kosten van vermogensbeheer worden de administratiekosten opgenomen die verband houden met het beheer van de beleggingen.

Premiebijdragen (van werknemers en werkgevers)

Onder premiebijdragen van werknemers en werkgevers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Extra stortingen en opslagen op de premie zijn eveneens als premiebijdragen verantwoord.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Rentetoevoeging

De rentetoevoeging wordt berekend over de beginstand van de voorziening pensioenverplichtingen en de mutaties hierin gedurende het jaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoerings- en administratiekosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoerings- en administratiekosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten

De pensioenuitvoerings- en administratiekosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de bestuurders van het fonds en de aangesloten werkgevers.

Transacties met bestuurders

De leden van het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan ontvangen vacatievergoedingen, verblijfkosten en reiskostenvergoedingen. Er zijn geen leningen verstrekt aan noch zijn er vorderingen op bestuurders. Er hebben geen overige transacties plaatsgevonden met bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Tussen het fonds en cao-partijen is een uitvoeringsreglement gesloten waarin afspraken zijn vastgelegd ten aanzien van de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de pensioenregeling.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand ultimo 2018	Aankopen/ Verstrek- kingen	Verkopen (af)lossingen	Gerealiseerde koers- verschillen	Niet- gerealiseerde koers- verschillen	Stand ultimo 2019
Zakelijke waarden						
Aandelen	362.095	78.074	-13.461	2.052	109.499	538.259
Vastrentende waarden						
Obligaties	954.409	40.879	-57.400	18.297	175.758	1.131.943
Derivaten						
FX contracten ¹⁾	1.196	0	5.746	-5.746	-484	712
Totaal beleggingen voor risico fonds	1.317.700	118.953	-65.115	14.603	284.773	1.670.914
Waarvan onder de passiva gepresenteerd						
FX contracten	709					159
Beleggingen aan activa-zijde balans	1.318.409					1.671.073

Er wordt niet belegd in de aangesloten ondernemingen.

Voor een verdere specificatie van de aandelen en de vastrentende waarden wordt verwezen naar de toelichting in de risicoparagraaf op pagina 80.

1) De aan- en verkopen van FX contracten zijn gesaldeerd weergegeven.

Methodiek bepaling marktwaarde

Level 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt. ¹⁾

Level 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Level 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Level 4: Andere geschikte methode. ²⁾

	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Stand ultimo 2019
Aandelen	538.259	0	0	0	538.259
Vastrentende waarden	965.347	0	0	166.596	1.131.943
Derivaten	0	0	712	0	712
Liquide middelen	2.123	0	0	0	2.123
Totaal belegd vermogen	1.505.729	0	712	166.596	1.673.037

	Level 1	Level 2	Level 3	Level 4	Stand ultimo 2018
Zakelijke waarden					
Aandelen	362.095	0	0	0	362.095
Vastrentende waarden	797.351	0	0	157.058	954.409
Derivaten	0	0	1.196	0	1.196
Liquide middelen	556	0	0	0	556
Totaal belegd vermogen	1.160.002	0	1.196	157.058	1.318.256

1) Incl. Bloomberg NAV of Telekurs NAV.

2) Financiële instrumenten die middels een andere geschikte methode zijn gewaardeerd zijn o.a. Hedge funds, Equity funds, Infrastructure funds en Commodity funds die geen direct waarneembare marktnotering hebben in een actieve markt. De waarde van deze financiële instrumenten wordt ontleend aan de op lokale grondslagen gebaseerde meest recente opgaven van de desbetreffende fondsmanagers.

Aansluiting beleggingen ten behoeve van de risicoparagraaf:

Categorie	Stand	Liquide	Overlopende	Te vorderen	Overlopende	Toepassen	Stand
	ultimo						
	2019			(belasting)	beleggingen	Through	2019
Vastgoed	0	0	0	0	0	15.966	15.966
Zakelijke waarden	538.259	0	0	1.657	0	-39.299	500.617
Vastrentende waarden	1.131.943	0	0	0	0	-45.677	1.086.266
Derivaten	712	0	0	0	0	181.534	182.246
	1.670.914	0	0	1.657	0	112.524	1.785.095
Overige beleggingen	0	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	0	2.123	0	0	0	-112.524	-110.401
	1.670.914	2.123	0	1.657	0	0	1.674.694

	2019	2018
[2] Beleggingen voor risico deelnemers		
Stand per 1 januari	158	164
Aankopen	0	0
Verkopen	-6	0
Resultaten	19	-6
Stand per 31 december	171	158
Dit betreft de door deelnemers ingelegde spaarkapitalen in de Flexioenregeling bij Robeco.		
[3] Vorderingen en overlopende activa		
Premies	2.051	396
Terugvorderbare dividendbelasting	1.657	2.425
Beleggingen:		
– Te vorderen beheervergoedingen	599	672
Overige vorderingen	10	21
Totaal vorderingen en overlopende activa	4.317	3.514
De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar.		
Ultimo 2019 bedraagt de voorziening voor dubieuze premiedebiteuren 1.356.		
[4] Liquide middelen		
ING Bank N.V.	6.630	4.816
Cash beleggingen	2.123	556
Totaal liquide middelen	8.753	5.372
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.		
Bij ING Bank N.V. heeft het fonds een kredietfaciliteit van € 1,0 miljoen ter beschikking. In 2019 heeft het fonds hiervan geen gebruik gemaakt.		

Passiva	2019		2018	
[5] Reserves				
Vrije reserve				
Stand per 1 januari	-135.695		-52.639	
Saldobestemming boekjaar	6.493		-83.056	
Stand per 31 december	-129.202		-135.695	
Premietoelagreserve				
Stand per 1 januari	6.324		8.504	
Saldobestemming boekjaar	-5.902		-2.180	
Stand per 31 december	422		6.324	
Reserve solvabiliteitsrisico's				
Stand per 1 januari	183.637		145.317	
Saldobestemming boekjaar	39.415		38.320	
Stand per 31 december	223.052		183.637	
Totaal eigen vermogen	94.272		54.266	
Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt	72.650	104,6%	57.883	104,6%
Het vereist eigen vermogen bedraagt	223.052	114,0%	183.637	114,4%
Pensioenvermogen	1.682.379		1.318.972	
Totale technische voorzieningen	1.588.529		1.271.030	
De dekkingsgraad is		105,9%		103,8%
De beleidsdekkingsgraad is		104,4%		107,3%
De dekkingsgraad is vastgesteld als het totaal vermogen (minus de Premietoelagreserve) gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening plus de voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers.				

Technische voorzieningen**[6] Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening**

De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening is als volgt opgebouwd:

- Actieve deelnemers	727.314	570.556
- Gewezen deelnemers	552.652	424.180
- Pensioengerechtigden	294.643	265.069
- Voorziening langdurig zieken	8.285	7.941
- Voorziening a.g.v. uitruilbaar worden PP	5.464	3.126

Totale voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening**Voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening**

Stand per 1 januari	1.270.872	1.172.515
Inkoop backservice- en comingservice aanspraken	71.878	63.043
Toevoeging in verband met kosten	1.442	1.282
Overgenomen pensioenverplichtingen	3.180	1.501
Benodigde inresttoevoeging (1 jaars-rente)	-3.101	-3.162
Uitkeringen	-17.743	-17.266
Overgedragen pensioenverplichtingen	-4.345	-2.095
Vrijgevallen voor kosten	-390	-380
Resultaat op kanssystemen	-1.613	-565
Wijziging rentetermijnstructuur	265.440	68.149
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	0	-11.356
Overige mutaties	2.738	-794

Stand per 31 december**[7] Voorziening voor risico deelnemers**

Stand per 1 januari	158	164
Mutatie boekjaar	13	-6

Stand per 31 december

	2019	2018
Totale voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening	1.588.358	1.270.872
Stand per 31 december	1.588.358	1.270.872
[7] Voorziening voor risico deelnemers		
Stand per 31 december	171	158

[8] Kortlopende schulden en overlopende passiva

	2019	2018
Derivaten	159	709
Administratiekosten	392	330
Accountantskosten	60	50
Actuariskosten	73	78
Loonheffing en sociale premies	362	369
Verschuldigde beheerfee	168	315
Vooruitontvangen waardeoverdrachten	39	74
Vooruitontvangen bedragen	74	0
Terugontvangen uitkeringen	1	0
Terugontvangen UWOK	28	0
Overige	157	232
	1.513	2.157

De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een looptijd korter dan een jaar.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

BPF Foodservice heeft meerjarige overeenkomsten afgesloten met AZL inzake de pensioen- en deelnemersadministratie en de financiële administratie, en met KAS BANK N.V. inzake de beleggingsadministratie en rol als custodian. Deze overeenkomsten hebben een looptijd korter dan 5 jaar. De kosten hiervoor waren in lijn met voorgaande jaren.

Gebeurtenissen na balansdatum

Eind 2019 stak het Corona-virus (Covid-19) voor het eerst de kop op in China. In maart 2020 kreeg het ook stevige voet aan de grond in Europa en daarmee in Nederland. Om het virus in te dammen en de gezondheid van mensen te beschermen, hebben veel landen drastische maatregelen moeten nemen. Deze maatregelen raken het dagelijks leven van alle mensen.

De uitbraak van het Corona-virus heeft ook economische gevolgen. Zowel grote als kleine bedrijven worden hard geraakt door deze crisis. De onzekerheid die dat met zich meebrengt, heeft gevolgen voor de financiële markt en daarmee voor de financiële positie van pensioenfondsen.

In de eerste maanden van 2020 is de financiële positie van het pensioenfonds snel verslechterd door de turbulentie op de financiële markten, toe te schrijven aan de uitbraak van het coronavirus (Covid-19). De gevolgen van de uitbraak van het coronavirus worden aangemerkt als Gebeurtenissen na balansdatum, die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en derhalve niet zijn verwerkt in de jaarrekening over 2019. Ten tijde van het vaststellen van de jaarrekening bedraagt de actuele dekkingsgraad 96,2% en de beleidsdekkingsgraad 101,8%. Derhalve bevindt het pensioenfonds zich in een situatie van dekkingstekort.

Door het pensioenfonds zijn maatregelen getroffen om de continuïteit van de bedrijfsprocessen te waarborgen. De uitbetaling van pensioenuitkeringen is onveranderd voortgezet. Het fonds heeft in maart 2020 besloten om werkgevers de mogelijkheid te bieden tot het gespreid betalen van de kwartaalpremie. Dit kan leiden tot een hoger kredietrisico.

De risico's die samenhangen met bovenstaande maatregelen, waaronder het liquiditeitsrisico en operationele risico's, worden door het bestuur en het crisisteam nauwgezet gemonitord. Voor de beheersing van deze risico's verwijzen wij naar de toelichting zoals die is opgenomen in de Risicoparagraaf.

Gezien de onzekerheid op de financiële markten, kunnen we nog niet aangeven wat de gevolgen zijn voor het fonds en haar deelnemers aan het einde van het jaar. De financiële positie per 31 december 2020 is het volgende toetsmoment op basis waarvan eventueel aanvullende maatregelen doorgevoerd moeten worden.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden

De leden van het bestuur, de Raad van Toezicht en het verantwoordingsorgaan van Bpf Foodservice hebben in 2019 vacatievergoedingen, verblijfkosten en reiskostenvergoedingen ontvangen. In totaliteit bedroegen deze bezoldigingen € 510.000 (2018: € 452.000¹⁾). Overige bestuurskosten (waaronder bestuursadvies en opleidingskosten) bedroegen in 2019 € 117.000 (2018: € 182.000).

Personeel

Gedurende het boekjaar 2019 had Bpf Foodservice een personeelslid in dienst.

Baten en lasten	2019	2018
[9] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfond		
Directe beleggingsopbrengsten		
Vastrentende waarden	4.037	3.706
Beheervergoedingen institutionele fondsen	3.208	2.748
Subtotaal	7.245	6.454
Liquide middelen	-61	-53
Bijdragen van werkgevers en werknemers	76	112
Waardeoverdrachten	-2	0
Overige	0	-1
Totaal directe beleggingsopbrengsten	7.258	6.512
Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde resultaten</i>		
- Zakelijke waarden	2.052	-221
- Vastrentende waarden	18.297	2.151
- Derivaten	-5.746	-8.170
- Overige valutaresultaten	-1.283	-12
	13.320	-6.252

1) In de totaliteit van de bezoldigingen is er een presentatiewijziging doorgevoerd ten opzichte van het jaarverslag 2018. De totaliteit van de bezoldigingen bestaat uit de bezoldiging voor bestuursleden, verantwoordingsorgaan en Raad van Toezicht. Voor een verdere uitsplitsing wordt verwezen naar pagina 78.

	2019	2018
<i>Ongerealiseerde resultaten</i>		
– Zakelijke waarden	109.499	-19.030
– Vastrentende waarden	175.758	23.304
– Derivaten	-484	623
	284.773	4.897
Totaal indirecte beleggingsopbrengsten	298.093	-1.355
Kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon	-1.585	-1.305
Kosten advisering	-186	-108
Bankkosten	-22	0
Beleggingsadministratie	-166	-162
Totaal kosten vermogensbeheer	-1.959	-1.575
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen	303.392	3.582
[10] Bijdragen van werkgevers en werknemers		
Diverse pensioenregelingen werkgever	50.190	46.518
Diverse pensioenregelingen werknemer	25.095	23.259
Bijdragen met betrekking tot eerdere boekjaren	1.575	729
Inkoopsommen	141	340
	77.001	70.846
De premiebijdragen van werkgevers en werknemers, bedragen in totaliteit 25,7% (2018: 25,7%) van de pensioengrondslag. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.		
Kostendekkende premie o.b.v. nFTK	88.415	76.521
Gedempte kostendekkende premie	65.593	54.723
Feitelijke premie	75.285	69.777
Interne kostendekkende premie	81.107	71.255

	2019	2018
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
– diverse pensioenregelingen werkgever	51.240	46.518
– diverse pensioenregelingen werknemer	25.620	23.259
	76.860	69.777
De kostendeekkende premie o.b.v. (n)FTK is als volgt samengesteld:		
– actuarieel benodigd	73.320	64.325
– in premie begrepen bedrag voor kosten	4.537	4.220
– benodigde solvabiliteitsopslag	10.558	7.976
	88.415	76.521
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
– actuarieel benodigd	53.371	44.932
– in premie begrepen bedrag voor kosten	4.537	4.220
– benodigde solvabiliteitsopslag	7.685	5.571
	65.593	54.723
De interne kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
– actuarieel benodigd	70.899	63.003
– in premie begrepen bedrag voor kosten	4.537	4.220
– benodigde solvabiliteitsopslag	5.671	4.032
	81.107	71.255
De toetspremie, de premie waaraan de feitelijke premie wordt getoetst, is gelijk aan het maximum van de gedempte kostendeekkende premie en de interne kostendeekkende premie en is voor 2019 daarmee gelijk aan 81.107. De feitelijke premie van 76.860 is tezamen met de onttrekking uit de premie/toeslagreserve van 5.902 hoger dan de toetspremie.		
[11] Saldo van overdrachten van rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	2.923	1.630
Overgedragen pensioenverplichtingen	-3.976	-2.179
	-1.053	-549

	2019	2018
[12] Pensioenuitkeringen		
Ouderdomspensioen	-13.335	-12.455
Prepensioen	-49	-102
Partnerpensioen	-3.301	-3.193
Wezenpensioen	-82	-77
Afkoopsommen	-866	-1.402
	-17.633	-17.229
[13] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening		
Inkoop backservice- en comingservice aanspraken	-71.878	-63.043
Toevoeging in verband met kosten	-1.442	-1.282
Overgenomen pensioenverplichtingen	-3.180	-1.501
Benodigde inresttoevoeging (1 jaars-rente)	3.101	3.162
Uitkeringen	17.743	17.266
Overgedragen pensioenverplichtingen	4.345	2.095
Vrijgevallen voor kosten	390	380
Resultaat op kanssystemen	1.613	565
Wijziging rentetermijnstructuur	-265.440	-68.149
Wijziging actuariële grondslagen en/of methoden	0	11.356
Overige mutaties	-2.738	794
	-317.486	-98.357
[14] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
Administratie	-3.064	-2.699
Bestuursondersteuning	-564	-673
Accountant (controle jaarrekening)	-61	-48
Accountant (andere controle diensten)	-3	-16
Adviserend actuaris	-301	-275
Certificerend actuaris	-21	-23
De Nederlandsche Bank	-72	-68
Bezoldiging bestuursleden	-418	-352
Overige bestuurskosten (waaronder bestuursadvies en opleidingskosten)	-117	-182
Verantwoordingsorgaan	-30	-32
Raad van Toezicht	-62	-68
Vergaderkosten	-17	-16
Contibutie Pensioenfederatie	-29	-26
Salariskosten	-104	-55
Overige kosten	-64	-67
Totaal pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-4.927	-4.600

	2019	2018
[15] Overige baten en lasten		
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren regulier	49	-604
Diversen	663	-5
Totaal overige baten en lasten	712	-609
Saldo van baten en lasten	40.006	-46.916

	2019	2018
Actuariële analyse van het saldo		
Beleggingsopbrengsten	41.053	-61.405
Bijdragen	-2.708	1.232
Waardeoverdrachten	112	45
Uitkeringen	109	37
Kanssystemen	1.614	565
Incidentele mutaties voorziening	0	2.063
Wijziging grondslagen	0	11.356
Andere oorzaken	-174	-809
	40.006	-46.916

Bestemming van het saldo

Het bestuur heeft besloten het resultaat over het boekjaar 2019 als volgt te verdelen:

	2019
Vrije reserve	6.493
Reserve solvabiliteitsrisico's	39.415
Premietoeslagreserve	-5.902
	40.006

Risicoparagraaf

(bedragen in duizenden euro)

Solvabiliteitsrisico

In de risicoparagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna worden een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden gegeven de financiële risico's die het loopt (na afdekking) op de balans komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling afgezet wordt tegen de beleidsdekkingsgraad om te bepalen of het pensioenfonds in een tekort situatie verkeert.

De verschillende standaard risicofactoren hierin worden benoemd onder de noemer S1 tot en met S6. Hierna zijn de uitkomsten weergegeven voor de verschillende risicocategorieën op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2019 van 114,0% en ultimo 2018 van 114,4%. Hierbij dient opgemerkt te worden dat ten opzichte van vorig boekjaar de procentuele buffer van de afzonderlijke risicocomponenten anders wordt getoond. De veronderstelde positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico, aandelen- en vastgoedrisico en kredietrisico wordt vanaf dit boekjaar bij deze afzonderlijke risico's meegenomen. Daarnaast wordt rekening gehouden met het gegeven dat niet alle risico's zich tegelijk zullen manifesteren (diversificatie). Vorig boekjaar werden deze effecten gezamenlijk onder het diversificatie-effect verantwoord. Door deze aangepaste rubricering te hanteren wordt de relatieve bijdrage van de afzonderlijke risicocomponenten aan de totale vereiste dekkingsgraad zuiverder en beter inzichtelijk.

	2019		2018	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	32.460	1,3	40.015	2,0
Zakelijke waarden risico (S2)	167.254	6,7	133.171	6,7
Valutarisico (S3)	50.249	2,0	34.268	1,7
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	45.869	1,8	35.486	1,8
Verzekeringstechnisch risico (S6)	53.755	2,2	42.763	2,2
Diversificatie-effect	-126.535		-102.066	
Vereist eigen vermogen	223.052	14,0	183.637	14,4
Aanwezige dekkingsgraad		105,9%		103,8%
Beleidsdekkingsgraad		104,4%		107,3%
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,6%		104,6%
Vereiste dekkingsgraad (strategische verdeling)		114,0%		114,4%
Vereiste dekkingsgraad (feitelijke verdeling)		114,6%		113,6%

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. In de berekening van de beleidsdekkingsgraad is rekening gehouden met de aangepaste definitie van de becijfering van de dekkingsgraad. Zoals aangegeven dient de dekkingsgraad becijferd te worden door rekening te houden met het totale vermogen en de totale technische voorziening. In boekjaar 2018 was de beleidsdekkingsgraad van 107,3% leidend. De beleidsdekkingsgraad van 2019 bedraagt 104,4%.

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt, doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het Pensioenfonds kent een langere looptijd voor de beleggingen dan voor de looptijd van de pensioenverplichtingen. Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 22

Duratie van de pensioenverplichtingen 25

Voor de vaststelling van het renterisico bij het vereist eigen vermogen worden de kasstromen van de rentegevoelige beleggingen afgezet tegen de kasstromen van de voorziening pensioenverplichtingen. Vervolgens worden beide kasstromen afgezet tegen door DNB bepaalde renteschokken die per looptijd verschillen. Op basis van deze renteschokken kan de impact op de technische voorziening en de impact op alle rentegevoelige beleggingen worden berekend. Overeenkomstig kan een afdekkingspercentage worden berekend. Rentegevoeligheid is één van de belangrijkste factoren bij de bepaling van de (strategische) assetallocatie van de portefeuille.

Voor de bepaling van het vereist eigen vermogen op basis van de strategische verdeling wordt een strategische renteafdekking voor de vaststelling van het renterisico van 50% gehanteerd.

Zakelijke waarden risico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen, vastgoed en alternatieve beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën van markten en beleggingen. De volatiliteit van de marktwaarden (prijzrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende aandelen categorieën getoond:

	2019						2018					
	Excl.		Derivaten		Incl.		Excl.		Derivaten		Incl.	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
Verdeling zakelijke waarden per categorie:												
Ontwikkelde markten (Mature markets)	432.242	86,6	3.178	100,0	435.420	86,7	295.611	86,8	1.399	100,0	297.010	86,9
Opkomende markten (Emerging markets)	66.718	13,4	0	0,0	66.718	13,3	44.852	13,2	0	0,0	44.852	13,1
Totaal zakelijke waarden	498.960	100,0	3.178	100,0	502.138	100,0	340.463	100,0	1.399	100,0	341.862	100,0

Valutarisico

De pensioenverplichtingen luiden in euro's, de mogelijke risico's als gevolg van valutakoersontwikkelingen komen daarom alleen bij de beleggingen tot uitdrukking. Zonder afdekking van het valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Door meer dan 100% van het risico af te dekken loopt het fonds risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro.

Het valutarisico wordt berekend aan de hand van een scenario waarbij wordt uitgegaan van een waardedaling van de beleggingen in vreemde valuta van 20%. Het valutarisico is het totale negatieve effect op de waarde van alle beleggingen als gevolg van dit scenario.

	2019				2018			
	Voor valuta-afdekking		Na valuta-afdekking		Voor valuta-afdekking		Na valuta-afdekking	
	€	%	€	%	€	%	€	%
Zakelijke waarden naar valuta								
Euro	46.861	9,4	428.350	85,3	31.915	9,4	281.278	82,3
Amerikaanse dollar	281.889	56,5	-20.165	-4,0	187.747	55,1	-5.368	-1,6
Australische dollar	8.887	1,8	3.788	0,8	6.690	2,0	2.796	0,8
Canadese dollar	14.768	3,0	7.156	1,4	9.769	2,9	4.500	1,3
Britse pound sterling	24.050	4,8	-6.553	-1,3	17.226	5,1	-4.005	-1,2
Hongkongse dollar	18.429	3,7	15.956	3,2	14.113	4,1	12.042	3,5
Japane yen	33.251	6,7	14.599	2,9	24.086	7,1	9.885	2,9
Singaporese dollar	1.520	0,3	742	0,1	1.189	0,3	435	0,1
Zwitserse franc	13.519	2,7	6.174	1,2	8.469	2,5	3.643	1,1
Zweedse kroon	4.022	0,8	1.969	0,4	2.840	0,8	1.525	0,4
Deense kroon	2.743	0,5	1.471	0,3	1.903	0,6	983	0,3
Noorse kroon	966	0,2	620	0,1	754	0,2	409	0,1
Overige	48.055	9,5	48.031	9,6	33.762	9,9	33.739	10,0
Totaal zakelijke waarden	498.960	100,0	502.138	100,0	340.463	100,0	341.862	100,0
Totale beleggingen naar valuta								
Euro	1.004.964	60,2	1.386.453	82,9	876.388	66,6	1.125.751	85,4
Amerikaanse dollar	464.570	27,8	162.516	9,7	299.823	22,8	106.708	8,1
Australische dollar	10.165	0,6	5.066	0,3	7.481	0,6	3.586	0,3
Canadese dollar	15.292	0,9	7.680	0,5	10.203	0,8	4.934	0,4
Britse pound sterling	43.392	2,6	12.789	0,8	30.669	2,3	9.439	0,7
Hongkongse dollar	20.927	1,3	18.454	1,1	15.723	1,2	13.652	1,0
Japane yen	37.985	2,3	19.333	1,2	26.477	2,0	12.276	0,9
Singaporese dollar	1.923	0,1	1.145	0,1	1.504	0,1	751	0,1
Zwitserse franc	13.673	0,8	6.328	0,4	8.560	0,7	3.734	0,3
Zweedse kroon	4.072	0,2	2.019	0,1	2.935	0,2	1.620	0,1
Deense kroon	2.748	0,2	1.476	0,1	1.909	0,1	988	0,1
Noorse kroon	979	0,1	633	0,0	771	0,1	426	0,0
Overig	49.168	2,8	49.144	3,0	34.414	2,5	34.391	2,6
Totale beleggingen (exclusief cash in de vastrentende waarden)	1.669.858	100,0	1.673.036	100,0	1.316.857	100,0	1.318.256	100,0

Derivaten

Ter afdekking van de valutarisico's op de effectenportefeuille zijn er door de vermogensbeheerders valutatermijncontracten afgesloten. De post valutatermijncontracten bestaat uit de volgende transacties, omgerekend in euro per 31 december 2019:

In miljoenen euro	Aankoop transacties	Verkoop transacties	Resultaat	Uiterlijke einddatum
US dollar	146.172	-145.329	843	4-2-2020
Britse pound sterling	12.611	-12.686	-75	4-2-2020
Japanse yen	18.731	-18.773	-42	4-2-2020
Zwitserse franc	7.142	-7.154	-12	4-2-2020
Zweedse kroon	2.065	-2.053	12	4-2-2020
Noorse kroon	370	-369	1	4-2-2020
Australische dollar	5.096	-5.106	-10	4-2-2020
Overige valuta	12.307	-12.312	-5	4-2-2020
Totaal valutatermijntransacties	204.494	-203.782	712	

Kredietrisico

Voornamelijk wordt belegd via fondsen die aan de hand van mandaten gemanaged worden. Een van de aspecten daarbij is het beheersen van kredietrisico's. Bij het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	433.942	39,9	360.988	40,3
AA	63.986	5,9	43.098	4,8
A	104.749	9,6	66.936	7,5
BBB	239.292	22,0	236.022	26,3
Lager dan BBB	77.700	7,2	29.258	3,3
Geen rating	166.597	15,3	160.307	17,9
Totaal vastrentende waarden (exclusief kortlopende vorderingen op banken)	1.086.266	100,0	896.609	100,0

	2019		2018	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 1 jaar	288.544	26,6	185.289	20,7
Resterende looptijd 1 <> 5 jaar	250.460	23,1	120.970	13,5
Resterende looptijd >= 5 jaar	547.262	50,4	590.350	65,8
Totaal vastrentende waarden (exclusief kortlopende vorderingen op banken)	1.086.266	100,0	896.609	100,0

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevenrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Ook de spreiding/verdeling in de portefeuille (type belegging) is aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd.

	2019		2018	
	€	%	€	%
Zakelijke waarden				
<i>Verdeling zakelijke waarden per regio:</i>				
Europa	103.859	20,8	70.957	20,8
Noord-Amerika	279.294	56,0	187.734	55,1
Midden- en Zuid-Amerika	7.760	1,6	5.325	1,6
Azië	51.302	10,3	34.986	10,3
Oceanië	50.128	10,0	37.333	11,0
Overige	6.617	1,3	4.128	1,2
Totaal zakelijke waarden (inclusief opties)	498.960	100,0	340.463	100,0

Grote posten: zakelijke waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in zakelijke waarden.

State Street Global Advisors

Verdeling zakelijke waarden per sector:

Beleggingsfondsen

		2019		2018	
		€	%	€	%
State Street Global Advisors		498.960	100,0	340.463	100,0
Beleggingsfondsen		498.960	100,0	340.463	100,0

Verdeling vastrentende waarden per soort:

	2019						2018					
	Excl. Derivaten		Derivaten		Incl. Derivaten		Excl. Derivaten		Derivaten		Incl. Derivaten	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
Staatsobligaties, niet index-linked	486.843	44,8	0	0,0	486.843	44,8	364.778	40,7	0	0	364.778	40,7
Bedrijfsobligaties/Credits	432.828	39,8	0	0,0	432.828	39,8	374.773	41,8	0	0	374.773	41,8
Hypotheken	166.595	15,3	0	0,0	166.595	15,3	157.058	17,5	0	0	157.058	17,5
Kortlopende vorderingen op banken	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0	0	0,0
Totaal vastrentende waarden	1.086.266	100,0	0	0,0	1.086.266	100,0	896.609	100,0	0	0	896.609	100,0

Vastrentende waarden

Verdeling vastrentende waarden per regio:

	2019		2018	
	€	%	€	%
Europa	716.936	66,0	580.724	64,8
Noord-Amerika	169.423	15,6	122.919	13,7
Midden- en Zuid-Amerika	7.683	0,7	4.280	0,5
Azië	820	0,1	2.835	0,3
Oceanië	16.659	1,5	17.688	2,0
Overige	174.745	16,1	168.163	18,8
Totaal vastrentende waarden (exclusief kortlopende vorderingen op banken, inclusief derivaten)	1.086.266	100,0	896.609	100,0

	2019		2018	
	€	%	€	%
Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden.				
Robeco Inst LD Euro Core Government Bond 40	0	0,0	394.598	41,3
Robeco Investm. Grade Corporate Bonds IH Eur	0	0,0	177.103	18,6
Robeco Capital Growth Funds	277.759	24,5	225650	23,6
Hypotheekfonds Syntrus Achmea	0	0,0	157.058	16,5
Robeco Institutional Solutions Fund	491.338	43,4	0	0,0
ROBECO INV GRADE Corp Bond	196.250	17,3	0	0,0
Particulier hypotheekfonds	166.595	14,7	0	0,0
Derivatenposities				
<i>Marktwaarde derivaten per soort:</i>				
Rentederivaten (swaps)	0	0,0	0	0,0
Valutacontracten (termijncontracten of equivalenten)	712	100,0	1.196	100,0
Totaal derivaten	712	100,0	1.196	100,0

Er zijn geen beleggingen uitgeleend. Er is geen collateral ontvangen of gestort.

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het pensioenfonds resulteert een buffer voor het zowel het feitelijke actief beheer risico als voor het strategisch actief beheer risico van 0 (0,0%).

Het verslag van het bestuur is vastgesteld te Utrecht, 18 juni 2020

Het bestuur

Nico Passchier
(werknemersvoorzitter)

Jelle Griffioen
(werkgeversvoorzitter)

Gerard Wegh

Bert Kok

Maurice Kraai

René van den Broek

Boudewijn Heineman

Jessica Matelski

Overige gegevens

Statutaire bepalingen resultaatbestemming

Volgens artikel 16 van de statuten dient de jaarrekening een zodanig inzicht te geven, dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent de grootte, de samenstelling en de aanwending van het vermogen, alsmede omtrent het behaalde resultaat. Conform hoofdstuk 7 van de ABTN (Financieel kader) dienen de jaarresultaten te worden toegevoegd aan de reserves.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen te Heerlen is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2019.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 5.250.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 350.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat vanaf het eerste meetmoment 31 december 2019.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Coronacrisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 18 juni 2020

drs. J.J.M. Tol AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen per 31 december 2019 en van het saldo van baten en lasten over 2019, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Foodservice & Groothandel in Levensmiddelen ('de Stichting') te Heerlen gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2019;
- 2 de staat van baten en lasten over 2019;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2019; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit
— Materialiteit van EUR 7,0 miljoen — 0,4% van het pensioenvermogen
Kernpunten
— Waardering van beleggingen — Waardering van de technische voorziening
Oordeel
Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 7,0 miljoen (2018: EUR 7,0 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het pensioenvermogen per 31 december 2019 (0,4%). Wij beschouwen het pensioenvermogen als de meest geschikte benchmark, omdat het pensioenvermogen een bepalende factor is in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad die de financiële positie van de Stichting weergeeft. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij hebben met het bestuur en de raad van toezicht afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven EUR 350 duizend rapporteren aan het bestuur en de raad van toezicht alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de controle

Uitbesteding van bedrijfsprocessen aan dienstverleners

De Stichting heeft het beheer van de beleggingen uitbesteed aan CACEIS / KAS BANK N.V. De pensioenadministratie is uitbesteed aan AZL N.V. De jaarrekening wordt opgesteld op basis van informatie over de beleggingen en beleggingsopbrengsten die is verstrekt door CACEIS / KAS BANK N.V. en informatie over de technische voorzieningen, premiebijdragen en pensioenuitkeringen en overige financiële posten die is verstrekt door AZL N.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verwerven van inzicht in de aard en de significantie van de door de dienstverleners verleende diensten en in het effect ervan op de voor de controle relevante interne beheersing van de Stichting. Op basis hiervan identificeren wij de risico's op een afwijking

van materieel belang en zetten wij controlewerkzaamheden op en voeren wij deze uit om op deze risico's in te spelen.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants inzake de voor de Stichting relevante interne beheersingsmaatregelen van CACEIS / KAS BANK N.V. en AZL N.V., zoals weergegeven in de specifiek daarvoor opgestelde (Standaard 3402 type II-) rapportages.

Onze controlewerkzaamheden bestaan uit het bepalen van de minimaal verwachte interne beheersingsmaatregelen en, indien noodzakelijk geacht, het bespreken van de beheersingsomgeving bij de dienstverlener met vertegenwoordigers van de dienstverlener. Op basis daarvan evalueren wij, en bespreken wij met de andere onafhankelijke accountant, de in de Standaard 3402-rapportage beschreven interne beheersingsmaatregelen, de verrichte werkzaamheden ter toetsing van de effectieve werking gedurende 2019 en de uitkomsten daarvan. Ook beoordelen wij de evaluatie door het bestuur van de kwaliteit van de uitbesteding aan CACEIS / KAS BANK N.V. en AZL N.V.

Wij hebben eigen gegevensgerichte analyses ten aanzien van de premiebijdragen en uitkeringen uitgevoerd waarbij wij de uitkomsten hebben getoetst op basis van verwachtingen die wij zelf hiervoor hebben ontwikkeld. Wij hebben door middel van deelwaarnemingen mutaties in de pensioenadministratie, premiebijdragen en uitkeringen aan de hand van brondocumentatie bij de dienstverlener onderzocht.

Bij de uitvoering van onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden en bevindingen van andere onafhankelijke accountants. CACEIS / KAS BANK N.V. heeft op grond van de overeenkomst met de Stichting aan een onafhankelijk accountant opdracht gegeven de informatie inzake beleggingen ten behoeve van de jaarrekening van de Stichting te controleren.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controlewerkzaamheden van deze accountant. In dit kader hebben wij de accountant schriftelijke instructies gegeven omtrent de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden. De accountant heeft, op onze instructie, de controle uitgevoerd met een materialiteit van EUR 7,0 miljoen en daarbij ook bijzondere aandacht besteed aan het hierna genoemde kernpunt van onze controle voor de waardering van beleggingen met schattingen.

De accountant heeft zijn bevindingen aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken en aanvullende eigen controlewerkzaamheden uitgevoerd waaronder de aansluiting van de vermogensbeheerrapportage met de financiële administratie en de jaarrekening.

Door bovengenoemde werkzaamheden op de uitbestede bedrijfsprocessen en aanvullende eigen werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen, beleggingsstromen en -opbrengsten, (mutaties in) deelnemergegevens en aanspraken die resulteren in (wijzigingen in) de technische voorzieningen, premiebijdragen en uitkeringen verkregen.

Reikwijdte van onze controle inzake fraude

In overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid (maar geen absolute) dat de

KPMG Accountants N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33263683, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ('KPMG International'), een Zwitserse entiteit.

jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat die het gevolg zijn van fraude of fouten.

Als onderdeel van onze risico-inschattingswerkzaamheden hebben wij gebeurtenissen en omstandigheden geëvalueerd die wijzen op een prikkel of druk om fraude te plegen of een mogelijkheid bieden om fraude te plegen ('frauderisicofactoren') om op basis daarvan frauderisico's te identificeren, indien relevant.

Het geïdentificeerde frauderisico is besproken binnen het controleteam en wij zijn alert op aanwijzingen van fraude gedurende de controle. Op basis van de controlestandaard hebben wij het frauderisico met betrekking tot doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het bestuur (veronderstelde risico) geëvalueerd. Het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording is niet van toepassing, vooral omdat de mogelijkheden tot het materieel beïnvloeden van de opbrengstverantwoording beperkt zijn.

Onze controlewerkzaamheden omvatten een evaluatie van de opzet en het bestaan alsmede de effectieve werking van interne beheersingsmaatregelen die relevant zijn voor het mitigeren van dit risico, een evaluatie van management bias en het identificeren van (administratieve) journaalposten met een hoger frauderisico. Indien wij journaalposten met een verhoogd risico hebben geïdentificeerd, controleren wij deze door middel van validatie van brondocumentatie.

Bij het bepalen van onze controlewerkzaamheden maken wij gebruik van de inschatting en evaluatie van de Stichting met betrekking tot het interne beleid omtrent frauderisico-beheersing (preventie, detectie en respons), inclusief de opzet van ethische standaarden om een open en eerlijke cultuur na te streven.

Wij hebben onze risico-inschatting en controlewerkzaamheden gecommuniceerd aan het bestuur en de raad van toezicht. Onze controlewerkzaamheden verschillen van een specifiek forensisch fraudeonderzoek, welk onderzoek vaak een meer diepgaand karakter heeft.

Wij merken op dat onze controle is gebaseerd op de procedures die zijn beschreven in overeenstemming met de toepasselijke controlestandaarden en niet primair zijn ontworpen om fraude te detecteren.

Reikwijdte van onze controle inzake het niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben feiten en omstandigheden geëvalueerd om wet- en regelgeving te identificeren die relevant is voor de Stichting. Wij hebben wet- en regelgeving geïdentificeerd die redelijkerwijs een materieel effect op de jaarrekening kan hebben op basis van onze risico-inschatting en sector kennis, door middel van het bevragen van het bestuur en een evaluatie van het beleid en geïmplementeerde procedures ten aanzien van het voldoen aan wet- en regelgeving.

Geïdentificeerde wet- en regelgeving is besproken binnen het controleteam en wij zijn alert op aanwijzingen van het niet voldoen aan wet- en of regelgeving gedurende de controle. De potentiële impact van wet- en regelgeving varieert sterk:

- De Stichting is onderhevig aan wet- en regelgeving die direct van invloed is op de jaarrekening, inclusief de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) en verslaggevingstandaarden (inclusief voor de Stichting specifieke wet- en regelgeving). Wij hebben het voldoen aan deze wet- en regelgeving vastgesteld als onderdeel van onze controlewerkzaamheden voor de relevante elementen in de jaarrekening.

- Daarnaast is de Stichting onderhevig aan diverse wet- en regelgeving waarbij niet voldoen aan deze wet- en regelgeving indirect van invloed kan zijn op de jaarrekening ten aanzien van elementen verantwoord of toegelicht in de jaarrekening, of beide, bijvoorbeeld als gevolg van het ontvangen van boetes of claims.
Wij hebben de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds (Wet Bpf 2000) en het Besluit Financieel toetsingskader pensioenfonds (Bftp) geïdentificeerd als wetgeving die indirect, redelijkerwijs een materiële impact op de jaarrekening zou kunnen hebben.

De Nederlandse controlestandaarden beperken onze controlewerkzaamheden met betrekking tot het identificeren van het niet voldoen aan wet- en regelgeving met een indirecte invloed tot het bevragen van het bestuur en inspectie van correspondentie met toezichthoudende instanties alsmede andere juridische correspondentie. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot het identificeren van gevallen of vermoedens van niet voldoen aan wet- en regelgeving anders dan wat reeds door de Stichting is geïdentificeerd.

De impact van bekende gevallen of vermoedens van niet voldoen aan wet- en regelgeving hebben wij geadresseerd in de controlewerkzaamheden met betrekking tot de relevante elementen zoals verantwoord in de jaarrekening.

De uitgevoerde werkzaamheden inzake het adresseren van het risico op het niet voldoen aan wet- en regelgeving hebben niet geleid tot het identificeren van een kernpunt in onze controleverklaring.

Onze controlewerkzaamheden verschillen van een specifiek forensisch onderzoek naar het voldoen aan wet- en regelgeving. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en voor de opzet van een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude, waaronder het voldoen aan wet- en regelgeving.

Indien de gevolgen voor de jaarrekening van het niet voldoen aan indirecte wet- en regelgeving (onregelmatigheden) minder direct van invloed zijn op gebeurtenissen en transacties die in de jaarrekening tot uitdrukking komen, hoe minder waarschijnlijk het is dat de inherent beperkte controlewerkzaamheden, zoals vereist door de controlestandaarden, dit zouden identificeren. Bovendien bestaat er, zoals bij elke controle, een hoger risico op het niet detecteren van onregelmatigheden indien deze het gevolg zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, opzettelijke onjuistheden, verkeerde representaties of de doorbreking van interne beheersingsmaatregelen.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij aan het bestuur en de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering van beleggingen

Omschrijving

De beleggingen vormen een significante post op de balans van de Stichting. De beleggingen bedragen circa 99% van het balanstotaal. De beleggingen dienen conform de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Uit noot 1 bij de toelichting op de jaarrekening blijkt dat voor EUR 1.506 miljoen (90%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op marktnoteringen en dat voor EUR 167 miljoen (10%) van de beleggingen van de Stichting de waardering gebaseerd is op modellen met waarneembare marktdata en andere methoden. Het bepalen van de marktwaarde voor deze laatste beleggingscategorieën is complex(er) en bevat subjectieve schattingselementen.

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen. Gezien de invloed hiervan op de waardering van de beleggingen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de (beleids)dekkingsgraad vormde de waardering van de beleggingen een kernpunt van onze controle.

In de toelichting 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' geeft de Stichting de gehanteerde waarderingsgrondslagen weer. In noot 1 zijn de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van deze beleggingscategorie uiteengezet.

Het evalueren van de waarderingsgrondslagen en het vaststellen van de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen vormden onderdeel van onze werkzaamheden.

Onze aanpak

De accountant van CACEIS / KAS BANK N.V heeft zijn bevindingen met betrekking tot zijn controle op de vermogensrapportage aan ons gerapporteerd. Wij hebben de rapportage geëvalueerd, de bevindingen met de accountant besproken en, wanneer nodig geacht, een dossierreview op het controledossier van de accountant verricht. Wij hebben vastgesteld dat de gecontroleerde vermogensbeheerrapportage aansluit met de financiële administratie en de jaarrekening.

Onze observatie

Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen en gehanteerde waarderingsmethodieken voor de beleggingen in overeenstemming zijn met de geldende verslaggevingsregels en geschikt zijn om te kunnen komen tot een marktwaarde van deze beleggingen. Wij hebben eveneens geconstateerd dat de toelichtingen op de beleggingen adequaat zijn.

Wij vinden de waardering van de beleggingen evenwichtig bepaald.

Waardering van technische voorzieningen

Omschrijving

De technische voorzieningen vormen een significante post op de balans van de Stichting en worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De waardering van de technische voorzieningen komt tot stand door middel van een berekening waarin aanspraakgegevens van deelnemers met behulp van belangrijke schattingen over levensverwachtingen, kostenniveaus en arbeidsongeschiktheid worden vertaald naar verwachte toekomstige kasstromen (uitkeringen). De kasstromen worden contant gemaakt tegen de marktrente (rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank).

Het maken van de schattingen vergt een hoge mate van oordeelsvorming van het bestuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuariële modellen en het bestuur zich laat adviseren door actuariel deskundigen. Gezien de complexiteit en de invloed hiervan op de hoogte van de technische voorzieningen, het saldo van baten en lasten, het eigen vermogen en de beleidsdekkingsgraad vormde de waardering van de technische voorzieningen een kernpunt van onze controle.

Het bestuur heeft in de toelichting 'Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling' de waarderingsgrondslagen en veronderstellingen voor de technische voorzieningen opgenomen. Uit deze toelichting blijkt dat geen schattingswijzigingen hebben plaatsgevonden. In de risicoparagraaf is de gevoeligheid van de berekening van de technische voorzieningen voor schattingen uiteengezet.

Onze aanpak

Bij onze controle maken wij gebruik van de werkzaamheden van de certificerend actuaaris die door de Stichting is aangesteld. Wij hebben bij aanvang van de controle en bij afronding ervan afstemming gehad met de certificerend actuaaris over de te volgen aanpak, de aandachtspunten en de uitkomsten.

Wij hebben de door het bestuur gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen geëvalueerd. Hierbij hebben wij de consistentie, prudentie en actualiteit van de schattingsmethode en veronderstellingen betrokken. Wij hebben de onderbouwing van de veronderstellingen door het bestuur geëvalueerd aan de hand van een toetsing van de historische betrouwbaarheid daarvan en algemeen geactualiseerde uitgangspunten zoals

overlevingskansen. De gehanteerde schattingsmethoden en veronderstellingen hebben wij besproken met de certificerend actuaaris. Wij hebben de actuariële verklaring zoals opgenomen in de overige gegevens en de werkzaamheden van de certificerend actuaaris geëvalueerd.

Onze werkzaamheden omvatten verder het evalueren van de uitkomst van de actuariële analyse van het saldo van baten en lasten in relatie tot eerder gemaakte schattingen en kasstroomprojecties. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij gebruikgemaakt van een eigen actuaaris. Tevens hebben wij de waarderingsgrondslagen en de juistheid en toereikendheid van de toelichtingen in de jaarrekening geëvalueerd.

Onze observatie

Wij vinden de waardering van de technische voorzieningen evenwichtig bepaald en de toelichting toereikend.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van de genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze ongedeelde verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen of activiteiten binnen de groep. In dat kader zijn wij ook verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur en de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Utrecht, 18 juni 2020

KPMG Accountants N.V.

J.C. van Kleef RA

KPMG Accountants N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33263683, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ('KPMG International'), een Zwitserse entiteit.

Bijlagen

Verzekerdenbestand

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2018	17.560	39.349	9.223	66.132
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	4.974	0	0	4.974
Ontslag met premievrije aanspraak	-4.799	4.799	0	0
Waardeoverdracht	0	-1.345	0	-1.345
Ingang pensioen	-70	-417	657	170
Overlijden	-19	-114	-257	-390
Afkoop	0	-282	-92	-374
Andere oorzaken	319	-1.479	-29	-1.189
Mutaties per saldo	405	1.162	279	1.846
Stand per 31 december 2019	17.965	40.511	9.502	67.978

Specificatie pensioengerechtigden

	2019	2018
Ouderdompensioen	7.753	7.503
Partnerpensioen	1.688	1.647
Wezenpensioen	61	73
Totaal	9.502	9.223

Organisatie van het pensioenfonds

Bestuur

Het bestuur van Bpf Foodservice is verantwoordelijk voor de gang van zaken en de organisatie van het pensioenfonds. Het bestuur van Bpf Foodservice is paritair samengesteld en bestaat uit acht personen. Daarvan zijn vier bestuurders van werkgeverszijde, drie van werknemerszijde en een vertegenwoordiger namens pensioengerechtigden.

In het verslagjaar was Nico Passchier fungerend werknemersvoorzitter van het bestuur.

Bert Kok, Jelle Griffioen en Boudewijn Heineman zijn per 1 januari 2019 herbenoemd voor een volgende termijn van vier jaar. Jessica Matelski is per 1 november 2019 benoemd als lid van het bestuur.

Gerard Wegh is per 1 januari 2020 herbenoemd voor een periode van vier jaar.

Bestuurscommissies

Het bestuur van Bpf Foodservice wordt ondersteund door de volgende commissies:

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit de werkgeversvoorzitter en de werknemersvoorzitter. Het dagelijks bestuur is belast met het uitvoeren van het dagelijks beleid.

Aansluitings- en incassocommissie

Deze commissie voert samen met AZL het aansluitings- en incassobeleid uit en adviseert het bestuur over individuele werkgeversdossiers. De commissie bestaat uit drie bestuurders (Maurice Kraai, Jelle Griffioen en Nico Passchier) en wordt met raad ter zijde gestaan door een voormalig bestuurder als adviseur van deze commissie.

Balansmanagementcommissie

De belangrijkste taken van de Balansmanagementcommissie (BMC) bestaan uit het adviseren van het bestuur over het beleggingsbeleid en het monitoren van de activiteiten van de vermogensbeheerders. Tevens is de BMC verantwoordelijk voor het ESG-beleid. Daarnaast behandelt de commissie (beleids)onderwerpen zoals het premie- en indexatiebeleid. De commissie bestaat uit twee bestuurders (Bert Kok en Jessica Matelski) en een toehoorder (René van den Broek). Tot eind december 2019 was Boudewijn Heineman als toehoorder betrokken bij de BMC. De commissie wordt bijgestaan door een externe beleggingsadviseur.

Pensioen & Communicatiecommissie

De Pensioen & Communicatiecommissie is verantwoordelijk voor de voortgang van de uitvoering van het communicatie- en pensioenbeleid van het pensioenfonds en formuleert beleidsvoorstellen voor aanpassing van het communicatie- en pensioenbeleid ter besluitvorming door het bestuur.

De commissie bestaat uit drie bestuurders (Gerard Wegh, Nico Passchier en Jessica Matelski) en wordt bijgestaan door een communicatieadviseur.

Governance Risk en Compliance Commissie

De Governance Risk en Compliance Commissie (GRCC) is een tweedelijns commissie en is verantwoordelijk voor de inrichting van de governance, het risicoraamwerk en beheer van het risicomangementbeleid. De GRCC adviseert over de uitvoering van de integrale risicomangementwerkzaamheden door de eerstelijnscommissies. En zorgt voor risicomangementrapportages. De sleutelfunctiehouder risicobeheer treedt altijd op als voorzitter van de GRCC. De GRCC wordt bijgestaan door een adviseur riskmanagement.

De commissie bestaat uit twee bestuurders (Boudewijn Heineman en René van den Broek) en een toehoorder (Bert Kok).

Commissie Overleg Sociale Partners

Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers namens het bestuur, de heren Nico Passchier, Maurice Krah en Boudewijn Heineman en sociale partners. De commissie vergadert bij de aanloop naar grotere wijzigingen in de pensioenregeling, doch minimaal twee maal per jaar. De commissie heeft tot taak de afstemming tussen Bpf Foodservice en sociale partners soepel te laten verlopen over de laatste stand van zaken binnen Bpf Foodservice.

En daarmee, gegeven de huidige ontwikkelingen, een beheerste transitie naar een (nieuwe) pensioenregeling te waarborgen.

(Neven)functies 2019

Bert Kok

- Nvt

Boudewijn Heineman

- Eigenaar Heineman Advies
- Adviseur Bidfood
- Onderhandelaar cao Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen

Gerard Wegh

- Hoofd Personeel & Organisatie Coop Supermarkten BV
- Bestuurder Coop Pensioenfonds in liquidatie (tot 1 oktober 2019)
- Bestuurder Bpf Levensmiddelen
- Bestuurder Sociaal Fonds Levensmiddelen (tot 1 januari 2020)
- Cao-onderhandelaar Levensmiddelen (tot 1 januari 2020)
- Bestuurslid NVCW

Jelle Griffioen

- Directeur Proveco Nederland B.V.
- Directeur namens Proveco bij CnF Connections B.V.
- Penningmeester Stichting Senpathiek Wonen

Maurice Krah

- Directeur HRM-QM Lekkerland Nederland B.V. (tot 1 mei 2019)
- HR-manager KUHN-Geldrop B.V. (vanaf 1 mei 2019)
- Onderhandelaar cao Foodservice en Groothandel in Levensmiddelen (tot 1 april 2019)
- Bestuurder Stichting Fonds Kollektieve Belangen voor de Groothandel in Levensmiddelen (tot 1 april 2019)

Nico Passchier

- Vereffenaar Bpf Tandtechniek
- Bestuurder Coop Pensioenfonds in liquidatie (tot 1 oktober 2019)
- Bestuurder NN CDC Pensioenfonds

René van den Broek

- Eigenaar ActWise (consultancy en opleidingen)
- Docent pensioenopleidingen bij SPO
- Docent AVANS deeltijd (HBO)

Jessica Matelski

- Lid Visitatiecommissie Stichting Sportfondsen Pensioenfonds
- Lid RvT Bpf TrueBlue
- Lid RvT Pensioenfonds Campina (vanaf 1 februari 2019)
- Lid Visitatiecommissie Pensioenfonds Brocacef (vanaf 1 december 2019)
- Lid Auditcommissie Pensioenfonds Pon (vanaf 4 december 1 april 2019)

De volgende bestuursleden zijn tevens gewezen deelnemers aan de regeling: Boudewijn Heineman en Maurice Krah.

Raad van toezicht

Het intern toezicht van Bpf Foodservice wordt uitgeoefend door een Raad van Toezicht. De taken en bevoegdheden van dit orgaan evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgelegd in de statuten van Bpf Foodservice en het reglement Raad van Toezicht.

De samenstelling van de Raad van Toezicht is in het verslagjaar gewijzigd. Christiaan Tromp heeft per 1 juli 2019 bedankt voor zijn lidmaatschap van de Raad van Toezicht. Evelien Van Hilten is benoemd per 1 januari 2020.

Voor een samenvatting van het rapport van de Raad van Toezicht wordt verwezen naar pagina 107.

(Neven)functies 2019

Antoinetta Eikenboom

- Senior beleidsadviseur PGGM
- Plv. lid AWB bezwaarcommissie gemeente Alkmaar
- Lid Raad van Toezicht Bpf Mitt
- Extern voorzitter adviescommissie klachtenregeling Stichting Sovak

Christiaan Tromp (tot 1 juli 2019)

- Bestuurder TFS / IPFOS
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Chemours
- Voorzitter Raad van Toezicht Bpf Mitt
- Lid visitatiecommissie Pensioenfonds Calpam
- Lid beleggingscommissie Pensioenfonds Gasunie
- Lid Raad van Toezicht Campina
- Lid visitatiecommissie Pensioenfonds Henkel
- Lid beleggingscommissie Ver. IGC
- Lid Raad van Toezicht Bpf Waterbouw

Jeroen Hilbrands

- Bestuurder Bpf Waterbouw tot 15 september 2019
- Voorzitter Bpf Waterbouw vanaf 16 september 2019
- Bestuurder Vakantiefonds Waterbouw
- Statutaire directie Fondsenbeheer waterbouw
- Bestuurder Stichting BFC Bussum
- Partner FLOXX Solutions and Valuations
- Voorzitter visitatiecommissie Pensioenfonds Blue Sky Group
- Bestuurder Jeugdfonds Sport & Cultuur Noord-Holland
- Lid Raad van Toezicht van Stichting Pensioenfonds Delta Lloyd

Evelien van Hilten (vanaf 1 januari 2020)

- Investment Manager bij Philips Pensioenfonds
- Penningmeester Stichting cultuurreizen Sint Martinus

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een Verantwoordingsorgaan ingesteld dat voldoet aan de Pensioenwet. De taken en bevoegdheden van dit orgaan evenals de samenstelling, benoeming en werkwijze zijn vastgelegd in de statuten van Bpf Foodservice en het reglement van het Verantwoordingsorgaan. De samenstelling van het Verantwoordingsorgaan is in het verslagjaar niet gewijzigd. Voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2019 wordt verwezen naar pagina 111.

(Neven)functies 2019

Herman Klinge

- Lid Verantwoordingsorgaan Pensioenfonds SLIGRO (tot 30 september 2019)
- Lid Verantwoordingsorgaan Pensioenfonds SLIGRO in liquidatie (vanaf 1 oktober 2019 tot 1 januari 2020)
- Oproepkracht Auto-reset Autotransport
- Voorzitter Stichting Vrienden van Durghorst en Rosariumhorst

Nely van der Horst – van der Stege

- Teamleider HR Leger des Heils
- Lid van RvC Rabobank Vaart en Vechtstreek

Marie-Louise van der Wegen

- Senior adviseur bedrijfsvoering Ministerie van Binnenlandse Zaken
- Docent SPO-pensioenopleidingen
- Lid Verantwoordingsorgaan ABP

Peter Niemantsverdriet

- Medewerker Bidfood (tot 6 oktober 2019)
- Lid cao-commissie CNV
- Voorzitter V.O.G.D.
- Bestuurslid NVMz

De volgende leden zijn tevens gepensioneerd deelnemer aan de regeling: Herman Klinge en Peter Niemantsverdriet

Uitbestede werkzaamheden

Administratie

De pensioen- en deelnemersadministratie, de financiële administratie en de jaarverslaglegging zijn uitbesteed aan AZL.

Vermogensbeheer

De vastrentende waardenportefeuille is voor een deel ondergebracht bij Robeco Institutional Asset Management. Daarnaast participeert Bpf Foodservice in een hypotheekfonds van SAREF. De aandelen portefeuille wordt beheerd door SSGA. Caceis is als custodian van Bpf Foodservice aangesteld.

Handhaving

Het bestuur heeft handhaving van de verplichtstelling uitbesteed aan AZL in samenwerking met DLA Piper voor juridische advisering.

Advisering en certificering

Het bestuur heeft de bestuursadviesing en -ondersteuning uitbesteed aan AZL. In het verslagjaar zijn de adviserende actuariële werkzaamheden uitgevoerd door Willis Towers Watson en de adviserende werkzaamheden op het gebied van vermogensbeheer en integraal risicomanagement door Sprenkels & Verschuren.

De controle van de jaarrekening is toevertrouwd aan KPMG. De actuariële certificering is belegd bij Triple A.

Sleutelfunctiehouders

Actuariële functie: als sleutelfunctiehouder actuariële functie is de heer J. Tol van Triple A benoemd.

Risicobeheerfunctie: begin april 2020 is B. Heineman benoemd als sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Audit functie: in mei 2020 is de heer R. Verweij van InAudit benoemd als sleutelfunctiehouder interne audit.

Compliance

De heer R. Mersch van GBA Accountants en Adviseurs is aangesteld als externe Compliance Officer. De Compliance Officer is onder meer belast met de controle op de naleving van de gedragscode.

Verslag Raad van Toezicht

Verantwoording Intern Toezicht 2019

De taken en bevoegdheden van de Raad van Toezicht (RvT) worden bepaald door wet- en regelgeving en hetgeen is opgenomen in de statuten en reglementen van het pensioenfonds.

In 2019 is de samenstelling van de RvT gewijzigd. Op 1 januari bestond de RvT uit Jeroen Hilbrands (voorzitter), Antoinetta Eikenboom en Christiaan Tromp. Op 1 juli 2019 is Christiaan Tromp afgetreden en ontstond een vacature. Op 1 januari 2020 is Evelien van Hilten tot de RvT toegetreden.

Eind 2019 is de wereld getroffen door het Corona-virus. In februari 2020 werd duidelijk dat het om een wereldwijde pandemie gaat. De impact op de volksgezondheid en de wereldeconomie is enorm, ook voor het pensioenfonds en de "Food" sector. Er is een crisisteam actief ingesteld en het bestuur vergadert indien nodig om de situatie te bespreken. De RvT heeft een positieve indruk van de wijze waarop het bestuur dit aanpakt en monitort.

In 2019 hebben veel onderwerpen op de agenda van het bestuur en de RvT gestaan. De inrichting en invulling van de uit IORP II voortvloeiende functies hebben veel aandacht gevraagd. De langdurige onderhandelingen met de pensioenuitvoerder zijn afgerond en de uitbestedingsovereenkomst is in 2019 ondertekend. In 2019 is een verdere invulling gegeven aan de opzet en het bestaan van het integraal risicomangement. Voor 2020 ziet de RvT graag de werking van het integraal risicomangement verder vormkrijgen. Het beleggingsbeleid en het MVB beleid is gedurende het jaar besproken, geanalyseerd en getoetst op uitvoering. Ook ziet de RvT dat het bestuur tijd en aandacht heeft besteed aan belangrijke onderwerpen zoals premiebeleid en strategie. Daarbij laat het bestuur zich adviseren en begeleiden door externe deskundigen, die afhankelijk van het onderwerp een meer of minder prominente rol spelen. Het bestuur neemt besluiten en maakt keuzes, rekening houdend met de belangen van de verschillende belanghebbenden.

In 2019 is een nieuw bestuurslid benoemd. Hiermee is de continuïteit in het bestuur gewaarborgd en de diversiteit toegenomen. Eind 2020 zullen opnieuw twee bestuursleden aftreden.

Het bestuur heeft in 2018 besloten om naast de harde kant van de geschiktheid ook de zachtere kant van "Boardroom Dynamics" aandacht te geven. In 2019 is hier gevolg aan gegeven. In 2020 worden ook het VO en de RvT hierbij betrokken.

De opvolging van de acties naar aanleiding van de benoeming van een bestuurssecretaris (2018) zijn nog niet afgerond. Zo is het voor de RvT nog niet duidelijk of de gewenste verlichting van de werkdruk van het (dagelijks) bestuur is gerealiseerd. Ook is de evaluatie van de functie bestuurssecretaris nog niet voltooid en is het beloningsbeleid nog niet aangepast. Er is in 2019 wel voortgang geboekt en naar verwachting zal een en ander binnenkort worden afgerond. In 2019 heeft de commissie samenwerking haar werkzaamheden afgerond en zijn afspraken gemaakt om hier periodiek aandacht aan te besteden.

De cao-partijen hebben in december 2019 besloten dat de pensioenregeling niet meer mag kosten dan 25,7% van de pensioengrondslag. Aangezien de premie voor 2020 hoger dreigde uit te komen is het bestuur tijdig in overleg getreden met de cao-partijen. De cao-partijen hebben vervolgens besloten de pensioenregeling te versoberen. Het opbouwpercentage ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen is voor 2020 verlaagd van 1,6% en 1,12% naar 1,41% en 0,987%.

De RvT heeft vastgesteld dat het bestuur ten aanzien van de premie 2020 adequaat heeft gehandeld. Wel ziet de RvT ook nadelige effecten die deze keuzes kunnen hebben op de aantrekkelijkheid van het fonds en de regeling. Daarbij adviseert de RvT om beleid te maken ten aanzien van het niveau van de structurele premiedekkingsgraad.

De RvT heeft geconstateerd dat het bestuur ook in 2020 de strategie verder uitwerkt. Op basis van ontwikkelingen heeft het bestuur accenten verlegd waarbij de focus minder ligt op het aansluiten van grote vrijgestelde werkgevers. Gegeven de verminderde aantrekkelijkheid van de regeling acht de RvT dit een begrijpelijke keuze. In de strategie en het beleid hebben de ontwikkelingen rond het nieuwe pensioenstelsel uitdrukkelijk een plek gekregen. Vanuit hetzelfde perspectief acht de RvT dit een verstandige keuze.

Daarbij vraagt de RvT ook aandacht voor de realisatie van de rendementsverwachtingen, zoals in de ALM studies is verondersteld. Door een afwijkende implementatie van de verschillende beleggingscategorieën kunnen deze verwachtingen op de lange termijn mogelijk niet gehaald worden. Resultaten en uitgangspunten dienen dan ook op regelmatige basis getoetst te worden binnen de monitoring cyclus. Ook vraagt de RvT meer aandacht voor de IT innovatiekracht, een onderwerp dat in 2018 al door het bestuur is benoemd, als onderdeel van de strategie.

Algemeen oordeel van het intern toezicht:

Het bestuur werkt vanuit de missie, visie en strategie, gestructureerd aan de hand van de strategische roadmap aan de realisatie van de strategie

De RvT heeft waardering voor de inzet en betrokkenheid die het bestuur ook dit jaar weer heeft getoond. Het bestuur heeft veel en goed werk verricht en heeft de zaken op orde. Op onderdelen is er ruimte voor verbeteringen.

Wij achten het bestuur in staat om voor de belanghebbenden van het pensioenfonds de juiste en evenwichtig afgewogen besluiten te nemen en het fonds adequaat te leiden.

Als RvT monitoren wij het bestuur en waar nodig of gewenst staan wij het bestuur graag met raad terzijde.

De RvT heeft kennisgenomen van het jaarverslag over 2019 en heeft op 18 jun 2020 zijn goedkeuring verleend aan het bestuur die de jaarrekening en het bestuursverslag heeft vastgesteld.

De RvT heeft in een afzonderlijke rapportage haar bevindingen en aanbevelingen verwoord. Deze rapportage is besproken met het bestuur. Op basis van de opgedane ervaringen hebben wij er vertrouwen in dat het bestuur adequaat opvolging geeft aan onze bevindingen en aanbevelingen en ook nieuwe uitdagingen wel overwogen zal oppakken.

De Raad van Toezicht:

Jeroen Hilbrands (voorzitter)
Antoinetta Eikenboom
Evelien van Hilten

Utrecht, 18 juni 2020

Reactie bestuur op verantwoording Raad van Toezicht 2019

Zoals vermeld in het bestuursverslag zijn in 2019 veel ontwikkelingen geweest die de aandacht vroegen van het bestuur. Het bestuur is dan ook blij met het algemene oordeel van de Raad van Toezicht en leest hierin vooral een aansporing om op de ingeslagen weg verder te gaan.

De intensievere en constructieve samenwerking met de Raad van Toezicht is ook in 2019 voortgezet en heeft tot goede dialogen geleid.

De rapportage van de Raad van Toezicht is met het bestuur besproken. Naar aanleiding van vragen van het bestuur zijn de onderdelen doorgenomen waar de Raad van Toezicht op bepaalde punten ruimte voor verbetering ziet.

Aanbevelingen Raad van Toezicht

De aanbevelingen van de Raad van Toezicht naar aanleiding van het boekjaar 2018 zijn opgevolgd. Als opvolging niet gewenst of mogelijk was zijn deze aanbevelingen van een toelichting voorzien. De aanbevelingen naar aanleiding van boekjaar 2019 zullen op eenzelfde wijze door het bestuur worden behandeld. Het bestuur gaat hieronder nog in op enkele aanbevelingen van de Raad van Toezicht en mogelijke acties die daarop zijn of worden ondernomen.

Werking IRM

Voor 2020 ligt de focus van het bestuur op het operationaliseren van het IRM-beleid. Voor alle eerstelijnscommissies is een werkprogramma ontwikkeld dat in de uitvoering van de mandaten en de advisering aan het bestuur wordt betrokken. In samenwerking met de sleutelfunctiehouder risicobeheer wordt, waar dit van toepassing is, een risico opinie gevraagd aan de GRCC.

Diversiteit

Het bestuur spant zich in om diversiteit in het bestuur te betrachten en heeft daarvoor ook diversiteitsbeleid ontwikkeld. In 2019 heeft het bestuur een (vrouwelijke) bestuurder onder 40 jaar kunnen verwelkomen. Het bestuur is ook tevreden met de verjonging van de Raad van Toezicht. Voor de huidige bestuurslid-vacatures heeft het bestuur de wens geuit dat bij gelijke geschiktheid de voorkeur gegeven wordt aan een vrouwelijke kandidaat-bestuurder en/of kandidaat-bestuurder jonger dan 40 jaar.

Evaluatie functie van bestuurssecretaris

Met de Raad van Toezicht en het Verantwoordingorgaan is in 2018 afgesproken om na één jaar, de functie van bestuurssecretaris te evalueren. In de eerste helft van 2020 is deze evaluatie afgerond en zal deze worden gedeeld met de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan.

Beleid met betrekking tot de premiedekkingsgraad

In 2019 is in het bestuur besproken hoe om te gaan met een veel hogere premie voor werkgevers en deelnemers als gevolg van de veel lagere rente. Een premieverhoging naar meer dan 30% (nu 25,7%) bleek niet haalbaar voor de sector. Na veel overleg en op verzoek van sociale partners is door het bestuur besloten de impliciete regel om de premiedekkingsgraad boven 100% te houden eenmalig los te laten om daarmee tegemoet te komen aan de wens van sociale partners om de premie te handhaven op 25,7%. Het bestuur zal het beleid met betrekking tot de premiedekkingsgraad verder vormgeven en vastleggen in het bestaande premiebeleid.

Aantrekkelijkheid regeling

Het bestuur begrijpt wat de Raad van Toezicht meldt over de aantrekkelijkheid van de regeling. Het bestuur wil over dit onderwerp graag in gesprek met de RvT om de mogelijkheden en onmogelijkheden voor dit onderwerp in het huidige tijdsbeeld te bespreken.

Monitoring realisatie rendementverwachtingen beleggingen

Het bestuur begrijpt de zorg van de RvT voor de realisatie van de rendementverwachtingen in ALM- en risicobudgetstudies. Het verwachte rendement van nieuwe geselecteerde beleggingscategorieën (verwachte implementatie in 2020) ligt in lijn met die rendementverwachtingen. De realisatie is afhankelijk van toekomstige (markt)ontwikkelingen en de prestaties van de geselecteerde vermogensbeheerder en vastgoedbedrijf. Het bestuur is bezig de monitoringscyclus van de behaalde rendementen op de beleggingen verder uit te breiden, zodat het resultaat ook getoetst kan worden aan rendementverwachtingen.

IT-innovatiekracht en IT-beleid

In de tweede helft van 2019 heeft het bestuur het IT-beleid vastgesteld. In 2020 wordt gewerkt aan de implementatie van het IT-beleid, onder andere aan de hand van een gezamenlijke studiedag. De eerstelijnscommissies van het pensioenfonds hebben de rol gekregen om de IT-risico's in het kader van uitbesteding en uitvoering te beoordelen. Daarnaast worden uitbestedingspartijen geëvalueerd op innovatiekracht.

Het bestuur dankt de Raad van Toezicht voor de inzet en betrokkenheid en de ruimte om tot dialoog te komen in 2019. Het bestuur kijkt uit naar de voortzetting daarvan in 2020. Het bestuur wenst in het bijzonder Christiaan Tromp, die op 1 juli 2019 is afgetreden, te bedanken voor zijn bijdrage aan de Raad van Toezicht. Het bestuur wenst Evelien van Hilten als nieuw lid van de Raad van Toezicht veel succes.

Verslag Verantwoordingsorgaan

Verslag Verantwoordingsorgaan

Oordeel van het Verantwoordingsorgaan over het handelen en het gevoerde beleid van het bestuur in 2019.

Inleiding

Het Verantwoordingsorgaan geeft, conform artikel 115a van de Pensioenwet, een oordeel over het handelen van het bestuur over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst. Het Verantwoordingsorgaan maakt daarbij gebruik van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatiebronnen, waaronder de bevindingen van de Raad van Toezicht.

Samenstelling Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden;

- Eén vertegenwoordiger namens de werkgevers: mevrouw Van der Horst (voorzitter even jaren).
- Eén vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden: de heer Klinge (voorzitter oneven jaren).
- Twee vertegenwoordigers namens de deelnemers: mevrouw Van der Wegen en de heer Niemantsverdriet.

Vergaderingen Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan ontvangt na elke bestuursvergadering de relevante stukken en notulen teneinde advies uit te brengen dan wel een oordeel te kunnen vormen over het door het bestuur gevoerde beleid.

In 2019 heeft het Verantwoordingsorgaan zes maal zelfstandig overleg gevoerd. Daarnaast is het Verantwoordingsorgaan bij het overleg met het bestuur voor het jaarverslag over 2018 uitgenodigd en heeft het jaarlijks overleg met het bestuur in december plaatsgevonden. Ook zijn in het afgelopen jaar de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan vier keer bij elkaar gekomen. In een van deze bijeenkomsten heeft de Raad van Toezicht de jaarlijkse verantwoording aan het Verantwoordingsorgaan afgelegd.

Verder heeft het Verantwoordingsorgaan, inmiddels traditiegetrouw, een kennissessie over vermogensbeheer bijgewoond. Deze sessie werd door de voorzitter van de Balansmanagementcommissie verzorgd. Het afgelopen jaar heeft ook een workshop IORP II voor het Verantwoordingsorgaan plaatsgevonden, georganiseerd door de Governance, Risk en Compliance Commissie.

Begin 2020 heeft het Verantwoordingsorgaan samen met de Raad van Toezicht een training boardroom dynamics gevolgd. Op de planning staat later dit jaar voor beide organen samen met het bestuur een vervolgtraining op het programma om aan te sluiten bij de aanpak van het bestuur voor boardroom dynamics.

Adviezen Verantwoordingsorgaan

In het verslagjaar heeft het bestuur het Verantwoordingsorgaan, conform het reglement en de Pensioenwet, in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over:

- de profielschets van de Raad van Toezicht;
- de benoeming van mevrouw Van Hilten als lid van de Raad van Toezicht;
- het uitvoeringsreglement en
- de Uniforme Rekenmethodiek (URM).

Het Verantwoordingsorgaan heeft over deze onderwerpen positief geadviseerd.

Daarnaast heeft een afvaardiging van het Verantwoordingsorgaan zitting gehad in de selectiecommissie voor de invulling van de vacature voor lid van de Raad van Toezicht.

Algemeen oordeel en speerpunten

Het Verantwoordingsorgaan kan in zijn algemeenheid instemmen met de gemaakte beleidskeuzes van het bestuur in het afgelopen jaar en oordeelt positief over het handelen van het bestuur en het gevoerde beleid. Het Verantwoordingsorgaan blijft van oordeel dat het bestuur in algemene zin voor een integere, verantwoorde en evenwichtige bedrijfsvoering zorgt. Het Verantwoordingsorgaan is voorts van oordeel dat het bestuur in staat is om voor de belanghebbenden van het pensioenfonds de juiste en evenwichtig afgewogen besluiten te nemen.

Een bron van zorg in 2019 was de rentedaling. Wederom kon niet worden geïndexeerd en is de pensioenpremie verder onder druk komen te staan. Het bestuur van Bpf Foodservice heeft daarom van gedachten gewisseld met de vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers in de aangesloten bedrijfstak over het premiebeleid voor 2020. In deze overleggen werden ook de nieuwe financiële spelregels (commissie parameters) per 1 januari 2020 en de afspraken over het nieuwe pensioenstelsel besproken.

De uitkomst van de overleggen met sociale partners betekende een noodzakelijke verlaging van het opbouwpercentage per 1 januari 2020. Het Verantwoordingsorgaan vindt dat het bestuur de belangen van de deelnemers en pensioengerechtigden evenwichtig heeft afgewogen, maar is wel benieuwd naar de beleidskeuzes van het bestuur voor de toekomst ten aanzien van de premie en het opbouwpercentage.

De gevolgen van de hervorming van het huidige pensioenstelsel (Nieuw Pensioen Stelsel) zullen grote impact hebben op het pensioenfonds. Het wordt voor het bestuur een belangrijke uitdaging om een voor iedereen adequate pensioenopbouw te houden en alle betrokkenen hierover goed te informeren. Met het bestuur is afgesproken dat het Verantwoordingsorgaan over de ontwikkelingen op de hoogte wordt gehouden.

Een ander belangrijk onderwerp dat de aandacht van het Verantwoordingsorgaan had, is de implementatie van IORP II. Het verantwoordingsorgaan heeft er vertrouwen in dat het bestuur op een goede wijze aan deze richtlijn gevolg geeft.

In 2018 is, teneinde de jarenlange werkdruk bij het dagelijks bestuur te verminderen, de bestuurssecretaris in dienst van het pensioenfonds aangesteld. Het Verantwoordingsorgaan is verheugd van het bestuur te vernemen dat de resultaten hiervan in het verslagjaar al goed merkbaar waren. Het Verantwoordingsorgaan ziet de evaluatie van de functie, die in 2020 zal plaatsvinden, met belangstelling tegemoet. Naar aanleiding van de aanstelling van de bestuurssecretaris is in 2018 ook besloten tot het instellen van een tweetal werkgroepen waarin bestuur en Raad van Toezicht gezamenlijk zich buigen over het beloningsbeleid van het pensioenfonds en over de dialoog en samenwerking tussen bestuur en Raad van Toezicht. Het Verantwoordingsorgaan heeft kennis genomen dat dit mede heeft geleid tot een intensievere en constructieve samenwerking tussen de Raad van Toezicht en het bestuur.

In 2020 heeft het bestuur, op advies van de werkgroep beloningsbeleid een voorgenomen besluit genomen over het gewijzigde beloningsbeleid. Het bestuur heeft besloten het beleid in te laten gaan op 1 april 2020. Inmiddels heeft het Verantwoordingsorgaan een positief advies gegeven op het gewijzigde beloningsbeleid voor het jaar 2020. Afgesproken is dat het bestuur eind 2020 het beloningsbeleid evalueert. Op basis van deze evaluatie kan het Verantwoordingsorgaan begin 2021 advies geven over eventuele aanpassingen van het beleid. De Raad van Toezicht heeft laten weten te kunnen instemmen met het beloningsbeleid 2020.

Reactie verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft op 4 juni 2020 verantwoording afgelegd aan het Verantwoordingsorgaan, aan de hand van haar jaarlijkse rapportage. Op verzoek van het Verantwoordingsorgaan heeft de Raad van Toezicht in deze bijeenkomst naar tevredenheid de aanvullende vragen beantwoord.

Het verantwoordingsorgaan onderschrijft de constatering van de Raad van Toezicht dat het bestuur ten aanzien van de premie 2020 adequaat heeft gehandeld, maar dat de keuzes die ter zake zijn gemaakt ook nadelige gevolgen kunnen hebben voor de aantrekkelijkheid van het fonds.

Verder is het Verantwoordingsorgaan verheugd dat de Raad van Toezicht input heeft kunnen leveren voor de herijking van de strategie van Bpf Foodservice. Een goede samenwerking op dit gebied acht het Verantwoordingsorgaan van toegevoegde waarde voor het pensioenfonds.

Tenslotte waardeert het Verantwoordingsorgaan het erg dat de Raad van Toezicht een open en kritische houding heeft naar het bestuur in het belang van het pensioenfonds.

Tot slot

Het Verantwoordingsorgaan is van mening dat de samenwerking tussen de diverse gremia vanuit de verschillende achtergronden en verantwoordelijkheden goed verloopt. Het Verantwoordingsorgaan acht een constructieve voortzetting van de samenwerking met het bestuur en de Raad van Toezicht in 2020 zeer waardevol.

Aldus vastgesteld en ondertekend door het Verantwoordingsorgaan van Bpf Foodservice d.d. 18 juni 2020.

Nely van der Horst, voorzitter

Herman Klinge

Marie-Louise van der Wegen

Peter Niemantsverdriet

Reactie bestuur op oordeel verantwoordingsorgaan over gevoerd beleid in 2019

Het bestuur heeft met genoegen kennis genomen van het oordeel dat het Verantwoordingsorgaan in zijn algemeenheid kan instemmen met de gemaakte beleidskeuzes van het bestuur in het afgelopen jaar en positief is over het handelen van het bestuur en het gevoerde beleid.

Beleidskeuzes die het bestuur ten aanzien van de regeling, de premie en het opbouwpercentage in 2020, maar ook in komende jaren wellicht, zal moeten maken, zal het bestuur op gedegen wijze maken, met oog voor de belangen van alle betrokkenen bij het fonds. Het bestuur zal het Verantwoordingsorgaan blijven informeren over de voortgang van deze trajecten. Dit geldt ook voor overige belangrijke beleidsonderwerpen in 2020.

Inmiddels zijn de 3 sleutelfunctiehouders aangesteld en door DNB goedgekeurd. De implementatie van deze functies wordt in 2020 verder vormgegeven.

Met de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan is in 2018 afgesproken om na één jaar, de functie van bestuurssecretaris te evalueren. In de eerste helft van 2020 is deze evaluatie afgerond en zal deze worden gedeeld met de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan.

Het bestuur bedankt het Verantwoordingsorgaan voor de constructieve bijdrage aan de overleggen met het bestuur en de betrokkenheid van het Verantwoordingsorgaan bij het pensioenfonds. Het bestuur kijkt uit naar de samenwerking in het komende jaar.